

ORAL HISTORY ARCHIVUM

Interju szama: 727 Készítő: Eorsi László, Lókkos Attila Ideje: 1999. Annotáció: Kovacs Andris Gyula (1932), taxisofo. Edesapját 1949-ben mint volt "rongyos" gardistat kivegeztek. 1956-ban a Szabad Nép székházában a fegyveres felkelők parancsnoka volt. A forradalom leverése után Ausztraliába emigrált; Sydneyben él. A Magyar Szabadságharcos Szövetség Ausztraliái Tagozatának tiszelnöke. [nyilvános] »727« 1999. 4+1 f. v, Eorsi László, Lókkos Attila

Interju Kovacs

Andrassal készíttette:

Eorsi László 1999.

szeptember 25.

Bp. I. Ostrom u. 29.

1. kazetta 1. oldal

K: Beszélj legy oly kedves arról, hogy hol született, család, neveltetés, ilyesmikről egy pár szót.

V: Egy pár szóval ezt nem lehet elmondani. K: Amennyivel sikerül.

V: Születtem 1932-ben Budapesten. Apam fővárosi tisztviselő volt, edesanyam fővárosi tanfőnök, később okleveles iskolai vezető. Elemi iskolába jártam, mert akkor még elemi iskola volt, a "Champagna" magyar-francia magán elemi iskolába a Hógyes Endre utcában. Gimnáziumba a piarista gimnáziumba jártam egész hatodikig, amíg államosították 1948-ban és utána az állami Ady Endre Gimnáziumban fejeztem be - ugyanaz az iskola csak más néven

- a tanulmányaimat és az érettségit ott szereztem

még. K: Hányban?

V: 1950-ben.

K: Ugy tudom, hogy katona család volt eredetileg... Mind a két ágon katona család volt?

V: Papa ágon volt katonai család, nagyapam, az apam tartalekos katona lett.

Eredetileg 6 meg az első világháború előtt, illetőleg alatt katonaiskolás volt,

"zoger"...

K: Mi az, hogy zoger?

V: Katonaiskolás, katonai középiskolas. Azután jött 18-19, a rumlik össze-vissza és akkor 6 kikerült a katonai iskolából. Tulajdonképpen utána nem is tudom, hogy mit csinált, de

ORAL HISTORY ARCHIVE

Interview number: 727 Author: Laszlo Eorsi, Attila L6kk6s Date: 1999. Annotation: Gyula Andris Kovacs (1932), taxi driver. His father was executed in 1949 as a former "ragged" guardsman. n 1956, he was the commander of the armed insurgents in the headquarters of the Free Peopl . After the revolution was crushed, he emigrated to Australia; He lives in Sydney. Co-chairman (f the Australian Branch of the Hungarian Freedom Fighters Association. [public] »727« 1999. 4+1 sheets, Laszlo Eorsi, Attila L6kk6s

Interview with

Andras Kovacs

Prepared by: Laszlo

Eorsi September

25, 1999 Bp. I.

Ostrom u. 29.

Cassette 1 Page 1

Q: Please tell me a few words about where you were born,
family, upbringing, etc. A: This cannot be said in a few words.

Q: As much as possible.

A: I was born in 1932 in Budapest. My father was an official in the capital, my mother a teacher in the capital, later a certified school nurse. I went to elementary school, because it was still an elementary school then, the "Champagna" Hungarian-French private elementary school on H6gyes Endre Street.

I went to high school at the Piarist high school until the sixth grade, until it

was nationalized in 1948, and then I finished at the state Ady Endre

High School - the same school but with a different name

- I got my studies and my high school diploma there.

Q: How much?

V: 1950-me.

Q: I understand that it was originally a military family... Were there military families on both branches?

A: Papa's side had a military family, my grandfather, my father became a reserve soldier. Originally, he was in military school before or during the First World War, a "coot"...

Q: What is a rattle?

A: Military school, military high school. Then came 18-19, the rumliks back and forth and then he got out of the military school. Actually, I don't even know what he did after that, but

ORAL HISTORY COLLECTION

Interview number: 727 Author: Laszlo Eorsi, Attila L6kk6s Date: 1999. Annotation: Gyula Andris Kovacs (1932), taxi driver. His father was executed in 1949 as a former "ragged" guardsman. n 1956, he served as the commander of the armed insurgents at the headquarters of the FrEe People. Following the suppression of the revolution, he emigrated to Australia, where he residE s in Sydney. He is the co-chairman of the Australian Branch of the Hungarian Freedom Fighte s Association. [public] »727« 1999. 4+1 sheets, Laszlo Eorsi, Attila L6kk6s

Interview with

Andras Kovacs

Prepared by:

Laszlo Eorsi

September 25, 1999

Budapest, I.

Ostrom Street 29.

Cassette 1, Page 1

I would appreciate it if you could share some details about your birthplace, family background, and

upbringing.

A: This cannot be

succinctly articulated.as

much as feasible.

A: I was born in 1932 in Budapest. My father served as an official in the capital, while my mother was a teacher and later became a certified school nurse. I attended elementary school, specifically the "Champagna" Hungarian-French private elementary school located on Hogyes Endre Street, as it was still classified as an elementary institution at that time.

I attended Piarist High School until the sixth grade, after which it was

nationalized in 1948. I then completed my education at the state Ady Endre High School, which is the same institution but under a different name.

I completed my studies and obtained my high school diploma there. How much does it cost?

V: 1950-me.

I understand that it initially belonged to a military family. Were there military families in both branches?

A: My father's side of the family had a military background; my

grandfather and father both served, with my father becoming a reserve

soldier. He initially attended military school prior to or during the First

World War, a "coot"...

What constitutes a rattle?

A: Military academy, military secondary school. Then came ages 18-19, the tumultuous experiences back and forth, and subsequently, he graduated from the military academy. In truth, I am uncertain about his activities following that, but

bekerült a fővárosba és mint polgári alkalmazott kezdte a munkáját egészen 38-ig, amikor a bécsi döntés miatt kényszerben volt, Magyarország elszakított részeitől valami visszajön stb.

Akkor 6 hónkot bevonult és akkor lett megint katona.

K: Milyen helyet foglalt el, hogyan alakult az előmenetele?

V: Tekintve, hogy akkor 6 hónap nem fejezte be a katonai iskolát, 6 hónap zászlósként vonult be, különben hadnagyként jött volna ki, de csak zászlós volt amikor bevonult. A Felvidéken volt, ott részt vett a rongyos gardában, aminek eredményeként aztán 48-ban Rakosiek perbe fogtak, a rongyos gárda perebe és 49-ben halálra ítélték és kivégezték.

K: Egy pillanatra még, egy kicsit előbbre mentünk. Mit tudsz róla, milyen tevékenységet fejtett ki ott a rongyos gardában? Tudtal erről beszélgetni vele, akkor még nagyon fiatal voltál.

V: Akkor még 6 éves voltam.

K: Nern akkor, úgy értettem, hogy később.

V: Nern, nem tárgyaltunk különös képpen róla.

K: Egyáltalán tudsz-e valamit erről az

időszakról? V: Annyit tudok csak,

amennyit a per iratából tudok. K: A per

irata megvan neked?

V: A per irata megvan

nekem. K:

Ausztráliában, vagy

itt?

V: Kint.

K: Foglalkozunk össze, hogy mit tudsz erről?

V: Mit tudok belőle? Azt tudom belőle, amit egy Rakosi-perben kivettek belőle és aláírtak vele.

K: Annak semmilyen történelmi hitelessége nincs ezek szerint.

V: Abszolút semmi. Az egy kirakat per volt, egy koncepció per, ahol harmincan, vagy

huszan nem tudom hanyan vettek részt, abból két elsőfokon halálra ítélték, kegyelmet kapott abból másodfokon ketto, a köztársasági elnök - a hogy is hívták, "talaros gyilkos", a Tildy Zoltan, - az is kettőnek aláírta a kegyelmi kervenyet, az apamét nem, at 49-ben ki is végezték. K: Pontosán mikor?

V: 1949. március 31-en. Hogy aztán abban a periratban mi van, kényes, akkor azt írták alá, amit éppen akartak.

K: Rendben van, de hatta neked vannak hatter információid?

V: Nincsenek hatter információim, mert mondom, abban az időben olyan kilyok voltam meg, és a per folyamán meg mit tudtam én...

he entered the capital and began his work as a civilian employee until 1938, when the decision in Vienna was already in sight, something would come back from the separated parts of Hungary, etc. Then he volunteered and became a soldier again.

Q: What place did you occupy, how did you progress?

A: Considering that he hadn't finished military school at the time, he only enlisted as an ensign, otherwise he would have come out as a lieutenant, but he was only an ensign when he enlisted. He was in the Highlands, where he participated in the ragtag, as a result of which he was put on trial by the Rakos in 1948, tried by the ragtag, and in 1949 he was sentenced to death and executed.

Q: For a moment, we went a little further. What do you know about him, what activities did he do there in the ragtag guard? You were able to talk to him about it, you were still very young.

A: I was 6 years old then.

Q: Not then, I meant later.

A: No, we didn't discuss it in particular.

Q: Do you know anything at all about this period?

A: I only know as much as I know from the case file.

Q: Do you have the case file?

A: I have the documents of the lawsuit.

Q: In Australia or here?

A: Outside.

Q: Let's summarize what you know about it?

A: What can I learn from it? I know what was extracted from it in a Rakosi trial and signed with it.

Q: It has no historical authenticity according to them.

A: Absolutely nothing. It was a showcase trial, a concept trial, in which thirty or twenty people, I don't know how many, participated, five of them were

sentenced to death in the first instance, two of them were pardoned in the second instance, the president of the republic - what was he called, the "robbed killer", Zoltan Tildy, - he also signed two of his pardon applications, not my father's, he was also executed in 1949.

Q: When exactly?

A: On March 31, 1949. What is in that document, I beg you, then they signed what they wanted.

Q: OK, but do you have background information?

A: I don't have any background information, because I was just a kid at the time, and what did I know during the trial...

K: Nern összefüggésbe hoztak a k016nb6z6 k016nftmenyekkel, mint pl. a Hejjas, Pr6nay vagy ezekkel? V: Igen. K: Pontosan kikkel? V: A Vannay, tulajdonképpen a Fodor Lajos, meg a Vannay László, akit én nagyon jó1 ismertem, 6 ismert engem kicsi gyerekkoromtól kezdve, 38-ban találkoztunk először és aztán utána egészen 44-ig nem találkoztam vele, amikor az varvedo, az úgynevezett Vannay roham-zászlóaljnak lett a parancsnoka, ahova az apám is betartozott és én magam is, mint legfiatalabb onkentes részt vettem, mint futárszolgálatos. Előtte levante voltam, aztán mint futárszolgálatos teljesítettem szolgálatot... K: Levante mikor voltál?

V: Nern is tudom, 10 éves kortól volt k6telező...

K: Szívesen voltál?

V: Szívesen, az egy jó buli volt.

K: Beszelj erről egy kicsit bővebben, mert érdekelne.

V: Nern tudok sokat beszélni róla, egy katonai előkészítő valami volt, a katonai élet nekem mindig fektűt és tetszett.

K: Ki volt ott? Tuddsz neveket mondani? Senkire nem emlékszel?

V: A világon senkire.

K: Az előbb említett nevekre, akik azért ismertebbek már, azok közül csak Vannayra emlékszel konkrétan, vagy másokra is?

V: Nev szerint én meg tudom mondani neked, hogy kikre emlékszem: Draskóczyra emlékszem, Fodor Lajosra, Goder Pálra, az 6rd6g tudja, ki volt meg ott.

K: Személyes kontaktusod ezekkel nem volt?

V: Csak apámon keresztül, mint gyermek, apám ide-oda vitt magával és bemutatott, hogy ez a fiam, ilyen szempontból, de k016nben nem.

K: Ezeket az emberek, mint pl. Hejjas, Pr6nay, ezeket az embereket láttad, vagy nem tudsz

róluk k016n6sebbet?

V: Hejjas Ivánnal soha nem találkoztam, Pr6nayval soha nem találkoztam, csak nevrol ismertem. Az egyetlen a Vannay volt, akit gyermekkoromtól ismertem és ott voltam velük a Varban, kítóres volt és 6 el is esett a kítóreskor.

K: Mindjart errol is beszéljünk egy kicsit bővebben, hanem a háborús
elmenyekről, ezen túlmenően meg, ez volt úgy 44-ben, - hirtelen átfutottunk
ezeken, - milyen háborús

Q: It has not been associated with the various detachments such as the Hejjas, Pr6nay or these?

A: Yes.

Q: With whom exactly?

A: Vannay, actually Lajos Fodor, and Laszlo Vannay, whom I knew very well, he knew me from my childhood, we met for the first time in 1938 and then I didn't meet him until 1944, when the castle guard, the so-called Vannay became the commander of the assault battalion, to which my father also belonged and I, as the youngest volunteer, participated as a courier. Before

that I was in Levente, then I served as a courier... Q: When were you in Levente?

A: I don't know, it was compulsory from the age of 10...

Q: Were you welcome?

A: You're welcome, it was a good party.

Q: Tell me a little more about that, because I'd be interested.

A: I can't talk much about it, it was a military preparatory course, military life always suited me and I liked it.

Q: Who was there? Can you say names? Don't you

remember anyone? A: No one in the world.

Q: Of the names mentioned above, who are already better known, do you specifically remember only Vannay, or others as well?

A: I can tell you who I remember by name: I remember Drask6cz, Lajos Fodor, Pal Goder, the devil knows who else was there.

Q: Did you have any personal contact with them?

A: Only through my father, as a child, my father took me here and there and introduced me that this is my son, in that way, but not otherwise.

Q: These people, such as Hejjas, Pr6nay, have you seen these people or don't you know anything special about them?

A: I never met Ivan Hejjas, I never met Pr6nay, I only knew him by name. The only one was Vannay, whom I knew from childhood and I was there with them in the Castle, there was an eruption and he fell during the

eruption.

Q: Let's talk a little more about this, but about the war experiences, besides that, this was in 1944, right?

elmenyeid voltak meg el6z6leg? Mire emlékszel? Tudom, hogy fiatal voltál, hatta megis vannak azért képek, amire érdemes... V: A háború leforgása alatt j61 éreztem magam, j61 eltűnt. J6, az apám katona volt, aztán hol otthon volt, hol nem volt, főleg nem volt, de azon kívül egy normális, kiegyensúlyozott, középpolgári élet folyt. Édesanyám tanított, a húga velünk volt, 6 vigyázott rám, aztán később 6 is elment dolgozni, mikor nagyobb lettem. Nyugodt, kiegyensúlyozott élet volt egészen addig, amíg a szovjet bele nem pokott a tanyába. K: Hányan voltak testvérek? V: Egyedül voltam. K: Milyen nevelést kaptál otthon? V: Hogy érted, hogy milyet?

K: Mert hogy a mamád volt általában ezek szerint veled...

V: Illetőleg a keresztanyám, a nagynénem, 6 ott

lakott velünk. K: Vallási nevelés volt?

V: Vallási nevelés.

K: Katolikus?

V: Katolikus. Vallási nevelést adott magában az elemi iskola is. Egy francia eredetű szerzetesrend, a Marista (?) iskolatestvéreke volt, utána a piaristákhoz jártam, ott megint katolikus vallási nevelést kaptam, eras nemzeti beoltással, nemzeti érzéssel, 48-nak abszolút tisztelete és a szabadság iránti vagy és Kossuth Lajos és Szechenyi és Ady Endre és J6zsef Attila, szóval egy...

K: Ertem, vegsősoron egy hazafias

nevelést. V: Erosen hazafias

nevelést.

K: De valamennyire szocialisztikus abban az értelemben, hogy J6zsef Attila is...

V: Hogyne. Hogy úgy mondjam, nem a hülye régi bokacsattogtat6 nevelésben részesültem, hanem egy egészséges gondolkodásmódot kaptam. Minden ember tiszteletet, legyen az a szénész, aki hordta fel a szenet a pinceból...

Szóval mindegy, házmester néni is volt, nem házmesterne, hanem a házmester néni és annak is kezics6kolómat köszöntem.

K: Az akkori politikai rendszerrel, ami történetesen a Horthy-rendszer volt, mi volt általában - akkor még fiatal voltál ehhez, megis az a kérdés, hogy

mi volt a család véleménye és mi volt a te véleményed fgy
visszamenőleg?

V: Nekem tetszett. Ugy összefoglalva az egészet: nekem tetszett. Tetszett
azért is - már amennyire én politikailag abban az időben tisztában voltam -,
tetszett már csak azért is, mert egy nemzeti politika volt. Ahogy én láttam,
sokan támadtak úgy, hogy a németek mellett, de

Q. have you had experiences before? What do you remember? I know you were young, so maybe there are pictures worth it...

A: During the war, I felt good, we lived well. Well, my father was a soldier, then sometimes he was at home, sometimes he wasn't, mostly he wasn't, but apart from that he had a normal, balanced, middle-class life. My mother taught, her sister was with us, she took care of me, and later she also went to work when I was older. It was a calm, balanced life until the Soviets intervened.

Q: How many siblings were you?

A: I was alone.

Q: What kind of upbringing did you receive at home? A: What do you mean what?

K: Because your mom was usually with you...

A: Or my godmother, my aunt, she lived there with us.

Q: Was it a religious upbringing? A: Religious education.

Q: Catholic?

A: Catholic. The elementary school also provided religious education. It belonged to a religious order of French origin, the Marist (?) school brothers, after that I went to the Piarists, there I received a Catholic religious education again, with a strong national inoculation, national feeling, absolute respect for the 48 and the desire for freedom and Lajos Kossuth and Szechenyi and Endre Ady and J6zsef Attila, so a...

K: I see, ultimately a patriotic education.

A: Strongly patriotic upbringing.

Q: But it is somewhat socialist in the sense that Attila J6zsef also...

A: Of course. So to speak, I wasn't given the stupid old ankle-snapping upbringing, I was given a healthy way of thinking. The respect of all people, be it the coalman who carried the coal up from the cellar... So anyway, there was also the janitor's aunt, not the janitor's lady, but the janitor's aunt, and I greeted her with a kiss on the hand.

Q: About the political system at the time, which happened to be the Horthy system, what was generally you were still young then, but my question is, what was the family's opinion and what was your opinion in retrospect?

A: I liked it. To sum it all up: I liked it. I liked it because - as far as I was politically aware at the time - I liked it just because it was a national policy. As I saw it, many people attacked it, didn't they, along with the Germans, but

ORAL HISTORY COLLECTION

Interview number: 727 Author: Laszlo Eorsi, Attila L6kk6s Date: 1999. Annotation: Gyula Andris Kovacs (1932), taxi driver. His father was executed in 1949 as a former "ragged" guardsman. n 1956, he served as the commander of the armed insurgents at the headquarters of the FrEe People. Following the suppression of the revolution, he emigrated to Australia, where he residE s in Sydney. He is the co-chairman of the Australian Branch of the Hungarian Freedom Fighte s Association. [public] »727« 1999. 4+1 sheets, Laszlo Eorsi, Attila L6kk6s

Interview with

Andras Kovacs

Prepared by:

Laszlo Eorsi

September 25, 1999

Budapest, I.

Ostrom Street 29.

Cassette 1, Page 1

I would appreciate it if you could share some details about your birthplace, family background, and

upbringing.

A: This cannot be

succinctly articulated. As

much as feasible.

A: I was born in 1932 in Budapest. My father served as an official in the capital, while my mother was a teacher and later became a certified school nurse. I attended elementary school, specifically the "Champagna" Hungarian-French private elementary school located on Hogyes Endre Street, as it was still classified as an elementary institution at that time.

I attended Piarist High School until the sixth grade, after which it was

nationalized in 1948. I then completed my education at the state Ady Endre High School, which is the same institution but under a different name.

I completed my studies and obtained my high school diploma there. How much does it cost?

V: 1950-me.

I understand that it initially belonged to a military family. Were there military families in both branches?

A: My father's side of the family had a military background; my

grandfather and father both served, with my father becoming a reserve

soldier. He initially attended military school prior to or during the First

World War, a "coot"...

What constitutes a rattle?

A: Military academy, military secondary school. Then came ages 18-19, the tumultuous experiences back and forth, and subsequently, he graduated from the military academy. In truth, I am uncertain about his activities following that, but

ahogy én láttam abban az időben, én úgy láttam, - ma sem tudom, hogy igazam volt-e vagy sem, - hogy Magyarországnak akkor más választása nem volt, különben okok miatt. Először is, mi már megkóstoltuk a szovjet paradicsomot a második világháború után, hogy hogy is nézett ki a kommun, tehát a fraszkarikanak sem féltett vagy kellett volna. A másik ok pedig az volt, hogy ha nem a németek mellé állunk, akkor a németek ugyanis lerohantak volna bennünket. Őg ſiiKf Wiwi akkor első pillanattól kezdve ittunk volna a fekete levest, mint ahogy a lengyelek meg a csehek csináltak. Ezzel szemben egészen 44-ig vagy meddig, amíg álltunk az úgynevezett német csizma alatt nem robogott Magyarországon és tényleg azt nem vették a teljes vezényszót vagy utasítást, addig nekem nagyon tetszett. Aztán utána, amikor jöttek a kilengések, a szélsőségek, ezt az egész zsidóüldözést kezdték, összeszedni embereket, nem néztem jó szemmel, mikor a kicsi öreg zsidó bacsikákat ott hajkúrasztak, meg a gyerekek szírtak és vittek őket, berámoltak gettói épületekbe, és kifirtak rá nem zsidóknak, hogy tilos a bemenet, meg ez a megbélyegző sarga csillag, ez valahogy akkor már nem tetszett az egészséges felfogásomnak, mert egy olyan megkülönböztetés volt, amit tulajdonképpen nem lehetett megmagyarázni vagy alátámasztani. Főleg az, mondjuk úgy, bántott rettenetesen, hogy nem a nagy gazdag zsidók ellen ment az egész, mert az mind megusztta, hanem a kicsi szegény Kohn baci, aki a sarkon a szatycsüszletet csinálta, meg a Roth baci, aki a cipőt javított, meg a Schwartz baci, aki a szabónk volt - ezeket vittek el, ezek gyűrték, ezek szenvedtek. Akiknek viszont volt egy csomó pénzük, azok pillanatok alatt megszerezték a különben sved, meg dán, meg mit tudom én milyen menteségi leveleket, és azok megusztak. Én mindig sajnáltam a kicsi embereket, amikor egy védetlen valakit hatalmi szöveggel meghajkúrasznak, minden különösebb ok nélkül. Mert sem a Kohn, sem a Schwartz, sem a Roth baci, egyik sem vetett a világon semmit, ők nem... Ha már itt vagyunk a szemitizmus-antiszemitizmus határan, én tudom,

hogya te magad reszerol is zsid6 vagy, de errol beszeln akrok. En ket kateg6riaba osztom a zsid6sagot, mint olyat. Van a magyar zsid6, tehát aki magyar es izraelita vallasu, es van a zsid6 magyar, aki elsosorban zsid6, es aztan magyar. En a magyar zsid6kat nagyon tisztelem es szeretem. A masodik kateg6riaban en nem mernem ugyanezt allftani, mert aki nem elsosorban magyar, hanem elsosorban zsid6, az mondjuk nem viseli ugy a szfven a magyar sorsot, mint ahogy a magyar zsid6 viseli.

K: Edesapadnak mi volt a velemenye errol az egesz zsid6 ugyrol?

V: Teljes mertekben ellene volt. Az egesz hist6rianak ellene volt. Egy idoben ra akartak venni, hogy zsid6 munkasszazad-parancsnok legyen, de azt mondta, k6sz6n6m szepen, en ebbol nem kerek, nem fog embereket Zsambekon, meg mit tudom en, melyszantásra

as I saw it at that time, I saw it - I don't even know today whether I was right or not - that Hungary had no other choice at that time, for various reasons. First of all, we already tasted the Soviet paradise after the Second World War, what the commune looked like, so the fraskarika didn't taste good either, or it shouldn't have. And the other reason was that if we didn't side with the Germans, the Germans would have run us over the Poles anyway and

t , M'@ yiave drunk the black soup from the first moment, just like the Poles and the echs did. On the other hand, until 1944 or until the so-called German boots supposedly rolled through Hungary and they really didn't take over the entire command or instructions, I really liked it. Then after that, when the swings and the extremism came, they started this whole persecution of Jews, rounding people up, I didn't watch with good eyes when the little old Jewish uncles were getting their hair cut there, and the children were crying and they were taken, they were dragged into ghetto buildings, and they wrote "no" on them. that Jews were not allowed to enter, and this stigmatizing yellow star, this somehow did not appeal to my healthy perception at the time, because it was a distinction that could not actually be explained or supported. What hurt me the most was, let's say, the fact that it wasn't all against the big, rich Jews, because they all got away, but the poor little Uncle Kohn, who ran the shoemaker's shop on the corner, and Uncle Roth, who repaired the shoes, and uncle Schwartz, who was our tailor - these were taken, these were tormented, these suffered.

Those who had a lot of money, on the other hand, obtained the various Swedish, Danish, and I don't know what exemption letters in seconds, and they got away with it. I've always felt sorry

for the little people when they attack a defenseless person with a powerful word, for no particular reason. Because neither Kohn, nor Schwartz, nor Uncle Roth, none of them have sinned anything in the world, they haven't... If we're already on the border between anti-Semitism and anti-Semitism, I know that you're also a Jew, but about that I want to talk I divide Judaism as such into two categories. There are the Hungarian Jews, that is, those who are Hungarian and Israelite, and there are the Jewish Hungarians, who are primarily Jewish and then Hungarian. I respect and love the Hungarian Jews very much. In the second category, I would not dare to say the same, because someone who is not primarily Hungarian, but primarily Jewish, does not carry the Hungarian fate in his heart in the same way as the Hungarian Jew does.

Q: What was your father's opinion about this whole Jewish thing?

A: He was totally against it. All of history was against him. At one time, they wanted to persuade him to become a Jewish worker squadron commander, but he said, thank you very much, I am not asking for this, he will not take people in Zsambek, and what do I know, for deep plowing

kihajszolni olyanokat, akik jarni alig tudtak, az életben soha fizikai munkát nem végeztek, ilyen vontakozású nehéz fizikai munkát. Ez neki nem tetszett. K: Akkor nezzük a konkrét háborús élményt, nevezetesen a védelem volt, amiben te benne voltál, a Várnak a védelme. Vagy volt korábban is hasonló élményed? V: A háború alatt maga az, hogy jöttek a legítimadások, bombázások, miegyéb, akkor is, mint fiatal eszeveszett kolyok - mert mindig is az voltam -, nekem muszáj volt legfőutárszolgálatot teljesíteni karszalaggal, rohamsisakkal, gázalaccal. K: Hányban mar? V: 43-ban vagy 44-ben kezdődött a bombázás, nem tudom pontosan megmondani, amikor a bombázások kezdődtek, akkor jöttek a legítimadások, akkor volt már legfőparancsnok, meg legfő mit tudom én, miféle, aztán voltak a legfő utárszolgálatosok, mert akkor meg ilyen hordozható rádiók nem voltak, amikor valamilyen üzenetet kellett vinni a másik vagy a harmadik házba, akkor a futárszolgálat csinálta és én ezt roppant élveztem. Sosem feltem. Kialltam a sisakban és lestem, hogy jönnek a repülők, meg ilyesmi. Boland voltam.

K: A kockázat...

V: Nern zavart, élveztem.

K: Utána az a konkrét, meleg helyzet itt adódott, nem, a Várnak a védelmében?

V: Ez meg nem volt meleg helyzet, mert meleg helyzet az volt, amikor végül is december végén vagy január elején én magam is letettem a leventeséget és csatlakoztam a Vannay roham zászlóaljhoz mint futár és részben futárszolgálatot teljesítettem, részben én voltam a lovaknak a felügyelője. Még ma is a Toldy Ferenc Gimnáziummal szemben van egy hatalmas terület, ami meg mindig le van bombázva, ott voltak az istállók, ott voltak a lovak. Azen feladatom volt, hogy többek között végigjártam az utcákat, hogy ahol sárgarépa hej, meg krumplicej volt, azt összeszedtem a lovaknak. Valahogy szerencsémre egy alkalommal nem voltam az istállóban és jött egy lócs bomba és zuff az egész elment. Azért vagyok ma itt és nem ott. De meg most is ott vannak a lovak a romok alatt, most voltam pár nappal ezelőtt megnezni megint. Haram évvel ezelőtt is

megneveztem, azóta sem nyultak hozzá, az meg most is ott van. Ott aztan mint futar megsebesultem.

K: Hogy volt a sebesules?

V: Atkultam a szomszed hazba, ott volt egy nehezipuska alias, ahonnan lön lehetett a pesti oldalt es oda kellett atmenni egy Ozenettel, es amikor kijöttem a nehezipuska allasb61, akkor egy aknat odavagtak es megsebesultem.

K: Hogy sebesultel

meg? V: A

kezemen.

to drive out people who could barely walk, who had never done physical work in their life, such heavy physical work. He didn't like that.

Q: Then let's look at the concrete war experience, namely the defense of the castle, which you were involved in, the defense of the Castle. Or have you had a similar experience before?

A: During the war, the air raids, bombings, etc. came, even then, as a young, frenzied kid - because I always was - I had to do courier service with an armband, an assault helmet, and a gas mask. Q: How many?

A: The bombing started in 1943 or 1944, I can't say exactly when the bombings started, then the air raids came, then there was already an air commander, and what do I know, what the hell, then there were air couriers, because then there were no such portable radios, when a message had to be taken to the second or third house, the courier service did it and I really enjoyed it. I was never afraid.

I stood in the helmet and watched for the planes to come and stuff like that. I was a fool.

Q: The risk...

A: It didn't bother me, I enjoyed it.

Q: Afterwards, that specific, warm situation occurred here, didn't it, in defense of the Castle?

A: It wasn't a hot situation yet, because it was a hot situation when, finally, at the end of December or the beginning of January, I myself resigned and joined the Vannay assault battalion as a courier and partly performed courier service, partly I was the supervisor of the horses. Even today, opposite Toldy Ferenc High School, there is a huge

area that is still bombed, the stables were there, the horses were there. It was my job to go through the streets, collecting carrot peels and potato peels for the horses.

Luckily for me, I wasn't in the barn one time and a chain bomb came and the whole thing went away. I am here today and not there. But the horses are still there under the ruins, I was just a few days ago to see them again. I checked it three years ago,

and it hasn't been touched since then, it's still there. I was injured there as a courier.

Q: How was the wound?

A: I was sent to the next house, there was a heavy rifle position from where you could shoot the Pest side and you had to go there with a message, and when I came out of the heavy rifle position, a mine was cut there and I was wounded.

Q: How were you injured?

A: On my hand.

K: Egy ujjadat elvesztetted. V: A kezemet szejjelvagta, de egy ujjamat teljesen elvesztettem. K: Az6ta azért rendbejött a többi ujjad meg a kezéd? V: Haram ujjam tokeletes, a negyedik, la.tad, keresztben áll, el van törve belül, nem úgy használhatom, ahogy kellene. K: Aknaszilank. És mit tudsz egyebkent a Vannay k016nftmenyr61, azt ha el tudnád mondani, miként mentek a harcok? V: Vegtelenül elszánt társaság volt, ellentétben sok katonával, akik kimentek Nyugatra családosul meg család nélkül is, ezek elhatározták, hogy itt elnéd vagy halnod kell, és kész. K: Hányan voltak ezek az emberek? V: Sokan. Több százán.

K: Ami azért kevesnek bizonyult...

V: Ott volt más egység is, de a Vannayek nagyon sok helyre küldtek roham zászlóaljkb61 embereket kísérfeni, Csomorre, meg k016nb6z6 helyekre.

K: Budar61, a Varb6l. Sz6val 6k küldtek mindenfele egységeket.

V: Vermezore, Pasaretre, k016nb6z6 helyekre, Sashegyre, meg

hasonl6kra. K: De az elmondhat6, hogy ez a Vannay

k016nftmeny volt az utols6, amelyik...

V: Ez volt a legeslegutols6, amelyik elesett. Ez volt a legutols6, a Vannay k016nftmenynek az

a része, ami meg a kitoros után megmaradt, mert volt egy rész, pár százán, vagy talán meg kevesebben, akik elhatározták, hogy 6k nem tornek ki.

Ezek között volt az apam is, meg egy pa.ran, a Palhazi Feri is, meg j6paran.

K: Mire számftottak ok?

V: Hogy megdöglenek, meghalnak a házaert. Ugyanazt a figurát csináltak, amit egy Dugovics Titusz, aki legugrott, mert bár úgyis minden veszve volt, de 6 leugrott a zászl6val, meg egy Zrfnyi aki kirohant, mert már minden veszve volt, meg egy Dob6, aki meghalt a házaert.

Harcoltak az utols6

pillanatig... K: Vannayval

mi történt?

V: Vannay kitört és elesett, azt hiszem, a Pasareti után, kitoros alatt.

K: Tudsz-e meg valakit név szerint emlfteni, aki ugyanfgy részt vett a Vannay k016nftmenyben meg?

V: Egy másik fiatal gyerek volt, a Dr. Galantai Ervin, aki írt is egy könyvet az Ungváry Krisztiánnal karoltva. Illetve az Ungváry írt egy könyvet, amibe egy csomó hülyeséget rakott bele, ez megint ilyen figura, szólas-mondas, hogy ezt mondtak, azt mondtak, többek között ilyen van, hogy veres nyomokat találtak a laktanya pincejében, meg mit tudom én, micsoda,

Q: You lost a finger. A: My hand was cut off, but I lost a finger completely.

Q: Have your other fingers and hands gotten better since then?

A: Three of my fingers are perfect, the fourth, you see, is crossed, it is broken inside, I cannot use it as it should.

Q: Mine shards. And what else do you know about the Vannay detachment, if you could tell me how the fighting went?

A: They were an extremely determined group, unlike many soldiers who went to the West with or without family, they decided that you had to live or die here, and that was it.

Q: How many were these people?

A: Many. Hundreds of them.

Q: Which turned out to be not enough...

A: There was another unit there, but the Vannays sent people from assault battalions to many places to help, Csomor and other places.

Q: From Buda, from the Castle. So they sent all kinds of units.

A: To Vermezo, Pasaret, various places, Sashegy, and the like.

Q: But it can be said that this Vannay detachment was the last to...

A: It was the very last one to fall. This was the last part of the Vannay detachment that remained after the eruption, because there was a part, a few hundred, or maybe even less, who decided not to erupt. Among them was my father, and a few others, Feri Palhazi, and quite a few.

Q: What did they expect?

A: That they die, they die for the country. They made the same figure as a Titusz Dugovics who jumped down because everything was lost anyway, but he jumped down with the flag, and a Zrfnyi who ran out because everything was already lost, and a Dob6 who died for his country.

They fought until the last moment...

Q: What happened to Vannay?

A: Vannay erupted and fell, I think, on Pasareti ut, during an eruption.

Q: Can you name anyone else who was also involved in the Vannay detachment?

A: There was another young child, Dr. Ervin Galantai, who also wrote a book together with Krisztian Ungvary. In addition, Ungvary wrote a book in which he put a lot of nonsense, this is another figure, saying that they said this, they said, among other things, that they found traces of blood in the basement of the barracks, and what do I know, what,

kvazi, hogy ott verengzések és kivegzések voltak, ami nem igaz. 6 azt hallotta, de soha nem látta... K: Fiatal srác, nálam is fiatalabb. V: De 6 ezeket befűrt a könyvébe és az Ervinnel most rettenetesen tüsszögünk mind a ketten, hogy ezt kivenni, mert a Vannay zászlóalj nem bergyilkosokból, nem nyilasokból, nem verszomjas banditákból a.lit, hanem hazafiákból, akik

hajlandók voltak meghalni, ha szükséges. K: Oké egy független Magyarországot harcoltak, vagy a németek mellett? V: Független Magyarországot. K: Tehát harcoltak volna ők akár a németek ellen is? V: En nem tudom, hogy harcoltak volna, vagy nem harcoltak, a németekkel együtt harcoltak az oroszok ellen. Itt nem az volt, hogy kik mellett harcolnak, hanem az volt, hogy kik ellen harcolnak. A bolsevizmus ellen, amelyet mi nagyon jól ismertünk 18-19-ből.

K: De a német... Tekintve arra, amit elmondtál, a németek nem bizonyultak összessegeben - meg tudjuk is azért - a legjobb barátoknak, hogy fgy mondjam...

V: Hogy a németek miért voltak velünk jól, azt ők jobban tudják, de nekünk, mint ahogy a kezdet kezdetén mondtam, más kiutunk nem volt.

K: Te a német megszállást kevesbé rossznak tartottad azért, mint egy szovjet megszállást? Ezt ezek alapján leszögezhetjük?

V: Ha választani kell a kettő között, inkább száz németet, mint egy orosz. K: Jól, ezt le kell szögeznünk.

V: Ez az én véleményem. Megkerdezted, nekem ez a véleményem. Habár, én perfektül beszéltem németül, nagyon jól kommunikáltam a német katonákkal és nem volt probléma, de ennek ellenére volt egy bizonyos "Obermensch-fele" kekség a németekben annak dacára, hogy szuper úriemberek voltak a tisztek például, és a legendáknak is nagyon a körmere volt nézve, nem lehetett olyan nagy dicsőségeket csinálni, vagy nem csináltak, legalább is tudomásom szerint, mint például az oroszok, hogy egy szakasz végig... egy 78 éves öregasszonyt...

K: Te konkrétan tudsz erről? Vagy csak hallottad?

V: Errol konkrétan tudok, visftottak ott, emlekszem, a Csalogany utcaban egyszer mentunk, egyik ejszaka, mar a haboru vege utan, es ott visftott egy asszony es sikoltozott segftsegert a romok kozul, de ki volt az, aki odamenjen, ruszkik geppisztollyal, mi meg ott voltunk semmi nelkul.

K: Persze.

as if there were carnage and executions there, which is not true. He heard that, but never saw...

Q: Young guy, younger than me.

A: But he wrote them in his book and Ervin and I are now both sneezing terribly to get it out, because the Vannay battalion was not made up of assassins, not sharpshooters, not bloodthirsty bandits, but patriots who were willing to die if necessary. Side note from dad, sadly Ervin late in life as an architect in USA committed suicide

Q: Did they fight for an independent Hungary or for the Germans? A: For independent Hungary.

Q: So would they have fought even against the Germans?

A: I don't know whether they fought or not, they fought together with the Germans against the Russians. Here it was not who they were fighting for, but who they were fighting against. Against Bolshevism, which we knew very well from 18-19.

Q: But the German... From what you've said, the Germans haven't proven themselves as a whole we know that - to the best friend, so to speak...

A: They know better why the Germans were good to us, but for us, as I said at the beginning, we had no other way out.

Q: Did you consider the German occupation less bad than a Soviet occupation?

Can we conclude this based on these?

A: If you have to choose between the two, I'd rather have a hundred Germans than one Russian.

Q: Okay, we need to nail that down.

A: This is my opinion. You asked, this is my opinion. Although, I spoke German perfectly, I communicated very well with the German soldiers and there were no problems, but nevertheless there was a certain "Obermensch" quality in the Germans, despite the fact that the officers, for example, were

super gentlemen, and the crew were also very good at it. was watched, it was not possible to do such big piggies, or they didn't do it, at least as far as I know, like for example the Russians, that one section all the way... a 78-year-old old woman...

Q: Do you specifically know about this? Or did you just hear it?

A: I know specifically about this, they screamed there, I remember we went to Csalogany Street once, one night, already after the end of the war, and there was a woman screaming and screaming for help from the ruins, but who was the one to go there, Russians with machine guns, we and we were there without anything. SAD FACT ALOT OF RAPES BY RUSSIANS IN HUNGARY

Q: Sure.

V: De erről en konkrétan tudok. T61Unk is a pinceből, ahol anyámek húzódtak meg, a második szomszédból, onnan is elvittek fiatal nőt "kicsi krumplicsúzni", aztán visszajöttek úgy széjjel..., hogy az rettenetes, teljesen tonkreteve, fiatal lányok, 14-16 éves lányok, öregasszonyok, mindegy. K: A németek nem csináltak ehhez hasonló disznóságot? V: Nem tudok egyetlen egy esetről sem. De meg hozzá kell fűznöm valamit. Az orosz GPU, amikor megtudta, hogy az oroszok, - volt három napos szabadrállás, aztán az oroszok verszemet kaptak és tovább raboltak, mint három nap, - és amikor a GPU-nak ezt valaki jelentette, hogy valahol az oroszok rabolnak, a GPU kijött és ott a helyszínen agyonlőtte az orosz katonát, aki éppen rabolt, részeg volt, vagy olyat csinált, amit nem lett volna szabad.

Könyörtelenül, puff, elvette a géppuskát vagy a pisztolyt, és már fejbe is lőtte. Nem volt

kérdés, hogy miért csináltad, vagy miért nem csináltad... Szóval nagyon komolyan vettek a

GPU-sok, legalább is megpróbálták kordában tartani, amennyire csak lehetett, ezt a csúrt. Na de aztán amit az elején csináltak...

K: Arra egy pillanatra meg visszatérnek, hogy azért ez mégis egy nemzeti csapat volt, és úgy veszem észre innen az elmondásodból, hogy azért a német, - elfogadom, hogy sokkal uriemberesebben viselkedtek, mint a szovjetek, ezt én elfogadom, de mégis az az érzésem, hogy egy kicsit ez a nemzeti szellemiség a németek elleneben nem volt olyan szigorú, mint más elleneben.

V: En erre vonatkozóan azt tudom mondani, hogy mindig volt egy olyan érzés bennem, hogy a németek kicsit minket leszárnak. Ez a bizonyos "Obermensch-figura". Nem bántottak, nem csináltak olyan durva kiráhanásokat, mint az oroszok csináltak, de akkor, amikor a német katona valahova bement, akkor a magyar katonának fel kellett állni, meg ilyen figurák. "Deutschland Ober alles figura", tudod, ami nem nagyon tetszett, hogy úgy mondjam, sőt, nagyon nem tetszett.

K: Ez volt a realitás.

V: Ez volt a realitas, de a masik oldala azert ennek az volt, hogy a masik oldalon ott volt a sarl6-kalapacs a voros csillaggal, most tessék valasztani.

Vagy egy vodor serblibe ugrak bele, vagy egy klozettba, ami tele van, ugrak bele.

K: Milyen volt az angolszaszok irant erzett..?

V: Halalosan utaltam oket, mert nekunk a vilagon semmi dolgunk nem volt sem az angolokkal, sem az amerikaiakkal, es azok jottek es jottek, ejjel az angol ejjeli bombaz6k, nappal a liberatorak es megsz6rtak az orszagot ugy, hogy ko kovon nem maradt. H6napokon

keresztul es nap mint nap, egy vagy tobb hullamban is, csak jottek, az eg elsotetedett felettuk.

A: But I know about this specifically. From our basement, where my mother hid, from the second neighbor, they also took young women from there to "peel potatoes", and then they came back

with a head,••• that the terrible completely ruined, young girls, 14-16 years old girls, old women, whatever.

Q: Didn't the Germans do something similar?

A: I don't know of a single case. But I have to add something. The Russian GPU, when it found out that the Russians, - there was a three-day free robbery, then the Russians got bloody and robbed for more than three days, - and when someone reported this to the GPU that the Russians were robbing somewhere, the GPU came out and on the spot he shot dead the Russian soldier who was robbing, drunk, or doing something he shouldn't have done. Relentlessly, poof, he took out the machine gun or the pistol and already shot him in the head. There was no question why you did it or why you didn't do it... So the GPU guys took it very seriously, at least they tried to keep this mess under control as much as possible.

But then what they did in the beginning...

Q: I would like to return for a moment to the fact that this was a national team after all, and I notice from your statement that the Germans - I accept that they behaved much more gentlemanly than the Soviets, I accept that, but still it is I feel that this national spirit was not as strict against the Germans as it was against others.

A: Regarding this, I can say that I always had the feeling that the Germans were screwing us over a bit. This is a certain "Übermensch figure". They didn't hurt me, they didn't make rude attacks like the Russians did, but when the German soldier entered somewhere, the Hungarian soldier had to stand up, and figures like that.

"Deutschland Über alles figura", you know, which I didn't like very much, so to speak, in fact, I really didn't like it.

Q: That was the reality.

A: That was the reality, but the other side of it was that on the other side there was the hammer and sickle with the red star, now you can choose. I either jump into a bucket of slop, or I jump into a toilet that is full.

Q: How did you feel about the Anglo-Saxons..?

A: I hated them to death, because we had nothing to do with the British or the Americans, and they came and came, the English night bombers at night, the liberators during the day, and they scattered the country so that not a stone was left on a stone. For months and day after day, in one or more waves, they kept coming, the sky darkening above them.

Emlekszem, egy időben még a 44-es év elején, március-aprilis-május lehetett, és lent voltam Fejér megyében, Gyakon keresztül Zúmm6g6, Zúmm6g6... Felneztünk az égre, és ilyen pici kis repülőgépek százai húztak Budapest felé. K: Rohadt dolog a háború, de ha fgy vesszük... V: Mi közünk volt nekünk az amerikaiakhoz, még az angolokhoz? K: A németek bent voltak az országban, és a németek ellen viseltek háborút, sőt a magyarok is törvényesen hadban álltak ezekkel az országokkal. V: J6, de nem is láttunk amerikaiakat, csak amikor lelöttek a gépet. Nekik nem tetszett a német, miért nem verték szét a Krupp-műveket? K: Azt hiszem, azt is bombázták. V: Nern bombáztak. Az egyetlen egy, mert a Krupp-művek szállítottak az angoloknak és az amerikaiaknak is a háború alatt. Egy bomba nem esett, tudomásom szerint a Krupp-művekre Németországban. Minden más szétverték, Drezdát stb, de a Krupp-művekre nem esett egy bomba sem. Tessek, ez a politika.

K: Van-e még valami a harci események között, mert én ebben nem vagyok specialista, de ha mégis tudsz olyat, amit nem mondtál el... Nern tudok erre olyan jó rákérdezni, mert nem vagyok ennek...

V: Valamit azért kérdezzel, segítsél hozzá.

K: Ebben, hogy még van-e valami, amit kihagytunk, valami fontos ebben a háborús ügyben. Vannak-e személyek, vannak-e események, vagy vannak-e események még, olyan dolgok, amit esetleg...

V: Egy esemény, ami konkrét, hogy a Vannay roham zászlóalj mennyire nem fasiszta zászlóalj volt, hanem mennyire nemzeti érzesű magyar zászlóalj volt, erre a legeklátásabb bizonyították, hogy a nyilasok egy alkalommal eljöttek, ilyen nyikhaj kolykok, arpadasavos karszalag, német geppisztoly, azzal...

V: Tehat jottek ezek a nyilas kolykok azzal, hogy 6k atveszik a parancsnoksagot es 16v6ld6zes lett belole es elzavartak a fenebe oket.

K: A nyilasokkal volt-e mas elmenyed ezen kfvul meg?

V: Ha.la Istennek, nem. A vilagon semmi. Lattam oket futkarozni jobbra-balra, minden szarban benne voltak, csak éppen ott nem voltak, hol az orszagert, vagy a hazaert harcolni vagy loni kellett volna.

I remember at one time at the beginning of 1944, it must have been March-April-May, and I was down in Fejer county, buzzing and buzzing for hours... We looked up at the sky and hundreds of these tiny little planes were heading towards Budapest.

Q: War is a damn thing, but if we take it that way...

A: What did we have to do with the Americans and the British?

Q: The Germans were inside the country and they waged war against the Germans, and even the Hungarians were legally at war with these countries. A: Good, but we didn't even see Americans, only when the plane was shot down. They didn't like the German, why didn't they smash the Krupp works?

Q: I think it was bombed too.

A: They weren't bombed. The only one, because the Krupp works supplied both the British and the Americans during the war. **Not one bomb fell, as far as I know, on the Krupp works in Germany.** Everything else was destroyed, Dresden, etc., but not a single bomb fell on the Krupp works. Come on, that's politics.

Q: Is there anything else during the combat events, because I'm not a specialist in this, but if you do know something that you didn't tell me... I can't ask that very well, because I'm not that... A: Ask something, help with it.

Q: In this, is there anything else that we have missed, something important in this war case.

Are there people, are there events, or are there still experiences, things that might...

A: **An event that shows how much the Vannay assault battalion was not a fascist battalion, but how much it was a Hungarian battalion with a national feeling, the most glaring proof of this is that the snipers came on one occasion, such spiky-haired puppies, armbands with barley stripes, German machine guns, with ...**

Cassette 1 Page 2

A: So these arrow kids came along saying they were going to take over and it turned into a shootout and

messed the hell out of them.

Q: Did you have any other experiences with Sagittarius?

A: Thank God, no. Nothing in the world. I saw them running left and right, they were involved in all kinds of shit, but they weren't where they should have been fighting or shooting for the country or the homeland.

K: Inkább vedtelen embereket nyuvasztottak. V: Igen. Ott mutogattak az a hatalmukat es erejuket. K: Volt meg ilyen kulonftmeny, tudsz-e ilyenral, mint a Vannaye, ilyen hazafias alapon szervezadott? V: Nern. K: Akkor nezzunk egy kicsit tovvabb ennel. Tortent, hogy a szovjetek elfoglaltak a Va.rat, erre hogy emlekszel vissza, azon tul, amit lattal es mondtal is, az eraszakon kfvl? V: Bejottek, elvittek embereket, osszeszedtek a ferfiakat, aki meg volt, a katonakat természetesen rogtan vittek elaszor Bajara, Bajar6l Fokszaniba, Fokszanib6l Uszmanyba. Ott toltott apam 18 h6napot. Ott talalkozott nemetekkel is, oroszokkal is, akiket elfogtak, mert atalltak az oroszok, megelegeltek a voros paradicsomot, es azokat is persze bevagtak, leinternaltak, mert Sztalin J6zsi nem kecmecelt. Ukranoknal is valami 12-15 milli6t kifrtott...

K: Azt meg az ehfnseg idaszakab6l... V: Nern volt egy kesztyus kezu valaki.

K: Apad nelkul hogy ment akkor, pant akkor, mikor nagy nelkulozes is volt?

V: Edesanyam visszakerult, leigazoltak, mert neki nem volt semmi koze az egeszhez, semmi politikai beosztasa, vagy politikai szerepe. Visszakerult a favaroshoz, dolgozott.

Keresztanyam is elment dolgozni, en mentem iskolaba es minden ment a maga m6djan. Aztan

apam visszajott a fogsagb6l18 h6nap utan 45

kil6val... K: Munkataborban volt?

V: Hadifogoly-taborban.

K: Viszont kaja nem volt.

V: Nern val6szfnu, hogy a tultaplaltsag miatt fogyott le. Az egyenruhaja hozta at haza, nem a az egyenruhajat. En nem ismertem meg, mikor meglattam. Rabamultam, mikor jott befele a kapun, itt laktam a Fa utcaban, te j6 Isten, ki ez? Es akkor dobbentem ra, hogy ez az apam.

K:

Hazajött?

V:

Elengedtek.

K: Amikor talalkoztal vele...

V: Akkor jött haza. Aztan nagyon kellett vigyazni, nem sokat adni neki enni, mert nagyon sokan voltak, akik vegre hazajottek es egy j6t bezabaltak, es puff, meg is haltak.

K: Mamad tudta ezek szerint...

V: Persze, ez koztudomasu volt, a foglyok jottek es mindenki beszelt erral, ez egy altalanos beszедtema volt, hogy a foglyokra vigyazni kell, es ak maguk is tudtak, hogy nincs az, hogy most elaveszek egy nagy darab kenyeret es egy darab szalonnat es most adj a testenek.

Q: They preferred to mutilate defenseless people.

A: Yes. There they showed their power and strength.

Q: Was there another such detachment, do you know of one like Vannay's, was it organized on such a patriotic basis?

A: No.

Q: Then let's look a little further than that. It happened that the Soviets occupied the Castle, how do you remember that, apart from what you saw and said, apart from the violence?

A: They came in, took people away, collected the men who were still there, the soldiers were of course immediately taken to Baja, from Baja to Fokszani, from Fokszani to Uszmany. My father spent 18 months there. There he also met Germans and Russians, who were captured because the Russians crossed over, satisfied the red tomatoes, and of course they were slaughtered and interned because J6zsi Stalin did not bargain. He also announced something like 12-15 million for Ukrainians...

Q: That from the time of the famine...

A: It wasn't someone with a gloved hand.

Q: How did it go without your father at that time, when there was also great deprivation?

A: My mother was returned, it was signed, because she had nothing to do with it all, had no political position or political role. He returned to the capital and worked.

My godmother also went to work, I went to school and everything went in its own way. Then my father came back from captivity after 18 months with 45 kilos...

Q: Were you in a labor camp?

A: In a POW camp.

K: But there was no food.

A: It is unlikely that he lost weight due to overnutrition. His uniform brought him home, not his uniform. I didn't recognize him when I saw him. I stared at him when he came through the gate, I lived here on Fa utca, my God, who is this? And then I realized it was my father.

Q: Did he come home?

A: He was released.

Q: When you met him...

A: He came home then. Then you had to be very careful not to give him too much to eat, because there were a lot of people who finally came home and ate a good one, and poof, they died.

Q: Your mother knew according to these...

A: Of course, it was common knowledge, the prisoners came and everyone talked about it, it was a general topic of conversation that the prisoners had to be taken care of, and they themselves knew that there was no such thing as taking out a big piece of bread and a piece of bacon and give it to your body now.

K: Utána mi lett a papaddal? V: Apa-mat leigazoltak, visszakerült a fővárosba mint polgári alkalmazott és 1948-ban kezdődött ez a rongyos grád-pere, ami elsősorban a Mester Miklós: A rongyos grád-harcái című könyvnek az alapján kezdődött el, és abból csináltak egy szép kerekesszékes perecskét, amiben volt aztan házaárulás, aztan alkotmányos rendszer megdöntésére irányuló szervezkedés, minden a világon. Kemkedés, amit akarsz, szépen bele volt véve. Aztan elvittek a /Andrássy út/ 60-ból a Mark6ba is, meg a Gyűjtőbe is, akkor nem frta alá, akkor visszavittek további puhfásra a Mark6ba. Fogait kivertek, meg ilyen apróságok, kormeit lehúzgaltak, azért szeretem olyan nagyon a rokonodnak a kollegáját, az Ugyved urat, ezzel a koromlehúzgálási figurával. K: Bauer Miklós sr61 van sz6 most.

V: Hogy tisztazzuk a fogalmakat. Azért van olyan nagy becsben a szememben az illető úr.

Végül miután mindent aláfirtak, jött az ftelethirdetés és kész. Akkor aztan én elhatároztam, hogy az életemet, ha kell, rá fogom aldozni, hogy ezért én meg valaha bosszút allok.

K: Ekkor volta.1, hány éves is?

V: 17. Már akkor volt elég eszem. Azzal kezdődött, hogy 48-ban államosították az iskolát és akkor volt az apám a fogságban, akkor én rettenetesen nagy kommunista kezdtem lenni, nem kommunista, hanem DISZ-es, diákszövetség, aktivista, fegyelmi vezető, minden frasz. Sz6val nagyon akartam menni, remelve, hogy az én aktivitásommal talán befolyásolni tudom az

akkori "palastos h6hernak" a döntését. Hogy esetleg sikerül, ilyen karakán népi demokratikus sracnak az apjának kegyelmezzenek meg. Nern ment. Már úgy ismert az or a Köztársasági palotánál, én jártam hozzá rendszeresen, több napon keresztül mindig be akartam menni, aztan már kergetett el messzir61, látta, hogy jóvok, mondta, hogy menjek a s6hivatalba. Személyes találkozásom nem lehetett, személyesen nem tudtam megkönyekezni, vagy megkövetni a kegyelem érdekében és végül ki is

vegeztek. Attól kezdve aztán mindent arra tettem rá, hogy enbellelem
kötő katoná legyen, mint a családból az összes többi, aki volt. A
Kommunista Szabadságharcos Szövetség tagja lettem, mert amellet, hogy
néptáncolni, meg kórusban lehetett énekelni, ja, meg a Világifjúsági
Találkozón is benne voltam a nagy kórusban.

K: Külföldre mentel?

V: Itt. Itt volt a Világifjúsági Találkozó 48-ban. Akkor mentem rettenetesen,
mindenben benne voltam, csak hogy megpróbáljak valamit csinálni.

K: Közben tanultál is

mellette. V: Persze.

Q: What happened **Mester Miklos: The Battles of the Ragged Guard**, to your dad after that?

A: My father was signed, he returned to the capital as a civil servant and in 1948 this trial of the ragged guard began, which was primarily based on the book and they made a nice wheeled pretzel out of it, which was then treason, then organizing to overthrow the constitutional system, everything in the world. Spying all you want was nicely included. Then they took him from /Andrassy ut/ 60 to Marko and also to the Collector, he didn't sign it then, so they took him back to Marko for further softening. His teeth were knocked out, and things like that, his nails were pulled, that's why I love your relative's colleague, the lawyer, so much, with this nail-pulling figure.

Q: We are talking about Miklos Bauer now.

A: To clarify concepts. That's why I hold that gentleman in such high esteem. Finally, after everything was signed, the sentencing came and it was done. Then I decided that I would sacrifice my life, if necessary, so that I would ever take revenge for that.

Q: How old were you then?

A: 17. I had enough sense even then. It started when the school was nationalized in 1948 and my father was in prison, then I started to become a terrible communist, not a communist, but a member of DISZ, a student union, activist, disciplinary leader, all that shit. So I really wanted to go, hoping that with my activity I might be able to influence the decision of the "cloaked executioner" at that time. That it might succeed, let the father of such a people's democratic guy from Karakan be pardoned. He didn't go. The guard at the Republic Palace already knew me, I used to visit him regularly, I always wanted to go in for several days, then he chased me from afar, saw me coming, told me to go to the salt office.

I couldn't have a personal meeting, I couldn't personally surround him or

follow him for the sake of mercy, and in the end he was executed. From then on, I did everything to make him a different soldier than everyone else in the family. I became a member of the Communist Freedom Fighters Association, because in addition to folk dancing and singing in the choir, I was also in the choir at the World Youth Meeting.

Q: Have you gone abroad?

A: Here. The World Youth Meeting was held here in 1948. Then I went terribly, I was involved in everything, just to try to do something.

Q: In the meantime, you studied

alongside him. A: Of course.

K: De különösen sok energiát fektettél ebbe bele. V: Hogyne. Mozgalmi enek... Mindenben benne voltam, beleptem a Szabadságharcos Szövetségbe is, mert ott volt eneklés és néptánc, én nagyon szerettem mindig is néptáncolni, a cserkészekkel előtte én regos cserkész voltam. K: Milyen az? V: Néptáncokat és népdalokat gyűjt. K: Gyűjto. V: Gyűjto és kultivál, szíval gyakorl. K: Elmentél mindenféle vidékre, mindenféle kulturcsoportokat megkerestél. V: Igen. Ugyanakkor, ugyanez a Szabadságharcos Szövetség lehetőséget nyújtott cellovészetre. Ez volt a fő cél, hogy minél jobban tökéletesítsem magamat. Itt volt a Széna-terem a földszinten, emlékszem rá, a földszint, és itt földszintre hoztam. Aztán mikor leteremtkeztem, akkor közöltek velem, hogy osztályidegen nem mehet egyetemre. K: Miből vettek, hogy te osztályidegen vagy akkor?

V: Mert az apám akkorra már kivégezték. K: Várj egy pillanatra.

Akkor már kaderezték? V: Ajaj.

K: Akkor hogy lehet, hogy ha kaderezték, hogy ideig el tudtal menni? Hogy városra is jartal...

V: Bizonyos ideig elmegy és utána pofára ejtenek, és újabb adag mesevel, az önéletrajzában megint bevágodsz, akkor megint kirugnak. Ez így ment.

K: Azt tudtak eleve, hogy a papaddal mi történt. V: Az iskola tudta.

K: És nem volt elég? Úgy képzelem a rendszerben...

V: Nern. Az iskola tudta, hogy ez történt, és ennek fejében az iskola nem engedett egyetemre. De ez nem ment a Szabadságharcos Szövetség felé, őket nem érdekelte.

K: Érdekes, azt hittem, hogy ez akkor egyetemlegesen...

V: Nern, annyira még nem volt elterjedve a kommunikáció ezek között a különböző szervezetek között. Akkor mit lehet csinálni, valamit csinálni kell. Én először szerettem volna orvos lenni, de arról nem lehetett szó, mert még voltam sebesült, a kezem nem volt jó, annak ellenére, hogy nagyon nyugodt

volt a kezem es jó lett volna sebesznek, de az egyik sebesz nagyatyam
közölte velem, hogy senki nem megy hozzád sebeszkedni, egy kripli. Erre fel
maradt a következő, az állatorvosi, aztán maradt az erdőmérnök és az
agrártudományi egyetem.

Beadtam mind a háromra és egyre sem vettek fel.

Q: But you put a lot of energy into it.

A: Of course. Movement song... I was involved in everything, I also joined the Freedom Fighters Association, because there was singing and folk dancing, I always loved folk dancing, before that I was a lively scout in the scouts. Q: What is it like?

A: He collects folk dances and folk songs.

Q: Collector.

A: A collector and a cultivator, so a practitioner.

Q: You went all over the countryside, looking for all kinds of cultural groups.

A: Yes. At the same time, the same Freedom Fighters Association provided an opportunity for target shooting. This was the main goal to improve myself as much as possible. The shooting was here on Szena Square, I remember it, the pistol shot, and I was shooting here. Then, when I graduated, I was told that I couldn't go to university as a foreigner.

Q: What made them think you were a class stranger then?

A: Because my father had already been executed by then.

Q: Wait a minute. Are you already in the squad?

V: Ouch.

Q: Then how is it that you were able to go this far if you were recruited? That you also went shooting...

A: You go away for a certain period of time and then they slap you on the face, and with another dose of fairy tales, you make a mistake in your CV again, then they fire you again. That's how it went.

Q: They already knew what happened to your dad.

A: The school knew.

Q: And it wasn't enough? I imagine in the system...

A: No. The school knew that this had happened, and in return the school did not let me go to university.

But this did not go to the Freedom Fighters Association, they were not interested.

Q: Interesting, I thought it was jointly...

A: No, communication between these different bodies was not yet that widespread. Then what can be done, something must be done. At first I wanted to be a doctor, but that was out of the question because I was wounded, my hand was not good, despite the fact that my hand was very calm and would have been good for a surgeon, but one of my surgeon uncles told me that no one he's going to do surgery on you, a cripple. After that, the next one, the veterinary university, was left, then the university of forest engineering and agricultural sciences.

I applied to all three and they didn't accept me.

K: Akkor már lekaderezték. V: Akkor az belekerült, a középiskolai kádere ment tovább. K: Akkor nem tudtal már olyan életrajzot írni, ami ezt semlegesítette volna? V: Nern, mert 6k visszakerdezték a középiskolába. K: Odaig még nagyszerűen ment, ugye? V: Odaig elment. De ennek semmi köze nem volt a szabadságharcos figurához, az maradt tovább. Akkor elmentem, Makkosmarián voltam először erdőmunkás, krampaccsal pucoltam a csemetéket körbe, kis csemetéket ki kellett kapálni, nehogy a száraz föld megölje, aztán az utakat felpucolni, ilyesmi. K: Ezt szeretted csinálni? V: Márhára elveztem. Ez rokonszakma volt az erdőmérnökséggel, az erdeszettel, állatok stb.

Aztán lett belőlem segéderdesz. Aztán jött a tél és becsukódott a bolt, nem volt semmi tennivaló. Akkor Csillebercen építettek egy úgynevezett csokoládé gyárat, mert Magyarországon mindenütt csokoládé gyárat építettek, kőolaj, nukleáris, vagy nem nukleáris fegyverkezési, még hasonló, mint csokoládé gyár volt ott. Oda mentem erre az építkezésre mellesnek, hűtőknak, csakannyal, lapattal. Ez volt a második, ez volt keso ősszel. Akkor jött a fagy, akkor már ott sem lehetett dolgozni, és akkor...

K: Ez hányban volt?

V: 50-ben. Akkor onnan, a nagybátyám egyik barátja laboráns volt a telefongyárban, az egyik laborban, analitikai-kémiai laboratóriumban. Oda nem az, hogy mit tudsz, hanem hogy kit ismersz alapon becsusztattak és ott dolgoztam egy ideig. Továbbra is, változatlanul nagy szabadságharcos, minden nyavalya, tovább csináltam a magam kis játékait. De hát ott sem lehetett maradni örökre, közben elveztem egy muszáki rajzoló tanfolyamot privátin, aztán annyira jó voltam, hogy a tulaj, aki csinálta ezt a tanfolyamot, ez egy privát személy volt, ez adott már nekem tanítványokat, úgyhogy amellet volt egy mellekkesetem, gépészeti muszáki rajzot tanítottam. Aztán onnan a telefongyári szabadságharcos szövetség áthelyezett engem az Orion Radiógyárba. Ez 51-ben volt már, mind egy év leforgása alatt. Az Orion Radiógyárban először elkerültem a rajzterembe, mint muszáki rajzoló és a későbbiek

folyan visszakeresztet, analitikai vegyesz, blablalbla,
szabadsagharcos szovetseg, benyomtak laborvezetonek. Annyit ertettem a
laborvezeteshez korUlbelUl, mint te, de mindegy, j61fekUdtem. Es 1951-ben
onnan mentem, - dacara annak, hogy nem voltam parttag, - a helyi
partbizottsag ajanlasara egyetemre.

K: Milyen egyetem volt ez?

Q: You've already been recruited.

A: Then it's included, my high school squad moved on.

Q: Then you couldn't write a biography that would have neutralized this?

A: No, because they asked back to high school.

Q: It's been going great so far, hasn't it?

A: He went that far. But that had nothing to do with the figure of the freedom fighter, that remained. Then I left, I was a forest worker in Makkosmaria for the first time, I used a pickaxe to peel the saplings around, small saplings had to be dug out so that the dry earth wouldn't kill them, then the roads had to be cleaned, things like that.

Q: Did you like doing this?

A: I thoroughly enjoyed it. It was related to forest engineering, forestry, animals, etc.

Then I became an assistant forester. Then winter came and the shop closed, there was nothing to do. At that time, they built a so-called chocolate factory in Csilleberce, because chocolate factories were built everywhere in Hungary, there were different nuclear or non-nuclear weaponry factories, similar to chocolate factories. I went to this construction site as a hard worker, with a shovel, a pickaxe, and a shovel. This was the second, this was late autumn. Then the frost came, then you couldn't work there anymore, and then...

Q: How many was that?

A: In the 50s. Back then, one of my uncle's friends was a laboratory assistant at the telephone factory, in one of the laboratories, an analytical-chemical laboratory. I was admitted there based not on what you know, but on who you know, and I worked there for a while. Still, as always, a great freedom fighter, everything is sleazy, I continued to make my own little games. But you couldn't stay there forever either, in the meantime I completed a technical drafting course privately, and then I was so good that the owner who did this course, it was a private person, had already given me students, so in addition I had a side income, mechanical engineering I taught technical drawing. Then from there the telephone factory freedom fighter association transferred me to the Orion Radio Factory. This was already in 1951, all within one year. At the Orion Radio Factory, I first escaped to the

drawing room, as a technical draftsman, and in the course of later, I was promoted back to the cadre, analytical chemist, blah blah blah, freedom fighter association, pressed in as a laboratory manager. I understood about as much about running a lab as you do, but whatever, I slept well. And in 1951, I went to university from there - despite the fact that I was not a party member - on the recommendation of the local party committee.

Q: What kind of university was it?

V: Ez az agrartudományi egyetem, állattenyésztési tagozat, 51-ben. Akkor minden klassz volt. Volt abban az időben olyan, hogy honvedelmi ismeretek. Ez azt jelentette, hogy aki egyetemre járt, annak minden heten x 6 órát el kellett töltenie katonai oktatással. A Hízer tanszék volt ott, én habzoltam a katonai ismereteket, mondanom sem kell, olyannyira jó katona voltam, hogy a másodévből már az első éveseket oktattam, ha nem jött be az oktatótisz. Sőt, továbbmegyek, abban az időben jött az az utasítás, hogy tisztek csak az maradhatnak, akik leértsejizik. És akkor én korrepetáltam a tiszteket, hogy le tudjanak értsejizni. K: Minden tárgyból? V: Igen. K: Humanból eppugy, mint a real tantárgyakból?

V: Nekik nem kellett human, nekik nem volt érdekes a latin pl.

K: De mit tudom én, történelem, magyar?

V: Igen, igen. Ez is ment, a második év tökéletes volt. A harmadik évben, elkezdődött a tanev, mondtak, hogy Kovács elvtárs, maga olyan remek katona... Közben bevonultunk mindig nyári táborozásra, egy hétnap, az első egy hétnap végén mindenki őrzetve lett elölptetve, a következő évben mindenki tizedes, kiveve én, szakaszvezető lettem, piros parolinna, mert tiszti iskolás, marha büszke voltam, én voltam az egyetlen 1200 hallgató között.

K: Szakszi.

V: Igen. Saha nem fogom elfelejteni, Nagy tizedes mindig le... engem, amikor meg slapoc voltam.

K: Slapoc mit jelent?

V: Kiskatona, őrzet. 6 volt a tizedes. És amikor elölptettek augusztus 20-án, úgy le...-m át, hogyha nem tisztelgett, hogy csak úgy füstölt. Mondtam, tizedes elvtárs! Parancs. Nem tud tisztelgni, ... meg!

K: Mar cikiből csináltad.

V: Persze. 6 velem kidurrintott addig, amíg 6 volt a rangidős, most visszakapta. Jó gyerek voltam, imádtam az ilyesmit. Lényeg az, hogy a harmadik év elkezdődött, mondtak, Kovács elvtárs, maga olyan ragyogó katona, magának be kell lépnie a partba és magából politikai tisztet csinálunk. Mondtam, késznem szépen, én nem megyek a partba. De közben

a ket ev alatt nekem szabad bejarasom volt a katonai tanszek T-szobajaba,
titkos iratokat, ahol oriztek, haza tudtam vinni onnan es jegyzetelni
magamnak...

K: Emlekszel, miket vittel haza?

A: This is the University of Agricultural Sciences, Department of Animal Husbandry, in 51. Everything was cool then. At that time there was such a thing as national defense knowledge. This meant that those who went to university had to spend x hours each week in military training. The fire department was there, I learned military skills, needless to say, I was such a good soldier that in the second year I already taught the first-years if the training officer did not come. In fact, I will go on, at that time the order came that only those who graduated could remain as officers. And then I tutored the officers so they could graduate.

Q: From all subjects?

A: Yes.

Q: Humanities as well as real subjects?

A: They didn't need humanities, they weren't interested in Latin, for example.

Q: But what do I know, history, Hungarian?

A: Yes, yes. That worked too, the second year was perfect. In the third year, when the school year started, they said that Comrade Kovacs was such a great soldier... In the meantime, we always went to summer camp, one month, at the end of the first one month everyone was promoted to guard leader, the following year everyone was a corporal, except me, a platoon leader I got it, with a red apron, because I was an officer's school, I was so proud, I was the only one among 1200 students.

K: Sectional.

A: Yes. I'll never forget, Corporal Grand always down... me when I was still a slapec.

Q: What does slapec mean?

A: Small soldier, guard leader. He was the corporal. And when he was promoted on August 20, I put him down like that if he didn't respect that he was just fuming. I said, Comrade Corporal! Command. He can't salute, ... and!

Q: You already did it for fun.

A: Of course. He went out with me until he was the senior, now he got it back. I was a good kid, I loved that kind of thing. The bottom line is that the third year has begun, they said, Comrade Kovacs, you are such a brilliant soldier,

you should join the party yourself and we will make you a political officer. I said, thank you very much, I'm not going to the party. **But in the meantime, during the two years I had free access to the T-room of the military department, I could take secret documents where they were kept and take them home and make notes for myself...**

Q: Do you remember what you brought home?

V: Amit akarsz, harcász, anyagismeret, minden, amihez a kezem ráért. Mondtam neked, készíttettem magam elő egy visszaütésre. K: A fontosakat kifogattad? V: Megtanultam. Mondtam, én nem vagyok elég fejlett ahhoz. De, Kovacs elvtárs, fgy, ugy, amugy. Kurz und gut, addig-gattak, mfg én mondogattam, hogy nem, én nem leszek politikai tiszt, hadseregtiszt akarok lenni, szakmai tiszt, nem politikai. Elkezdtek kaderezni, kiderült az egész disznóság, a k016nb6z6 mesek, amiket én leadtam a k016nb6z6 önéletrajzokban, ott, ahol a fekete szarvas kis6rd6gb61 arkangyalla változtam a szovjet rendszer számára, és ez mind kiderült. Ugy kirúgtak, hogy csak úgy füstölt. Ma is emlékszem

ra, azt mondja: a szocialista erkölccsel ellentétes magatartása és az egyetem tudatos felrevezetése miatt kitiltanak minden egyetemről.

K: Emlékszel, ki volt ott akkor, aki fonok volt? Csak az érdekeség kedvéért.

V: Tudom, hogy a titkár egy edes pófa volt, egy Ori Magdi nevezetű, arról majd elmesélek egy történetet mikrofon nélkül, 6 volt az, aki nekem előre megmondta egy héttel vagy két héttel hamarabb, hogy kezd bűdosodni a hal, legyen előkészítve rá. Én is voltam készültve, úgyhogy nem ért nagyon hirtelen a dolog.

K: Hazkutatás, vagy ilyesmi volt akkoriban?

V: Minden, amit el tudsz képzelni, kotrás, de nem találtak a világon semmit.

De hadbűfroság ele akartak állítani kemkedés cfmén. Annyira jó voltam a katonai tanszeken, hogy hetvegeken, akkor, amikor fegyvert nem lehetett civilnek vinni, én a katonai tanszекnek a 22-es kispuskájával, a katonai tanszек pecsetjével ellátott engedélyével vadászni jártam.

K: Hova?

V: Dunakeszire, ki a kukoricásba,

nyúlászta. K: Nyúlászta?

V: Persze, nyúl vagy éppen fa.cán, ami éppen akadt. Lényeg az, hogy ennek ellenére fgy bevagni, ez csak kem lehet. És akkor volt nekem - ezt én említettem is neked a levelemben - a Zahonyi Bruno. A Zahonyi Bruno volt az, aki elsimította az

egeszét, akivel én nagyon jóba lettem. Nern tudom, emlftettem-e a levelemben, egyszer lerohadt neki a csonakmotorja. Volt neki egy hosszú szkiffje és ilyen kis oldal csonakmotor. A skiff keskeny csonakocská...

K: Tudom, milyen. Motor is volt rajta?

V: Kis motor, segedmotor, oda kellett akasztani az oldalára és nem kellett evezni. És eltört a gyuru a dugattyuban. Kovacs elvtárs, mi a véleménye?

Mondom, alezredes elvtárs, megcsinalom maganak. Meg tudja csinalni? Meg én, mondom, persze, hogy meg. Nagyon jó kezem volt, megcsinaltam neki.

A: Whatever you want, martial arts, material knowledge, anything I can get my hands on. I told you, I braced myself for a blowback.

Q: Did you write down the important ones?

A: I learned. I said, I'm not advanced enough for that. But, Comrade Kovacs, anyway. Kurz und gut, until ... they kept saying that no, I will not be a political officer, I want to be an army officer, a professional officer, not a political one. They started to investigate, the whole hogwash was revealed, the various stories that I gave in the various resumes, where I changed from the little devil with a black horn to an archangel for the Soviet system, and it was all revealed. They fired me for smoking. I still remember today him, he says: his behavior contrary to socialist morality and the university is conscious **they are banned from all universities for misrepresentation.**

Q: Do you remember who was there then who was boss? Just for fun.

A: I know that the secretary was a sweet face, named Magdi Ori, I will tell a story about her without a microphone, she was the one who told me a week or two earlier that the fish was starting to stink, so I should be prepared for it. I was already prepared, so it didn't happen very suddenly.

Q: Was there a house search or something like that at the time?

A: Everything you can imagine is dredged, but nothing in the world was found. But they wanted to court-martial him for espionage. **I was so good at the military department that on weekends, when you couldn't bring a gun to a civilian, I went hunting with the military department's .22 rifle, with a permit stamped by the military department.**

Q: Where?

A: I went to the Danube, out into the corn field.

Q: Have you rabbitied?

A: Of course, it's a rabbit or a pheasant that just happened to be there. The bottom line is that, despite this, cutting in like this can only be a spy. And then I had - I mentioned this to you in my letter - Bruno Zahonyi. Bruno Zahonyi was the one who smoothed it all out, with whom I became very good. I don't know if I mentioned it in my letter, his boat motor once broke. He had a long skiff and such a small outboard motor. A skiff is a narrow boat...

Q: I know what it's like. Did it have a motor?

A: A small engine, an auxiliary engine, it had to be hung on the side and it did not have to be rowed. And the ring in the piston broke. Comrade Kovacs, what is your opinion? I say, comrade lieutenant colonel, I will do it for you. Can you do it? And me, I say, of course. I had a very good hand, I did it for him.

K: Ilyen jó voltál muszakilag? V: Nern volt olyan nagy meccs, lecsavarni egy par csavart, levenni a hengerfejet, kihuzni a dugót, kicserelni a gyurut, visszatenni az egészre és újra leszigetelni, nem volt problema. Lenyeg az, hogy attól kezdve egyútt hajkurasztuk a lányokat a szentendrei Duna-agban a Zahonyival.

K: Hány éves volt 6 ekkoriban? V: Gondolhatod, hogy mennyi idős volt, ha a második világháborúban 6 már mint kem az oroszoknak kemkedett, és mint orosz tiszt jött vissza. K: Kommunista meggyőző ember volt.

V: Hogyne. De aztán beszélgettünk jobbra, beszélgettünk balra, én elmeséltem neki az apának a történetet csónakázás és kurvázás közepette...

K: Ott is voltak sikerek, kurvázás közben is?

V: Uriember ilyesmiről nem beszél. Nern teljesen feleslegesen használtuk a benzint, mondjuk fgy. Nern lehet azt mondani, hogy kar a benzinért, mert nem volt kar a benzinért. Eleg az hozzá, hogy én kitaláltam neki. Gondoltam magamban, olyan mindegy, és elmeséltem neki az apam történetet, az én történetemet, és erre azt mondja nekem a Bruno, tudja, Kovacs elvtárs, én is nagyon kiabrandultam. Majd kiestem a csónakból, mikor ezt mondja.

Aztán elmesélte nekem, hogy 6 mit csinált, kommunista volt és kem volt, és mit tudom én, mit csinált, de total kiabrandult a rendszerből, de most már nem tud csinálni semmit, megy az arral tovább, 6 már olyan beosztásban van, parancsnoki oktató beosztásban, 6 most már marad ebben és csinálja tovább. Ennek a barátságnak a fejében megmentett, kihúzott a tragyából.

K: Akkor mi lett utána veled?

V: Akkor kirúgtak az egyetemről, mondanom sem kell. A hadbűnságból nem lett semmi. Volt egy csodálatos barátom, akit valaki elment közben, miután én kipottyantam, szinten egyetemi hallgató volt, egy évvel fiatalabb, már negyven éve jártunk akkor egyútt és reméltük, hogy ha meglesz a diploma, valami lesz belőle.

K: 6 is katona akart lenni?

V: Nern, a csaj nem akart

katona lenni. K: De oda jart.

V: Egyetemre jart, a lányoknak nem volt katonai kikepzesUk. Ugyancsak az agraregyetemen, de a leanyhallgat6knak nem volt katonai kikepzesUk.

K: Mikor rugtak ki az egyetemrol vegUl is?

V: 51-ben leptem be, mert 50-ben nem vettek fel. 51-52-es iskolaev, 52-53-as iskolaev, es az 53-54-es iskolaev elejen, 53-ban rugtak ki az egyetemrol.

Miutan kirugtak az egyetemrol

Q: Were you that good technically?

A: It wasn't that big of a match, unscrewing a couple of bolts, removing the cylinder head, pulling out the plug, replacing the ring, putting it all back in and re- insulating it was no problem. The point is that from then on, we did the girls' hair together in the Danube branch in Szentendre With Zahonyi.

Q: How old was he at the time?

A: You can imagine how old he was when he spied for the Russians in World War II and came back as a Russian officer.

K: He was a man of communist conviction.

A: Of course. But then we talked to the right, we talked to the left, I told him the story of my father in the middle of boating and whoring...

Q: Were there successes there as well, even during whoring?

A: Gentleman does not talk about such things. We didn't use gasoline unnecessarily, let's say. You can't say it's a pity for the petrol, because there was no pity for the petrol. Suffice it to say that I made it up to him. I thought to myself, it doesn't matter, and I told him my father's story, my story, and Bruno told me, you know, Comrade Kovacs, I was also very disappointed. I fell out of the boat when he said that. Then he told me what he did, he was a communist and a spy, and what do I know, what did he do, but he was totally disillusioned with the system, but now he can't do anything, he goes with the flow, he is already in a position, command instructor position, he now stays in it and continues to do it. In the name of this friendship, he saved me, pulled me out of the dunghill.

Q: So what happened to you after that?

A: Then I got kicked out of college, needless to say. Nothing came of the court martial. I had a wonderful girlfriend who was killed by someone after I got out, she was also a university student, a year younger, we had already been together for four years and we hoped that something would come of it when we got the diploma.

Q: Did he also want to be a soldier?

A: No, the girl didn't want to be a soldier.

Q: But she went there.

A: She went to university, the girls had no military training. Also at my agricultural university, but the female students had no military training.

Q: When did you finally get kicked out of college?

A: I joined in 1951 because I wasn't hired in 1950. 51-52 school year, 52-53 school year, and that

He was kicked out of the university at the beginning of the 53-54 school year, in 53. After being kicked out of college

53-ban, valamit csinálnom kellett, és erre elmentem az Elektromos Muvekhez... Bocsanat, először elmentem femcsiszolónak a penzsekreny gyárba. Körülbelül annyit értettem a femcsiszoláshoz, mint a harangöntéshez, viszont annyira megtanultam, hogy csodálatos konyhakéseket fuseraltam és eladtam őket. K: Az volt a zsebpenz. V: Na hallod, abból nem lehetett megélni, amit az ember keresett. Onnan aztán elkerültem az Elektromos Muvekhez, mint oszlopszállító segédmunkás. Ez azt jelentette, hogy volt ilyen oszlopszállító nagy teherautó, 8-10-12 méter hosszú oszlopokat vittünk ki a fenebe, sokszor vidékre is, ahol új villanyvezetékeket állítottak fel. Volt egy masina, egy Dodge, aminek a végén volt egy furó, avval befúrtak, mi vittük az oszlopot, valóra, ha hosszú oszlop volt, akkor elől volt négy, hátul kettő, ha kisebb volt, akkor volt elől kettő, hátul egy, ezeket felállítottuk

és utána jöttek a szerelők és bekötözték. Mialatt én ott voltam, elveztem a sofőr iskolát, lettem gépjárművezető és mint olyan, dízsíppel hurcoltam körbe-körbe a közvilágítást... A villanylámpa az utcán valahol kiegett, betelefonáltak, én kivittem a két rabszolgát, ezek felszaladtak az oszlopra, kicseréltek a kortét és mentünk tovább. Ugyanakkor abban az időben meg szírenak is voltak felszerelve a házak tetejére, amennyiben az "impristák" megtámadnak szocialista hazánkat, bójának a szírenak. Azokat is karban kellett tartani. Közben ezt csináltam, közben elveztem egy egészen alacsony tanfolyamot és lett belőlem

villany-segédszerelő - márha magas beosztás volt, én adogattam a szerszámot a járóknak, rakottam a madzagra és ők felhúzták. De megtanultam maszni is maszóvással. Van egy speciális vas, amit rátesznek a cipőre és fel lehet maszni vele az oszlopra. Tehát megvolt az oszlopszállítás, segédszerelőseg és a sofőrség. A sofőrség után, a femcsiszolást már mondtam, a sofőrség után... Bocsanat, már megint hazudok! A legelső, még mielőtt oszlopszállító segédmunkás lettem volna, előtte megszereztem a jogosítványt és domperes lettem.

Dolgoztam először a Betonutépítő Vállalatnál és Miskolcon építettünk egy

repuloteret, es utana atkerultem a Fovarosi Utepfto Vallalathoz, szinten mint domperes. Utana, mivel en j6vagasu sarc voltam, j6 dumam volt, eloleptettek személyi sofornek, a Fovarosi Utepfto f6mern6kenek lettem a személyi soforje, ami azt jelentette, hogy at vittem ide-oda, ahova akart menni. Ha nem, akkor a beszkar epuletenek az udvaran volt egy Gamba nevezetu sofor tart6zkod6, ahol 8-10-15 sofor tart6zkodott, személykocsi sof6r6k es ott tart6zkodtunk, amfg nem kellettunk. Akkor onnan elmentem kutyasnak. Volt egy hirdetes, vagy valaki emlftette,

nem tudom, mar hogy hogy, Dunakeszi-Alag kutyatelepen
a Foldmuvelésügyi Miniszteriumnak volt egy kutyatelepe, ahol a
kutyákat tenyésztettek es kikepezték...

In 1953, I had to do something, and for that I went to Elektromos Movek... Sorry, I first went to work as a metal grinder at the safe factory. I knew about as much about metal grinding as I did bell casting, but I learned so much that I made wonderful kitchen knives and sold them.

Q: That was pocket money.

A: Look, you couldn't make a living from what you were looking for. From there, I went to Elektromos Movek as a pole-carrying assistant. This meant that there was such a large pole-carrying truck, we took 8-10-12 meter long poles out to hell, often even to the countryside, where new power lines were installed. There was a car, a Dodge, which had a drill at the end, they drilled it first, we carried the pole, on the shoulder, if it was a long pole, then there were four in the front, two in the back, if it was smaller, then there were two in the front, one in the back, these we set it up and then the mechanics came and tied it up. While I was there, I graduated from the driving school, became a car driver and, as such, drove a jeep around the public lights... The light bulb burned out somewhere on the street, they called me, I took the two slaves out, they ran up to the pole, changed the bulb and we went on. At the same time, at that time, sirens were even installed on the roofs of the houses, if the "imperlists" attacked our socialist country, the sirens would go off. They also had to be maintained. While I was doing this, I completed a very basic course and became an electrician's assistant - it was a high position, I handed the tool to the yanks, tied it to the string and they pulled it up. But I also learned to climb with a crampon. There is a special iron that you put on your shoes and you can climb the pole with it. So there was the pole transport, auxiliary mechanics and the

driver. After the driving, I already said the metal grinding, after the driving... Sorry, I'm lying again! The very first one, even before I became a pole-carrying assistant, I got my driver's license and became a dump truck driver.

I first worked at the Betonutpfto Vallalat and we built an airport in Miskolc, and then I was transferred to the Capital Road Construction Company, also as a dump truck driver. After that, because I was a good-looking guy, I had a good sense of humor, I was promoted to personal driver, and I became the personal driver of the chief engineer of the Capital Roads, which meant that I took him here and there, wherever he wanted to go. If not, there was a driver named Gamba in the yard of the Beska.rt building, where 8-10-15 drivers were staying, car drivers, and we stayed there until we were needed. Then I left there to be a dog. There was an ad or someone mentioned

not i know already that that, a Agricultural
 Dunakeszi-Alag in a kennel Ministry had a
 kennel where dogs were bred and trained...

2. kazetta 1. oldal

V: Akkor oda kerültem a kutyakikepző telepre, jelentkeztem és ott dolgoztam hosszú, hosszú ideig, addig, ameddig aztán úgy nézett ki a dolog, hogy valami más is kell csinálni, mert ennek nem tulságosan nagy jövője van, előrehaladásra nem nagy lehetőségek vannak. Végül is 1956-ban tudomásunkra jutott, illetőleg edesanyamnak, vagy valakinek, hogy az erettsegizetteknek nem kell három évig tanulniuk, csak kettőig, mint ipari tanuló, magyarul inas. És akkor beiratkoztam szerszámkészítő ipari tanulóknak.

K: Még egy pillanatra, a kutyakkal, egy kicsit bővebben beszélj erről, hogy ment az üzlet? Nern akarmilyen dolog ez.

V: Az biztos. Kerlek szépen, én kutyazni, mondjuk úgy, most kutyazzunk egy kicsit. K: Nern kell olyan nagyon melyen belemenni ebbe...

V: Olyan melyen megyek bele, amilyen melyen akarok, engem nem lehet megállítani, ha belemerülök. Ott kezdődik az én kutyas múltam, hogy a kutya tanfuttott meg jarni. Tudnillik vidéken voltunk és én meg nem tudtam jarni és volt egy nagy kuvasz, egy harapós dog volt, de kicsi gyereket - látta, hogy hűlyével van dolga, - nem bántott, én annak a fület húzhattam, csinálhattam, amit akartam, aztán egyszer megunt a dolgot és felállt. Én éppen bele voltam kapaszkodva a szőrebe és én is felálltam és elkezdtem menni vele egyúttal. Itt kezdődik, hogy én egyúttal tanultam jarni a kutyával, a kutya tanfuttott meg jarni. Azóta is világeletemben imádtam a kutyákat. Volt egy olyan ronda korcs kutya, hogy az rettenetes, gyerekeket lehetett volna riogatni vele, 13-14 éves koromban cserkesztáborba elvittem magammal, egy csajkabőltetünk, szóval tiszta hűlye kutyas voltam. Lényeg az, hogy amikor bekerültem ide a kutyásokhoz... Közben is állandóan volt kutya. Volt egy, a németek hagytak egyszer Nagyrad megyében egy farkaskutyát, otthagytak ebek harmadjára, egy

gyonyoru kutya volt, nekem megtetszett es mondtam a bacsinak, aki utana nezett, hogy tetszik nekem a kutya.

Vigye, az Isten aldja meg, vigye! El is vittem. Aztan az egyetemen... Kozben en s6lymasztam is, meg kozepiskolas koromban kezdtem a s6lymaszatot, s6lymokkal, hejakkal, parlagi sassal...

K: Mi m6don lehetett azt? Barki csinalhatta?

V: KUion engedely kellett hozza. A Madartani Intezetnek voltam kUlso munkatarsa, mint olyan jartam videkre madarakat gyuruzni tobbek kozott, hogy a vonulasukat meg tudjak allapftani. Nagyorsziben, irt6 bUszke vagyok ma is ra, olyan, mintha Voros Csillag Erdemermet kaptam volna erte, Nagyorsziban gyuruztem egy g6lyat es visszajelentettek Ugandab61, en voltam az Unnepelt, mondanom sem kell, a Madartani Intezetben, az oreg

Cassette 2 Page 1

A: Then I got to the dog training center, applied and worked there for a long, long time, until it looked like something else had to be done, because it doesn't have a very big future, there aren't many opportunities for progress. In the end, in 1956, it came to our attention, or to my mother, or to someone else, that the high school graduates do not have to study for three years, but only for two, as industrial apprentices, apprentices in Hungarian.

And then I enrolled as a toolmaking industrial apprentice.

Q: Just a moment, with the dogs, talk a little bit more about that, how did the business go? It's not just any thing.

A: For sure. Please, I'll play the dog, let's say, let's play the dog a little now.

Q: You don't have to go too deep into this...

A: I go as deep as I want, I can't be stopped once I dive in. My canine past begins there, when the dog taught me to walk. As you know, we were in the countryside and I couldn't walk yet, and there was a big boy, a biting bastard, but he didn't hurt a small child - he saw that he was dealing with a fool - I could pull his ears, do whatever I wanted, and then one day he got bored thing and stood up. I was just clinging to his hair and I stood up and started walking with him. It starts here that I learned to walk together with the dog, the dog taught me to walk. I have loved dogs in my life ever since. I had a dog that was so ugly it was terrible, you could have yelled at children with it, I took it with me to scout camp when I was 13-14 years old, we ate from a dog, so I was a pure stupid dog owner. The bottom line is that when I got here with the dog... Meanwhile, I had a dog all the time. There was one, the Germans once left a wolfdog in N6grad county, they left it there for a third of them, it was a beautiful dog, I liked it and I told the uncle, who looked after it, that I liked the dog.

Take it, God bless you, take it! I took it. Then at university... In the meantime, I

was also falconry, I started falconry when I was still in high school, with falcons, shells, bald eagles...

Q: How was that possible? Could anyone have done it?

A: It required a special permit. I was an external employee of the Ornithological Institute, as such I went to the countryside to ring birds, among other things, so that they could determine their migration. In Great Russia, I am still very proud of it, it is as if I had received a Red Star Medal for it, I ringed a stork in Great Russia and it was reported back from Uganda, I was the one celebrated, needless to say, at the Institute of Ornithology, the old

Kittenberger Kalman bacsi, aki meg elt, személy szerint gratulált. Ennyit a madaraszatról. Kutyazás. Egyetemi hallgató voltam, éppen akkor nem volt kutya. Egyszer mentem az anatómiai tanszerekre és nálunk boncoltunk kutyákat, macskákat, és honnan vettük őket, az altszót a kóbor kutyákat összefogdosta az utcán, behozta, mi ott elaltattuk injekcióval és boncoltuk. Bementem egyszer a tanszerekhez és a tanszereknek az ajtajában egy gyönyörű német vizsla volt a földön. Mondom az altszónak, ez micsoda? Hat, azt mondja, ez a következő páciens. Mondom, nem letezik. És akkoriban irtózatoss nagy pénz volt, 100 forintot fizettem azért a kutyaért. Mondtam, ezt a kutyát én elviszem. Hat, azt nem lehet. Nern érdekel, mibe kerül, mennyit akar? 100 forint. Jól van, itt van a 100 forint. Mar vittem is, egy gyönyörű szép kutya. Annyira jó kutya volt, betanítottam teljes rendorkutyának, őrző-vedőre, nyomozó kutyának, fegyverrel való vadászatra, ami azt jelentette, hogy amikor meled a puska, akkor le kell fekudjon, és sőlymaszatra, ami azt jelenti, hogy ha sőlymot eresztess, akkor neki zavarni kell a vadat, tehát két ellentetes műveletet kellett csinálnia, hogy addig, amfg zargatja, addig a madar felulról tudja pedzeni. Ez volt az én Treffem, ezt egy barátomnal hagytam itt, amikor kimentem Nyugatra, és e szerint a barátom szerint, ezt meg kell nezzem, bronzba van ontve ez a kutya és állftólag a Hortobágyon van a szobra. Ennyit arról a kutyáról.

K: Mi enfajtais volt?

V: Német vizsla. Gyönyörű német vizsla. Közben bekerültem a kutyatelepre... K: Ott rendor ruhában kellett lenni?

V: Nern, ezt is elmondom mindjárt. Én voltam a vad kutyáknak a patrónusa, aztan volt ott egy barátom, a Bartha volt vezerezredes unokaöccse, csupa ilyen jó kader, az egész garda, annak volt az unokaöccse, ő mega hulye kutyák patrónusa volt, ami azt jelentette, hogy olyan gyáva kutya, hogy bepísált, ha raneztel, ő csinált belöle rendorkutyát. Ne kerdezd, hogy, mert nem tudom. Kurz und gut, én mindig a vad kutyákat kaptam, azokat leszelidfteni, és ott voltam egészen addig, ameddig... Közben privatin

vasarnaponként tartottunk ilyen, nem kutyabemutatót, hanem kutyaoktatást civileknek és itt valahol Budán, nem is emlékszem már pontosan, hol, volt egy tér, ahol mindig összejöttünk, kutyások hozták a kutyákat és tanfuttattuk őket, hogy hogy kell a kutyákat idomítani.

K: Utána az a másik hely, ahova mentél, ahol más ruhában is kellett lenni...

V: Namost az alagi kutyatelepen eredetileg volt... A rendőrségnek szürke egyenruhája volt közvetlenül a háború után, és ezt azután leváltották és nekik egyenruha kaptak a rendőrök és az összes szürke egyenruha megkaptuk mi. Tehát szürke egyenruhában jártunk, szürke tanyersapka, szürke ancug. Amikor az elfogyott, akkor a honvédségtől kaptunk kiegészítést

Uncle Kalman Kittenberger, who was still alive, personally congratulated him. So much for birding. Dog walking. I was a university student, and I didn't have a dog at the time. I once went to the anatomy department and we dissected dogs and cats, and where did we get them from? The non-commissioned officer rounded up the stray dogs on the street, brought them in, and we anesthetized them with an injection and dissected them there. I went into the department once and there was a beautiful German Vizsla on the ground at the door of the department. I say to the NCO, what is this? Well, he says, this is the next patient. I say it doesn't exist. And at that time it was a hideous amount of money, I paid HUF 100 for that dog. I said, I'll take this dog. Well, that can't be. I don't care what it costs, how much do you want?

100 HUF. Alright, here's the HUF 100. I've already taken him, he's a beautiful, beautiful dog. He was such a good dog, I trained him to be a full police dog, guard dog, detective dog, hunting with a gun, which meant when you raised the rifle he had to lie down, and falconry, which meant if you released a falcon, you had to bother him he needs the game, so he had to do two opposite actions so that as long as he is rattling, the bird can protect him from above. This was my Treff, I left it here with a friend when I went to the West, and according to my friend, I should see this, this dog is cast in bronze and its statue is said to be in Hortobagy. So much for this dog.

Q: What breed was it?

A: German Vizsla. Beautiful German Vizsla. In the meantime, I entered the dog park...

Q: Did you have to be in police uniform?

A: No, I'll tell you that right now. I was the patron of the wild dogs, and then there was a friend of mine, the nephew of the ex-colonel Bartha, all

such good cadres, the whole guard, he had his nephew, and he was the patron of the stupid dogs, which meant that he was such a cowardly dog, that he peed, if you looked at him, he turned him into a police dog. Don't ask how, because I don't know. Kurz und gut, I always got the wild dogs, to tame them, and I was there until... In the meantime, we held private dog shows like this on Sundays, not dog shows, but dog training for civilians and here somewhere in Buda, I don't even remember exactly where. a space where we always got together, dog handlers brought the dogs and we taught them how to train the dogs.

Q: After that, the other place you went where you had to wear different clothes...

A: Nanow, the basement doghouse originally had... The police had gray uniforms right after the war, and then they replaced them and the police got blue uniforms, and we got all the gray uniforms. So we went in gray uniforms, gray bowler hats, gray face masks. When it ran out, we received scrapped ones from the National Guard

ruhakat, ami már nem kellett, az már kék színi volt, mindenféle
 cafrang, rangjelzés meg meg egyéb nélkül, csak sima egyenruha volt. Az
 volt a ruha, az egyenruha. K: Visszamentel utána a
 szerszámkészítéshez... V: A szerszámkészítés elkezdődött, azt hiszem,
 szeptemberben, én nagyon Ogyes voltam, mondta a jó mesterem, anyám
 érdeklődött nyilván, hogy halad a fia, és mondta, hogy a legtokeletesebb
 kalapacsot csináltam, mert kalapacsot kellett egy darab vasból
 kimintázni, azt tízmilliméter pontossággal, és egyenesen, és
 derekszög, ahogy az elő volt írva a nagy könyvben, az enyém volt a legjobb
 az összes között. Szóval nagyon jó feküdtem a mesteremmel, nem
 emlékszem már a nevére. Nagyon élveztem, szeretek alkotni a kezeimmel.
 Jött október 23. Október 23-án azt mondják nekünk délen, hogy most
 mindenki menjen haza. Miert menjünk mi haza? Mert, azt mondja, mama
 tündetes vagy mi lesz. Jó, menjünk

haza. Mavagban dolgoztam akkor, hazamentem, én ott laktam a Frankel Leó utcában,
 nem

tudom, akkor még Zsigmond utca volt, vagy már Frankel Leó utca, nem
 érdekes, közvetlenül a Palfi tér mellett, ahol a Bern szobor volt, és ahogy
 mentem haza, már láttam, hogy az emberek jönnek és lezengenek,
 gyülekeznek. Hazamentem, mondom edesanyámnak, lemegyek,
 megnézem, mi van. Lementem, láttam az embereket, hogy jönnek-
 mennek. Azt mondják, gyere velünk. Mondom, én nem megyek, ahova én
 odamegyek, ott lőni fognak. De aztán mégis odamentem, rövid időn belül, a
Bern szobornak vagy egy talapzata és ott van egy kiugró parkány, azon
 már én fenn is álltam és felülről néztem. Veres Péter beszélt, meg mit
 tudom én, kicsoda, össze-vissza. És többek között szemtanúja voltam,
 erre megint büszke vagyok, amikor a legeslegelső szovjet-magyar zászló
 kivagtak a szovjet címért és megszületett az első lyukas zászló. Ezt senki
 nem tudja, de én akkor is büszke vagyok rá, nem is érdekel, hogy tudják-e,
 hogy én voltam a babaasszony, vagy babaember ennél az aktusnál.
 Bicskával faragta ki a fickó, szemem előtt van, ahogy nyiszalta bicskával a

nepkoztarsasagi cfmert kifele. Utana kovetkezett a beszede sorozata, megyeb, akkor menjunk a parlament ele. J6, Elindultunk kart karba oltve, nyolcan-tfzen alltunk egy sorban, 6sszefog6dzva mentunk a tomeggel befele a Margit hfd fele. Tobbek kozott tefu kocsik is voltak ott, jottek teheraut6k, Ores tefus kocsik, es elhataroztuk egy pa.ran, hogy mi bizony elmegyunk es toborzunk. Fel a tefus kocsikra es mentunk a varosban korbe-korbe, en akkor mar, honnan, ne kerdezd, szereztem egy magyar zaszl6t, fenn alltam a tefu kocsi soforkabinjanak a tetejen, ket kolyok fogta a labamat, hogy le ne essek, es kiabaltunk, hogy "aki magyar, velunk tart, a parlament ele gyertek velunk" stb, es mentunk korbe-korbe. Vegul olyan 8 6ra körül mi is odahúztunk a parlamenthez es alig hogy beertunk, ott, ahol most a Nagy Imre szobor van, oda behúztunk a kocsival, es mondjak, hogy a Radi6nal lonek. Nern volt igaz. Ezt ugy zar6jelbe

the clothes that were no longer needed were khaki in color, without any frills, rank insignia or anything else, just a plain uniform. It was the dress, the uniform.

Q: You went back to tool making afterwards...

A: Tool making started, I think in September, I was very good, said my good master, my mother obviously inquired how her son was doing and said that I made the most perfect hammer, because a hammer it had to be modeled out of a piece of iron, with an accuracy of a tenth of a millimeter, and straight and right-angled, as prescribed in the big book, mine was the best of all. So I slept very well with my master, I don't remember his name anymore. I really enjoyed it, I like to create with my hands. October 23 has arrived. On October 23, we are told at noon that everyone should go home now. Why should we go home? Because, he says, there will be a mom demonstration or something. Okay, let's go home. I was working in Mavag at the time, I went home, I lived there in Frankel Le6 utca, I don't know if it was still Zsigmond utca then or already Frankel Le6 utca, it's not interesting, right next to Palfi ter, where the Bern statue was, and as I was going home, already I saw people coming and hanging out, gathering. I went home, I tell my mother, I'll go down and see what's going on. I went down, saw people coming and going. They say come with us. I say, I'm not going, wherever I go, they will shoot. But then I still went there, within a short time, the Bern statue has a pedestal and there is a protruding ledge, I was already standing on it and looking from above. Peter Veres spoke, and what do I know, who, back and forth. (EK : WIKI states „On October 23, 1956, at a hundred thousand demonstration at the Bem Statue, Péter Veres read the decision of the Writers' Association demanding that Imre Nagy be returned to the government” https://hungary-1956.fandom.com/wiki/P%C3%A9ter_Veres

” And among other things, I witnessed, and I am proud of it again, when the Soviet coat of arms was cut out of the very first Soviet-Hungarian flag and the first hole-punched flag was born. No one knows this, but I'm still proud of it, I don't even care if they know that I was the midwife or the midwife at this act.

The guy carved it with a knife, I can see how he cut the people's republic's coat of arms outwards with a knife. After that, there was a series of speeches, by the way, let's go to the parliament. Good, We set off arm in arm, eight or ten of us stood in a line, holding hands and walking inward with the crowd towards Margaret Bridge. Among other things, there were tefu cars there, trucks came, empty tefu cars, and a couple of us decided that we would definitely go and recruit. We got on the tefu cars and we went around the city, I got a Hungarian flag from, don't ask, I stood on top of the driver's cabin of the tefu

car, two kids held my legs so I wouldn't fall down, and we shouted that "those who are Hungarian are with us, come to the parliament with us" etc., and we went round and round. Finally, around 8 o'clock, we pulled up to the parliament and as soon as we got there, where the statue of Imre Nagy is now, we pulled in with the car, and they said that they were shooting at the Radio. It wasn't true. Put this in parentheses

teszem, nem volt igaz. Hat, mondom a sracoknak, gyerekek, ott lonek, nekem oda kell menni, kész. Kocsi megfordul, indfts, kivagtattunk a Nagykorutra, a Nagykorutrol befordultunk a Gutenberg ter, Brody Sandor utca le, beszaladtunk ugy, hogy pontosan a Radio erkelye ala szaladtunk be a teherautoval. Igy volt kozvetlenUl, en a podium tetejen, 6k az erkelyen, ott volt egy no meg valami 4-5-6 ferfi, es akkor mar javaban 6rj6ng6tt a tomeg, hogy engedjek ki azokat az egyetemistakat, vagy kiket, akik bementek mar, hogy bemondjak a koveteleseket, de nem engedtek ki. Nekem volt a legnagyobb pofam, en voltam a legkozelebb es en ott javaban vitatkoztam velUk, mire azt mondja ez a kurva, hogy ha akarjatok, akkor gyertek be ertUk! Mondom, be is megyUk. A fokapu zarva volt, leugrottunk a teherautorol harman vagy negyen es mentUk a Szentkiralyi utca feloli bejarathoz. A Szentkiralyi utca feloli bejaratnal Uvegajto volt, tejUveg abban az idoben, ha jól emlékszem, es mogotte meglattuk az avosokat geppisztollyal, az arnyekot, a sziluettet. En akkor is meg, forro veru hUlye, be akartam menni,

haverjaim elkaptam, azt mondtak, nem mesz be, nem letezik.

Vissza is vittek... K: Eroszakkal?

V: Szabalyosan visszacibaltak, hogy nem megy be. VisszamentUk, felmasztam megint a hogyhfvjakra es vitatkoztam velUk, hogy igen, be akartatok csalni, hogy minket is ott tartsatok stb, es mikozben folyt ez a purparle, kozben a tomeg is 6rj6ng6tt, egyre jobban betUzelt, bemelegedett es a vege az lett, hogy kozvetlenUl a bejarat elott a.lit egy Dodge, radios kocsi vagy mi a fene, azt fogtak, megfordftottak es beloktek vele az ajtot, a nagy kaput.

K: Szoval egy radios autoval.

V: Igen, egy Dodge Wipon volt, ugy emlékszem, egy zart kocsi volt. Ha jól emlékszem, egy radios kocsi volt, lehet, hogy a radionak valamilyen kocsija.

K: Ekkor meg nem lottek?

V: Meg nem lottek. Es akkor, amikor betortek az ajtot, akkor kitort a pokol. Akkor mint az orUlt, el6sz6r vaktoltessel sorozat, mar bent alltak az

avosok, bent voltak terdelo helyzetben, allo helyzetben.

K: Egy pillanat, egy kozbevetes, en ugy tudtam, hogy meg volt elotte
konnygaz granat... V: A vilagon semmi..

K: Es meg valami volt, hogy teglakat meg befele dobaltak a gyerekek,
koveket, teglakat az ablakokon dobaltak be.

V: A vilagon semmi.

K: De az is lehet, hogy te nem lattad.

V: Ott voltam, lattam mindent. Ott voltam. Es amikor beloktek a kaput es
jott egy sorozat kifele, de csak a levegobe, vagy vaktoltes volt, nem tudom,
lennyeg az, hogy nem lottek meg le

I do, it wasn't true. Well, I tell the guys, kids, they're shooting there, I have to go there, that's it. The car turns around, start it, we galloped out onto the Nagykörút, from the Nagykörút we turned into Gutenberg tér, Brody Sándor utca, we ran in such a way that we ran the truck right under the Radio balcony. It was like that, I was on top of the podium, they were on the balcony, there was a woman and about 4-5-6 men, and then the crowd was already going crazy to let those university students out, or those who had already entered to announce the claims, but were not released. I had the biggest face, I was the closest and I was having a good time arguing with them, when this whore said that if you want, come in for them! I say, we'll go in.

The main gate was closed, three or four of us jumped off the truck and went to the entrance on Szentkirályi Street. At the entrance from Szentkirályi Street, there was a glass door, milk glass at the time, if I remember correctly, and behind it we saw the Avos with machine guns, the shadow, the silhouette. Even then, I, a hot-blooded idiot, wanted to go in, my friends caught me, they said, you can't go in, it doesn't exist. They took me back...

Q: By force?

A: They regularly told me not to go in. We went back, I climbed back up to what they called and I argued with them that yes, you wanted to trick us into keeping us there etc. in front of the entrance was a Dodge, radio car or what the hell, they took it, turned it around and pushed the door, the big gate, in with it.

Q: So with a radio car.

A: Yes, it was a Dodge Wipon, I remember it was a closed car. If I remember correctly, it was a car with a radio, maybe the radio has some kind of car.

Q: No shots were fired at that time?

A: They haven't fired yet. And then when they broke down the door, all hell broke loose. Then, like the crazy, first series with a blind charge, the Avos were already inside, they were inside in a kneeling position, in a standing position.

K: A moment, an intervention, I knew that there was still a tear gas grenade in front of him...

A: Nothing in the world..

K: And there was another thing, that the children threw bricks in, they threw stones and bricks through the windows.

A: Nothing in the world.

Q: But you may not have seen it.

A: I was there, I saw everything. I was there. And when the gate was pushed in and a burst came out, but only into the air, or it was a blind charge, I don't know, the point is that no shots had been fired yet

senkit, mindenki, mint az orült rohant, mi is a teherautóval hatramentünk egész a Szentkirályi utcán tulig, és akkor pillanatok leforgása alatt, - hogy honnan szereztek az emberek ott kőveket,

- pillanatok leforgása alatt bevagtak az összes ablakot, amilyen magasan csak elértek. Akkor volt, miután már be lett törve a kapu, tehát akkor még nem volt könnygranat, semmi a világon. És utána jött könnygranat, meg mit tudom én, mi a fene és kezdtek elessel lőni. Mindenki leugrott a teherautóról és beugrott a Szentkirályi utca után a Brody Sándor utca egyik kapuján, ma is tudom, hogy melyik volt az a kapu, le is van fenykepezve. Mi hátut leereszkedtünk a teherautóról, de kapaszkodtunk, hogy a lábakunk ne érje a földet, mondván, hogy ha ezek lőnek alul, pasztáznak golyószórával vagy géppuskával, akkor ne tudjanak bennünket lelőni, szóval úgy logtunk a teherautó alján, és ez a gyerek, aki mellettem volt, az úgy gondolta, hogy 6 most kiugrik és beugrik a házba, egy jarda szélességre volt csak a kapu

te, a gyerek kiugrott és ott a helyszínen fejbelttek. 6 volt az első halott. Alkftolag 18 éves

volt, nem tudom, de azt tudom, hogy egy fiatal srác volt, én nem voltam 24 akkor. Tehát egy nálam lényegesen fiatalabb srác volt, és 6 volt az első halott. És akkor aztán, nálam volt a zászló, én azt meglengtettem, beleeresztettek egy sorozatot, mert azt hittek, hogy én is jövök utána, és amikor abbahagytak a sorozatot, mert nem jött utána senki, akkor én kiugrottam és be a kapu alá, fgy usztam meg. Megint kronologiai sorrend, hogy is volt, mikor jöttek a páncélosok. Mert bejött egy pár magyar páncélos is a Kalvin tér, illetőleg a Múzeum körút felől, és az egyik páncélos tetejéről lelőttek, kinyitotta a tornyot és lelőttek az illetőt, aki kidugta a fejét, én nevet nem tudok mondani, azt hiszem, egy százados volt, ha jól

emlekszem, de ezt a k016nb6z6 írományok már feldolgozták, hogy ki volt az illető, ezt az ávosok lelőttek. Közben beszéltek velünk forradalmárokkal, mi üdvözöltük őket és hát 6k nem lőnek ránk, minden

klassz volt, mikor lelottek, lecsuktak a tornyot es elmentek. S akkor szirenazva jott a mentoauto a Szentkiralyi utcabol es udvariasan atengedtUk a szirenazo autot, bekanyarodott a Radio ele, minden rendben volt, gondoltuk, hogy a sebesUltet felveszik.

K6vetkez6 megint szirenazo mentoauto jott, ment keresztU, nem jon vissza. A k6vetkez6 szirenazo mindjart le lett allftva a Szentkiralyi utcaban, oda mar nem tudtak beloni sem, avosok voltak feher kopenyben es vittek munfciot, utanpotlast az avosoknak. Aztan en meg ott lezengtem...

K: Elvettek a fegyvereket.

V: Hat persze, akkor lettek az elso fegyverek. Ezek voltak az elso fegyverek. Nern igaz, hogy a Kilianbol hoztak, meg az oreganyam kfnjabol hoztak, egy turot, nem volt.

K: Kesobb hoztak.

V: Hogy kesobb mi tortent, nem ide... De akkor nem volt fegyver senkinel.

nobody, everyone ran like crazy, we also went back with the truck all the way across Szentkiralyi Street, and then in a matter of seconds, - where did the people get stones from there, - in a matter of seconds, they smashed all the windows as high as they could reach. It was after the gate had already been breached, so there were no tear gas, nothing in the world. And after that came tear gas, and what do I know, what the hell, and they started shooting point blank. Everyone jumped off the truck and jumped in after Szentkiralyi utca through a gate on Brody Sandor utca, I still know which gate it was, it is photographed. We got down from the back of the truck, but we held on so that our feet didn't touch the ground, saying that if they were shooting below, scanning with bullet launchers or machine guns, they wouldn't be able to shoot us, so we were hanging on the bottom of the truck, and this kid next to me was, he thought that he was going to jump out and enter the house, the gate was only a sidewalk wide from him, the child jumped out and was shot in the head on the spot. He was the first to die. He was supposed to be 18 years old, I don't know, but I know he was a young guy, I wasn't 24 at the time. So it was a guy significantly younger than me and he was the first one to die. And then, I had the flag, I waved it, they let me in a series because they thought I was coming after them, and when they stopped the series because no one came after me, I jumped out and went under the gate, so I swam yes. Chronological order again, as it was, when the armored men came. Because a couple of Hungarian panzers also came in from Kalvin ter or Muzeum korut, and one of the panzers was shot from the top, he opened the turret and shot the person who stuck his head out, I can't say his name, I think it was a centurion. if I remember correctly, the various authorities have already processed this, as to who the person was, who was shot by the Av6s. In the meantime, they talked to us revolutionaries, we welcomed them and they didn't shoot at us, everything was cool, when they shot us, they closed the tower and left. And then the ambulance came from Szentkiralyi utca with its siren on and we politely let the car with its siren pass, it turned in front of the Radio, everything was fine, we thought that the wounded person would be picked up.

Next, an ambulance came again with a siren, went through, never came back.

The next siren was immediately stopped in Szentkiralyi utca, they couldn't even shoot there, there were Av6s soldiers in white cloaks and they were carrying ammunition and supplies to the Av6s soldiers. Then I was still hanging out there...

Q: They took the guns.

A: Of course, that's when the first weapons became available. These were the first weapons. It is not true that they brought it from Kilian, and they brought it from my old mother's agony, there was no cottage cheese.

Q: They brought it later.

A: I don't know what happened later... But no one had a weapon then.

K: De ugy tudom, hogy szerezték a katonától is, akik megjöttek néhányan.

V: Az már csak később volt, amikor elmentek a pancélosok is és a Múzeum felől jöttek katonák, ott nem tudom, mi volt, mert én a másik oldalon voltam a Brody Sándor utcánál. De annyit tudok, hogy ebben az időben még nem volt fegyver. Az első fegyverek azok voltak, amelyeket elvettünk az avosoktól. Az avosokat seggberúgtuk és elzavartuk őket, szóval nem volt az, hogy ledurrantani, vagy mit tudom én micsoda, elzavartuk a fenebét és elvettük tőlük a fegyvert és kész, mehettek. Én ott voltam körülbelül fél 12 vagy 12-ig, és hátul, szóval nem a Brody Sándor utcai kapun jöttem megint ki, hanem a Szentkirályi utcai oldalon, ahol a mentőautót elfogtuk, ott mentem ki a Rakóczi út felé és elmentem haza. Hazafelé betértem a rendőrfőkapitányságra és ott találkoztam először a Kopacsival, és mondom neki, Kopácsi elvtárs, a Radnóti útnak, mi van? Azt mondja, fiam, menjel haza és fekédj le. Mondom kerem, el van intézve. Ő azt mondja, menjek haza, fekédjek le, nyilvánvalóan ő sem tudja, mit akar.

K: Te milyen elgondolásból mentél a Kopácsihoz?

V: Hogy mi van, hogy útnak, hogy most mi lesz? Mert senki nem tudta, hogy most mi lesz. K: Magyarazatot kértél tőle, hogy mi van.

V: Fortyogott a szar és az ember nem tudta, hogy mi lesz belőle, forradalom, nem forradalom, vagy mi van most? Egy nagy buznyak nyitott kérdőjel volt az egész, mert nem lehetett tudni, mi van. Lényeg az, hogy hazamentem, lefeküdtem, mint aki jól végezte dolgát, szunyáltam kb. délig, délutánig, hulla fáradt voltam, és felmentem, mondtam anyámnak, megnezem, mi van lent, mert ez és ez történt, elmondtam neki. Anyám rettenetesen sópáncodott, jaj, édes fiam, ne menjel! Mondom, de édesanyám, nekem ott kell lenni. Ott kellett lennem. Lementem

a Margit híd budai hídfőjéhez, ott a gyerekek lezengtek jobbra-balra, nem tudtak, mit csináljanak, mi legyen, mi ne legyen. Ez volt 24-en. Mindenki jajgatott, fegyver, nem fegyver, nekem nem volt semmim. Visszamentem a

lakasba, en a harmadik emeleten laktam es alattunk lakott egy pancelos
 szazados, egy nagyon jo haverom volt. Csizmanadragot vettem tole, es
 mondom neki, Sandor, vagy minek hivtak, te, itt valami tortenik es nekem
 nincs fegyverem. Azt mondja, ne torodj vele, elovette a pisztolyt,
 pisztolytaskat, toltenyt, azt mondja, most mar van. Mondom, neked nem
 kell? Ne torodj envelem. Kesz, fgy lett eloszor

ekkor a gallerom volt, fegyverem van! Visszamentem a
 pisztolyom. Akkor mar tudod, 1 tu ott umani. Mon om, most ma' r van
 szacokhoz, lea. Varga 100 u a 1 tu ott u mani. Mon om, most ma' r van
 h'f' h. k d n d d

fegyver, most mar lehet valamit kezdeni. Es akkor megszervezodott, -
 most mondjam azt, hogy megszerveztem? - megszervezodott, - mert en
 voltam a "primus inter pares", en voltam

Q: But I understand that they also got it from the soldiers, some of whom came.

A: It was only later, when the armored personnel carriers left and soldiers came from the direction of the Museum, I don't know what happened there, because I was on the other side of Brody Sandor Street. But I do know that there were no guns at that time. The first weapons were the ones we took from the Avos. We kicked the Avos ass and distracted them, so it wasn't about blowing them up or what do I know, we distracted the hell out of them and took their guns away and that's it, they could go. I was there until about 12:30 or 12, and at the back, so I didn't come out at the Brody Sandor utca gate, but on the Szentkiralyi utca side, where we intercepted the ambulance, I went out towards Rakoczi ut and went home.

On the way home, I stopped by the police headquarters and there I met Kopacsi for the first time, and I told him, Comrade Kopacsi, they are shooting at the radio station, what's up? He says son go home and lie down. I'm telling you, it's taken care of. He tells me to go home and go to bed, obviously he doesn't know what he wants either.

Q: How **did** you come to join Kopacsi?

A: How is it, are they shooting, what will happen now? Because no one knew what would happen next.

Q: You asked him to explain what was wrong.

A: The shit was simmering and people didn't know what would become of it, a revolution, not a revolution, or what is it now? The whole thing was a huge open question mark, because it was impossible to know what was wrong.

The bottom line is that I went home, went to bed as if I had done my job well, and took a nap for approx. until noon, until the afternoon, I was dead tired, and I went up, told my mother, I'll see what's downstairs, because this and that happened, I told her.

My mother scolded me terribly, oh my dear son, don't go! I say, but mother, I have to be there. I had to be there. I went down to the Buda bridgehead of Margaret Bridge, there the children were lounging left and right, they didn't know what to do, what to do, what not to do. That was on the 24th.

Everyone wailed, guns, no guns, I had nothing. I went back to the apartment, I lived on the third floor and an armored captain lived below us, he was a very good friend of mine. I bought a pair of boots from him and I told him, Sandor, or whatever he was called, you, something is happening here and I don't have a gun. He says don't worry about it, he took out the gun, gun case, cartridges, he says he has it now. I mean, you don't need it? Don't worry about me. It's done, that's the first time I had such a big collar, I have a gun! I went back to the guys, down to ffi i ttH1t1g¥qH 08:ft', and we started chatting there. I say, now you have a weapon, now you can do something. And then it was organized, - should I say that I organized it? - organized, - because I was the "primus inter pares", it was me

az első az egyenlők között. Megszerveződött egy orseg, egy hfdorseg, akik jöttek, igazoltattuk. Itt találkoztam én aztán a Fónay Jenővel .

Jenő Fónay (Fónay Jenő)

K: Ezekben vagy a következő napokban? Nern tudod. Van ilyen.

V: Ez olyan, hogy mikor vesztettem el a szüzességemet, mit tudom én.

Lenyeg az, hogy akkor nekem honnan, honnan nem, volt fegyverem, amit neki adtam, aztán ő vissza is adta. Ő állítja, a jegyzokönyvekben van mindenütt benne, hogy én adtam neki fegyvert.

K: Nincs benne a

jegyzokönyvekben. V: De

benne van a jegyzokönyvekben.

K: Jó, folytassuk.

V: Van olyan jegyzokönyv, amelyikben benne van. Valaki masnak a jegyzokönyveben, kihallgatási jegyzokönyvben, amiben az illető mondja, hogy én láttam, hogy a Bandi nevezetű adott a Jenőnek fegyvert. Megvan nekem papírom.

K: Hát? Itt vagy Ausztráliában? ... Ezek szerint ez most

nincs nálad. V: Nincs, a papírom nincs nálam.

K: Folytassuk tovább a hfdorseget, hogy mi történt akkor még.

V: A hfdorseg még lett szervezve. Most hazudni nem akarok, én nagyon sokat futkaroztam, megpróbáltam fegyvereket szerezni, az sem igaz, hogy a Bern József laktanyában, vagy a Pálfi Teri laktanyában adtak fegyvert, mert kidobták.

K: Kertel onnan.

V: Én kertem és szépen kidobták, ez volt 25-en vagy 26-an. Akkor voltam a megyeri laktanyában, szintén teherautóval és egy pár sráccal, ott leesüktak bennünket éjszaka és kidobták reggel teherautó nélkül, úgyhogy autóstoppal mentünk vissza. Tehát onnan sem kaptunk fegyvert. Problema volt a fegyver beszerzés. Valahonnan azután én szereztem meg, de nem tudom, hogy

honnan. Lenyeg, hogy az ilyen irányú futkarozáson kfvUI a Margit hfd
budai hfdfojenel toltottem egy esom6 idot es tobbek kozott egyszer
befutott ket orosz tank Pest tel61es a tovarisok kimasztak, beszélgetes
jobbra, beszélgetes balra, burzsuj, meg kapitaliszt, meg mit tudom en, mi.

Mi mondtuk neki, hogy egy nagy tur6t, raboesij, minden
sraenak a keze kemeny mel6s kez volt. A, haras6, haras6, nem Szuez? Nern Szuez, ez a
Duna.

K: Akkor mar Szuezt

kerestek? V: Persze.

K: Biztos vagy ebben? Merten ugy tudom, hogy a november 4-i
szovjetek kerestek... V: Nern, mar az elejen.

K: Akkor meg nem volt szuezi valsag.

first among equals. A guard was organized, a bridge guard, and we checked in those who came. This is where I met Jeno F6nay.

Q: In these days or in the next few days? You don't know. There is such a thing.

A: It's like when I lost my virginity, what do I know. The bottom line is that at that time I had a gun from somewhere, from where not, which I gave to him, and then he gave it back. He claims, it is everywhere in the records that I gave him a weapon.

Q: It is not in the minutes.

A: But it is in the records.

Q: Okay, let's continue.

A: There is a protocol in which it is included. In someone else's report, in the interrogation report, in which the person says that I saw the person called Bandi give Jeno [F6nay Jen6 https://demokrata.hu/magyarorszag/elhunyt-fonay-jeno-96864/] a gun. I have it on paper.

Q: Where? Are you here in Australia? ... According to them, you don't have it now.

A: No, I don't have the paper.

Q: Let's continue the bridge watch to see what else happened then.

A: The bridge guard has been organized. Now I don't want to lie, I ran around a lot, I tried to get weapons, it's also not true that they gave me weapons from the Bern J6zsef barracks or the Palfi ter barracks, because they threw them away.

Q: You asked from there.

A: I asked and they pretty much threw me out, it was on the 25th or 26th. At that time I was in the barracks in Megyer, also with a truck and a couple of guys, they shut us down there at night and threw us out in the morning without a truck, so we hitchhiked back. So we didn't get any weapons from there either. Procuring weapons was a problem. I got it from somewhere after that, but I don't know where. The point is that, apart from running in this direction, I

spent a lot of time at the Buda bridgehead of Margaret Bridge and, among other things, once two Russian tanks ran in from Pest and the comrades climbed out, conversation to the right, conversation to the left, bourgeois and capitalist, and what do I know, what. We told him that a big curd, a rascal, every guy had a hard working hand. Ah, hurry, hurry, isn't it Suez? It's not Suez, it's the Danube.

Q: So they were already looking for Suez?

A: Of course.

Q: Are you sure about this? Because I know that the Soviets of November 4 were looking for him...

A: No, right at the beginning.

Q: There was no Suez crisis then.

V: Ja nem, igazad van, akkor meg csak rabocsij, meg kapitaliszt, meg fasiszt. Es miutan meggy6z6dtek r6la, hogy itt nincs kapitaliszt meg fasiszt, akkor a ket tankot frd es mondd szalonnaert, egy vagy ket hord6 borert, kenyerert es civil ruhaert megvettuk. Nern azt mondom, hogy megvettem, de megvettuk a ket tankot, a ket ruszki tank személyzete szabalyosan elmarta a kaját, a piát, a civil ruhat és eltűntek. Ott maradt a ket tank és közöttünk volt pancelos katona, azok beültek és elvittek a ket tankot a Margit hídt61 a Széna tér felé. Hogy később mi lett velük, nem tudom. K: De nem maradt ott, mert később nem láttad azt a ket tankot. V: Nern, nem maradt ott a ket tank. En nem tudom, azutan mi lett velük. K: Többet nem láttad. V: Nern láttam. Azt az egyet tudom, hogy magyar sracokkal ment el a ket tank, miutan

megvettuk kajaert es civil ruhaert, meg piaert a tovarisokt61. Aztan utana csillapodtak úgy többé-kevésbé a kedélyek.

K: Ott akkor harcok nem voltak, arrafelé?

V: Már akkor nem. Úgy volt azért itt-ott 16v6ld6zes, de nem volt kifejezett harc. Azutan 29-en a Dudasnak eszébe jutott, - 28-an 6 állft6lag ott volt a Széna téren és nekem is ott kellett lennem, de nem emlékszem rá, mint ahogy sok mindenre nem emlékszem...

K: Nern biztos, hogy ott voltál, lehet, hogy a hídnál voltál.

V: Val6szfnu, hogy ott voltam, mindegy, nem érdekes. Lényeg az, hogy eszébe jutott, hogy 29-en csinál egy nagygyűlést a II. kerületi Tanácsban, ahol 6sszejöttek egy csom6an, ott kapasb61 megalakítottak vagy 36 partot. Nekem nagyon tetszett a Dudasnak a fellepése...

2. kazetta 2. oldal

V: Tetszett az egész história. Az Oroszi Marton Gyurival voltunk azok, akik

elvittuk a Duda.st erre a gyulesre.

K: Ez hogy tortent? Te ott voltal a tomegben akkor ezek szerint.

V: A Szena terrol mi vittuk le a Marton Gyurival a Frankel

Le6 utcaba. K: Az Oroszi Martont te ismerted mar

korabbr61?

V: Nev szerint nem, de a Szena terrol. Pendliztem a hfdorseg es a

Szena ter kozott. K: De mit lattal a Szena teren, arr61meg nem

beszeltel.

V: A Szena teren nem sokat lattam, ott egy par alkalommal voltam tent.

Egy alkalommal ket teheraut6 avast hoztak be vadonatuj rendor

egyenruhaban, meg az igazolvanyokon rajta volt az uj nyomdafestek szaga,

vadonatuj egyenruhaban voltak, nyilvanval6, hogy av6sok voltak,

A: No, you're right, then you're just a thief, a capitalist, and a fascist. And after they were convinced that there were no capitalists or fascists here, we bought the two tanks for bacon, one or two barrels of wine, bread and civilian clothes. I'm not saying that I bought it, but we bought the two tanks, the crews of the two Russian tanks duly ate their food, booze, and civilian clothes and disappeared. The two tanks stayed there and there was an armored soldier between us, they got in and took the two tanks from Margit bridge towards Szena ter. I don't know what happened to them later.

Q: But it didn't stay there because you didn't see those two tanks later.

A: No, the two tanks were not left there. I don't know what happened to them after that.

Q: You haven't seen any more.

A: I didn't see it. The one thing I know is that the two tanks left with Hungarian guys after we bought them for food and civilian clothes and booze from the comrades. Then after that the moods calmed down more or less.

Q: There were no fights there then, around there?

A: Not even then. There was some shooting here and there, but there was no actual fighting. Then, on the 29th, Dudas remembered - on the 28th, he was supposed to be there at Szena ter and I had to be there, but I don't remember him, just like I don't remember many things...

Q: Not sure you were there, maybe you were at the bridge.

A: It's likely that I was there, whatever, it's not interesting. The point is that he remembered that On the 29th, the II. at the district Council House, where a bunch of people gathered, and they formed 36 parties out of nowhere. I really liked Duda.s's performance...

A: I liked the whole story. We were the ones who took Dudas to this meeting with the Russian Gyuri Marton.

Q: How did this happen? You were there in the crowd then, according to them.

A: We took Gyuri Marton down from Szena ter to Frankel Le6 utca.

Q: Did you know Oroszi Marton before?

A: Not by name, but from Szena Square. I commuted between the bridge guard and Szena ter.

Q: But you haven't talked about what you saw on Szena Square.

A: I didn't see much at Szena Square, I was up there a couple of

times. On one occasion, two truckloads of cops were brought in in

brand new police uniforms, the IDs still had the smell of new printing

ink on them, they were in brand new uniforms, it was obvious that

they were cops,

azokat be is zártak ott aztan, a földalatti építkezésnek volt ott valami irodája, ott be voltak zárva, aztan nem tudom, mi lett velük. K: De akkor a csoportot nem nagyon láttad meg működni, csak hogy azokat bezártak, a csoport tagjait, szervezett csoportot nem láttal meg? V: Meg elotte, ahogy előkészültek vérekezésre, harcra, itt az Ostrom utcának a végén van egy épület, aminek a felső mellvédjére raktunk fel egy golyószórót és engem vittek oda fel, mert nem tudtak ratenni a golyószóróra a társat, azt specialis módon kellett betenni, és csak katonaviselt ember tudta, hogy hogy kell belecsusztatni és belekattintani. Ugyhogy én voltam az, aki fent voltam, "primus inter pares", tudod? Ott csatlakozott hozzám a Miksi Mari nevezetű lány... K: Ez Miksi, nem Miksa Mari?

V: Miksi.

K: Ez biztos? Mert van, aki Miksa Mari...

V: Ha én azt mondom, hogy Miksi Mari, akkor azt nekem elhiheted. K: J6, elhiszem neked.

V: Specie[okaim vannak rá, hogy én miért ismerem olyan jól, hogy 6 Miksi Mari volt. Nagyon jól voltunk, anyamnak is tudta akkor a címet, úgyhogy mikor én elmentem, 6 meg forint is Franciaországból edesanyamnak, azután 6 eltűnt. K6rházba került, mert csont tbc-je volt a lánynak, azért is volt santa.

K: Hány éves volt a lány?

V: Kb.18.

K: Olyan fiatal volt?

V: Fiatal.

K: Hogy is jött szóba? Hogy itt megismerkedtél vele, itt a Széna tere, mikor feltetted azt a fegyvert?

V: Igen, és attól kezdve 6 állandóan velem maradt egészen az utolsó percig, titkárnői és mindenféle szolgálatot véghezvitt, kaját hozott, szóval gondoskodott rólam. Mondom, akkor aztan a Martonnal elmentünk a Frankel Le6 utcába erre a gyűlésre...

K: Oda vittetek a Duda.st...

V: Oda vittük a Duda.st el. Most itt megint van egy csiklandós figura, amit a Marton Gyuri mondott, az nem teljesen úgy van. Mert az a történet, hogy én voltam az, aki bementem a Dudassal, és a gyűlés előtt mindenkitől elszedtem a fegyvert, hogy egy ilyen népgyűlésen nem lehet fegyver bent. Egyedül az a vén hűlye, bocsánat a kifejezésért, Szabo bácsi, Isten nyugosztalja, mert kivégeztek, felreszegen csókolgatta a puskáját és 6 volt az egyetlen, aki

they were also locked up there, the underground construction had an office there, they were locked up there, then I don't know what happened to them.

Q: But at that time you didn't see the group functioning much, except that they were closed, you didn't see the members of the group, an organized group?

A: Even before that, as we were preparing for a fight, there is a building here at the end of Ostrom Street, on the upper parapet of which we put a bullet launcher and they took me up there, because they couldn't put the magazine on the bullet launcher, it had to be inserted in a special way. and only a man in military uniform knew how to slide it in and click it in. So I was the one who was above, "primus inter pares" means

a first among equals; the senior or representative member of a group.

, you know? A girl named Miksi Mari joined me there...

Q: Is this Miksi, not Miksa Mari?

A: Why.

Q: Is this for sure? Because there is Miksa
Marit...

A: If I say Miksi Mari, you can believe
me.

Q: Good, I believe you.

A: I have special reasons why I know him so well, that he was Miksi Mari.

We were very good, my mother knew his address then, so when I left, he even wrote to my mother from France, and then he disappeared. She was hospitalized because she had bone tuberculosis, which is why she was lame.

Q: How old was the
girl?

V: Kb.18.

Q: Was he that

young?

A: Young.

Q: How did it come about? How did you get to know him here, here on Szena Square, when did you put up that gun?

A: Yes, and from then on she stayed with me all the time until the last minute, she was my secretary and did all kinds of services, she brought me food, so she took care of me. I tell you, then Marton and I went to Frankel Le6 Street for this meeting...

Q: You took Dudas there...

A: We took Dudas there. Now there is another ticklish figure here, what Gyuri Marton said is not entirely true. Because the story is that I was the one who went in with the Bagpiper and took everyone's guns away before the meeting, that no weapons can be inside a people's meeting like this. Only that old fool, sorry for the expression, **Uncle Szabo, God rest him because he was executed, he was half-drunk kissing his rifle** and he was the only one who

nem volt hajlandó odaadni a puskáját. Csakolgatta, mert az olyan, mint az a felesége, és attól nem valik el, meg ideiglenesen sem stb. K: Biztos vagy benne, hogy részeg volt egy kicsit? V: Vagy részeg, vagy hulye. Mert ahhoz valakinek látkótnak kell lenni, ha ott van bent 30 vagy 50 ember és mindenki leteszi a fegyveret, akkor ő nem. K: Azt kezdted el mondani, hogy a Marton Gyuri ezt nem így mondta el? V: A Marton Gyuri valahogy máshogy mondta el ezt a történetet... K: Egy filmben, ami... V: Nern emlékszem rá. K: Egy dokumentumfilm volt. V: Lehet. De az a tény, hogy én szedtem el a fegyvereket. Meg talákoztam is itt, most, ebben az évben valakivel, aki ott volt és azt mondta, nem te voltál, aki elvetted a fegyvereket a gyűlésen? De igen. Szóval ő emlékezett rám, én nem. Meg a lányok nevet sem tartom fejben, nemhogy ezeket a fickókat. Lényeg az, hogy nagyon tetszett nekem az egész dolog és a fellepes is, minden klassz volt és mondom neki, Jóé, nekem tetszik ez az egész dolog, én leszek a te testőrd. Melletted maradok. Jó, klassz, minden. Eleg az hozzá, hogy aznap, vagy ma.énap reggel említette, hogy neki kellene egy nyomda, mert ő sajtótermeket... Mondom, mi sem egyszerűbb, ott a Szabad Nep...

K: Ezt te mondtad? V:

Ja.

K: Te javasoltad a Szabad Nepet?

V: Készen megállapítottuk, hogy a Szabad Nep egy idea.íis dolog lenne. K: Csak ketten voltatok, vagy ott volt a Marton Gyuri is?

V: A Marton nem volt akkor ott. És akkor megegyeztünk abban, hogy azt át kell venni és a Martonnal és meg egy fiúval, Széna terivel egyszeruen átmertünk és bevonultunk a Szabad Nepbe.

K: Azért azt részletesebben mondd el, hogy hogy történt.

V: Nern tudok kőlőősen részletesebbet mondani. Odamentünk, ott volt egy csoport ember, nem akarom azt a szót használni, hogy csocselek, de

teljes fejetlenség uralkodott, emberek jöttek ki, meg mentek be, meg fegyverrel, meg fegyver nélkül, egy kupi volt, szabályos kaosz.

Akkor aztán Gyurival együtt nekialltunk, főleg én, Gyuri inkább az adminisztrációt csinálta.

6 ugyan azt mondja az 6 nyilatkozatában, hogy 6 volt velem a parancsnok, - 6 nem volt soha

a parancsnok, legfeljebb a parancsnok helyettes lehetett, ahol 6 nem is az operatív részlegnek,

he refused to give up his rifle. He kissed her because she is like his wife, and he will not part with her, not even temporarily, etc.

Q: Are you sure he was a little drunk?

A: He's either drunk or stupid. Because for that someone has to be pushed, if there are 30 or 50 people in there and everyone puts down their weapons, then he is not.

Q: Did you start to say that Gyuri Marton didn't say it like that? A: Gyuri Marton told this story somehow differently...

Q: In a movie that... A: I don't remember it.

Q: It was a documentary.

A: You can. But the fact is that I took the weapons. I even met someone here, now, this year, who was there and said, weren't you the one who took the guns at the rally? But yes. So he remembered me, I didn't. I can't even remember the names of the girls, let alone these guys. The bottom line is that I really liked the whole thing and the performance, everything was great and I told him, J6zsi, I like the whole thing, I'll be your bodyguard. I'll stay by your side. Good, cool, everything. Suffice it to say that that day, or the next morning, he mentioned that he needed a printing press, because he produces press products... I tell you, nothing could be simpler, there is the Free People...

Q: Did you say that?

V: Me.

Q: Did you suggest the Free People?

A: We jointly determined that the Free People would be an ideal thing.

Q: Were there just the two of you, or was Gyuri Marton there as well?

A: Marton was not there then. And then we agreed that it should be taken over and with Marton and another boy, Szena ter, we simply

crossed over and joined the Free People.

Q: Tell me in more detail how it happened.

A: I can't say more in particular. We went there, there were a lot of people, I don't want to use the word mob, but there was complete chaos, people came out and went in, with weapons and without weapons, it was a riot, regular chaos.

Then we started together with Gyuri, mainly me, Gyuri did more of the administration.

He says in his statement that he was the commander with me, - he was never the commander, at most he could have been the deputy commander, where he was not even the operative department,

hanem inkább az adminisztratív részlegnek volt a megbízott alparancsnoka, hogy úgy mondjam. K: Ki volt a főparancsnok? V: En. K: Az adminisztratív résznel is? V: Ott 6. K: Azt lehet mondani, hogy az adminisztratív helyettesed volt. V: Igen. Megint "primus inter pares", a jó Isten tudja, miért engem, a srácok elfogadtak, amit mondtam, azt elfogadtak, megbíztak bennem... K: Ezek a Szena teri gyerekek. V: A Szena teri gyerekek. Aztán ott csatlakoztak hozzánk, miután ott rendeztük a dolgokat, embereket kirugdaltunk, kapuorseg, szóval egy kicsit gatyába lett rázva a társaság. K: Akkor a Miksi Mari...

V: A Mari az volt nálam, az változatlanul maradt nálunk. K: Volt egy másik hölgy is, az is veletek volt?

V: Az a későbbiek folyamán csatlakozott hozzánk, a Horvath Julia volt. K: Nern Judit?

V: Jutka.

K: Abban biztos vagy, hogy Horvath? Mert Jutka az egyértelmű a forrásokból, de hogy Horvath, azt nem lehet tudni.

V: Horvath.

K: Szóval biztos, hogy Horvath. Szóval volt ez a két lány, a Miksi Mara és a Horvath Jutka, mind a ketten igencsak kivettek részüket a csoport munkájából, nem fegyveresen, hanem maskepp.

V: Nern fegyveresen, hanem minden más vonatkozásban: hadtáp, meg loszer előkészítés, tartóztatás meg hasonló, ilyen vonatkozásban. Magában a 16. évfolyamon nem.

K: Más nőre nem emlékszel a csoportból? V: Nern.

K: Akkor mindjárt ráterünk a többiekre is, de meg előtte próbáljuk meg a kronológiai sorrendet követve, akkor a Szena teriek alkottak a csoportot...

V: Az volt a magja.

K: Aztán ahhoz csatlakoztak

tobbet. V: Aztan jottek

tobben.

K: A Dudassal mi volt ekkoriban?

rather, he was the acting sub-commander of the administrative department, so to speak.

Q: Who was the commander in chief?

A: Me.

Q: Also for the administrative part?

A: There he is.

Q: You could say he was your administrative assistant.

A: Yes. Again, "primus inter pares", God knows why, the guys accepted what I said, they accepted me, they trusted me...

Q: These are the kids from Szena ter. A: The Sena Square children. Then they joined us there, after we sorted things out there, kicked people out, gate guards, so the company got a little shaken up.

Q: Then the Miksi Mari...

A: Mari was the one I had, it remained unchanged with us.

Q: There was another lady, was she

with you? A: She joined us later, it

was Julia Horvath.

Q: Not
Judit?

A: Jutka.

Q: Are you sure it's Horvath? Because it is clear from the sources that it is Jutka, but it is impossible to know whether it is Horvath.

In: Horvath.

Q: So it must be Horvath. So there were these two girls, Mara Miksi and Jutka Horvath, both of whom took a lot of part in the group's work, not armed, but in a different way.

A: Not armed, but in all other respects: military food, ammunition preparation, stockpiling and the like, in such respects. Not in the shooting itself.

Q: Do you remember any other women from

the group? A: No.

Q: Then we'll get to the others, but before that, let's try to follow the chronological order, then the Sena terfs formed the group...

A: That was the core of it.

K: Then they joined more.

A: Then more people came.

Q: What happened to Dudas at that time?

V: A Dudas bevetette magát a nyomda részbe, minket nem érdekelt. Neha akart valamit mondani, aztan megmondtuk neki, hogy 6 csak menjen es csinálja az ujsagot. 6 csak politizáljon, mi majd verekszunk, aztan kész. K: Ti sem szölgatok bele az ujsag Ogyeibe. V: A vilagon semmit. K: Ott volt orseg az ujsagnal, egyebkent, volt felallftva orseg? V: Persze. K: Azt meg te szervezted meg. V: Persze. K: Miket csináltal te? Orseget szerveztel, jarorseget? V: Orseg, jarorseg,

biztonsagi jarorok, av6sok

osszeszedese... K: Mikor indult be az

AVH-sok osszeszedese?

V: Elsa perctol kezdve. Vegul is az elmelet az volt, hogy az ido rovidsege es a forrongasa miatt, es a forr6fejuseg miatt nem volt alkalmas masra az ido, mint a gyanusakat osszeszedni, remelve, hogy amennyiben a forradalom gyoze, akkor ezeket bfr6sag ele allftani, es torvenyes utan tisztazni, hogy diszn6 volt-e, nem volt diszn6, es intezze majd el a torveny. Ez volt a fa vonal.

K: Ebben az idoben a Dudas...

V: Dudasnak semmi koze nem volt hozzánk, 6 politizált jobbra, politizált balra, hol j6 volt neki a Nagy Imre, hol nem volt j6, hol j6 volt ez, hol nem volt.

K: Te melyik politikát tartottad

szimpatikusnak? V: Egyiket sem.

K: Leveleiből azt láttam, hogy a Nagy Imret valamennyire elfogadtad.

V: En nem fogadtam el a vilagon senkit, mert senki nem volt olyan, aki első perctől kezdve egy karakter lett volna. Nagy Imre is azzal kezdte, hogy "elvtársak", es az köztudomású volt, hogy Nagy Imre kommunista volt. Nagy Imret a későbbiek folyamán elfogadtuk olyan értelemben, mint államfő, hivatalos kormányfő, 6 az államunknak a miniszterelnöke es ilyen formában el lett fogadva. De ideológiaiilag nem foglalkoztam a kérdéssel, mint ahogy nem foglalkoztam senkinek az ideológiai kérdésével, mert mindenki úgy hajlott, mint a fűszál, hol jobbra dőlt, hol balra dőlt.

K: De a srácok nem hajlottak azért. A felkelő csoportok nem hajlottak, es amennyire tudom, volt ott egy corvinista csoport is...

V: De a corvinistak is összeugrottak, ott az Ivan Kovaccsal...

A: Dudas threw itself into the printing department, we were not interested. Sometimes he wanted to say something, and then we told him to just go and do the paper. He should just play politics, we'll fight, then that's it.

Q: You didn't intervene in the newspaper's affairs either.

A: Nothing in the world.

Q: Was there a guard at the newspaper, by the way, was there a guard posted?

A: Of course.

Q: You organized that.

A: Of course.

Q: What did you do? Did you organize a guard, a patrol?

A: Gathering guards, patrols, security patrols, security guards...

Q: When did the collection of AVHs start?

A: From the first minute. After all, the theory was that because of the shortness of time and the boiling point, and because of the hot-headedness, the time was not suitable for anything other than rounding up the suspects, hoping that if the revolution was victorious, they would be brought to justice and cleared by legal means. whether it was a pig or not, and the law will deal with it. That was the main line.

Q: At this time, Dudas...

A: Dudas had nothing to do with us, he politicized to the right, he politicized to the left, sometimes Imre Nagy was good for him, sometimes it was not good, sometimes this was good, sometimes it wasn't.

Q: Which policy did you like?

A: None.

Q: I saw from your letters that you accepted Imre Nagy to some extent.

A: I didn't accept anyone in the world because there was no one who was a character from the first minute. Imre Nagy also started by saying they

were "comrades", and it was common knowledge that Imre Nagy was a communist. Later on, we accepted Imre Nagy as head of state, official head of government, he is the prime minister of our state and he was accepted as such. But I didn't deal with the issue ideologically, just as I didn't deal with anyone's ideological issue, because everyone bent like a blade of grass, sometimes leaning to the right, sometimes leaning to the left.

K: But the guys were not bent on that. The insurgent groups did not bend, and as far as I know

there was a Corvinist group...

A: But the Corvinists also jumped together, there with Ivan Kovacs...

K: Most nem az, de ott volt a Prater utcában egy csoport, nem tudom, tudod-e, a Bosnyak Gabor és társai... V: Ate kedvenceid, a volt avások. Nern a Tuzolt utcaiak? K: Nern, a Prater utcát mondtam. Ott voltak szolgálatban. V: Nern tudok rájuk. K: J6, most nem veszünk bele olyat, ami nem ide tartozik, csak arról beszéljünk, ami ide tartozik, mert eluszk itt teljesen, ha mindenféle beleveszk. V: Csak annyit, hogy ezekről én nem tudtam, mint ahogy tá.volt tartottam magam politikailag ezektől a csoportoktól. Minden csoporttól, ugyanúgy a fegyveres csoportoktól is, mert ugye, voltak ilyen dolgok, hogy a Külügyminisztériumnak a 16. évfolyamos, rablás, mit tudom én, mi történt ott, a Király Béla...

K: Incidens.

V: Olyan dolgok történtek, ami nekem nem tetszett. Akkor, teszem fel a kérdést, melyik oldalra álljak? Senkiere. Magyar szabadságot fogunk harcolni. Kész, be volt fejezve. Hogy aztán a szabadság kivfása után mi lesz, az legyen a politikusok fejfájása.

K: Azert nem ilyen egyszerű a dolog.

V: Azen szempontomból ennyire volt egyszerű.

K: Ez rendben van, de volt, amikor muszáj volt valamiben dönteni... V: Az már a legutolsó...

K: Nern akkor, hanem amikor a Duda.son lehetett látni, hogy nem akar semmikeppen sem csatlakozni a fegyverszünet alatt alakuló nemzetiséggel. Leveleztünk arról, te is meggyőződtél arról, hogy azután téged felkerestek, ezt hozzuk össze azért, hogy emlékszel most főleg utólag vissza azokra, amit már később is olvastál, mert akkor tudom, hogy nem emlékeztél rá, hiszen erről leveleztünk...

V: Csak november 2-án volt már az, amikor végül úgy nézett ki, hogy itt most már komolyabban szerveződik a rendfenntartó közeg, neven nevezve nemzetiség, és akkor hajlandó voltam beadni a derekamat, mert akkor már úgy látszott, hogy a szedett-vedett társaság nagy része már kipotyogott és a krémje és a java kezdett összeállni. És akkor már érdemesnek látszott,

vagy elfogadhat6nak la.Ham azt, hogy a csoportommal hozzajuk csatlakozzak.

K: A Dudassal nem volt emiatt neked..?

V: Nekem a Dudassal soha semmi nem volt, mert a Dudasnak nem volt alkalma labdaba rugni. A Dudas nem sz6lt es nem sz6lhatott bele semmibe.

K: De akart sz6lni, nem?

Q: Not now, but there was a group in Prater utca, I don't know if you know, Gabor Bosnyak et al...

A: Your favourites, the former Av6s. Not the Firefighters Street?

Q: No, I said Prater Street. They were there on duty.

A: I don't know about them.

Q: Okay, now we won't include anything that doesn't belong here, let's just talk about what belongs here, because we'll get completely lost here if we include everything.

A: Only that I did not know about them, as I kept myself politically distant from these groups. From all groups, from armed groups as well, because there were things like that, that the Ministry of Foreign Affairs was told about shootings, robberies, what do I know, what happened there, Bela Kiraly...

Q: Incident.

A: Things happened that I didn't like. So, I ask the question, which side should I take? For nobody. We will fight for Hungarian freedom. Done, it was finished. What will happen after freedom is achieved should be the headache of the politicians.

Q: It's not that simple, though.

A: From my point of view, it was that simple.

Q: That's fine, but there was a time when I had to decide something...

A: That is the last...

Q: Not then, but when you could see on Dudas that he did not want to join the National Guard under the armistice. We corresponded about it, you were also convinced that you were approached afterwards, we are bringing this together so that you now remember what you read later, because then I know that you did not remember it, since we

corresponded about this...

A: It was only on November 2nd when it finally looked like the law enforcement environment was

being organized more seriously here, known as the National Guard, and then I was willing to turn in my waist, because then I already saw that the most of the company had already left and the cream and the good were starting to come together. And then I saw it as worthwhile or acceptable to join them with my group.

Q: With Dudas, wasn't it for you..?

A: I never had anything with Dudas, because Dudas didn't have a chance to kick the ball. Dudas did not and could not interfere in anything.

Q: But he meant to say, didn't he?

V: Mit tudom én, érdekelt engem, hogy mit akart 6? Megmondtuk neki, Dudaskam, te csak frd az ujsagot, politizalj, menjel oda, ahol a s6 terem, majd mi intezzuk a tobbit. Kesz, ki lett rugva. K: De itt megis csak arr61 volt sz6, hogy a Dudas-csoport... V: Nern volt Dudas-csoport, egy tur6! Mindenki azt hitte, hogy Dudas-csoport. Azert, mert a Dudassal mentunk mi oda... Egy tur6t. Ez a Magyar Nemzeti Forradalmi Bizottmany, amit ugyan a Dudas alakftott meg, de annak volt a fegyveres csoportja, amelyiknek viszont semmi koze nem volt a Dudashoz. K: Ezt ertem, hogy nem volt semmi koze, de megis csak a forradalom egyes fobb szerepet játsz6 egyenisegei szamara, megis csak kerdes volt, hogy ez a Szabad Nep csoport, akkor fgy nevezem, csatlakozik-e hozzajuk, vagy nem. Es amikor latszott, hogy a Dudas ebben nem akar semmikeppen sem reszt venni, akkor teged megkerestek ezzel, emlékszel rá.

V: A Duda.st meg sem kerdeztuk, hogy akarjuk-e, vagy nem akarjuk, vagy csináljuk, vagy nem.

K: De megis csak az történt november 3-an, arr61vannak dokumentumok, akarhogy fogalmazunk, megis csak az történt, hogy a Duda.st lemondattak. Legalább is abb61 a szempontb61, hogy nem lett a továbbiakban kompetens abban, hogy ez a Szabad Nep csoport mit fog tenni.

V: Gyakorlatilag a Dudas soha nem volt kompetens. Mert a Szabad Nep csoport rá sem rittyentett a Dudasra. Mondjam azt magyarul: le se szartuk.

K: Rendben van, de ettől a pontt61 már megis csak valamiféle..?

V: Semmi közünk nem volt a Dudashoz, ezt ertsük meg egyszer s mindenkorra. K: En ezt világosan ertem.

V: Att61 kezdve, hogy a Dudas bevonult a Szabad Nep székházába és mi biztosítottuk neki a lehetőséget, hogy ott játszon, politikust játszon, vagy fr6t játszon, vagy újságfr6t játszon, vagy játszon, amit akar, att61 a pillanatt61 kezdve neki semmi beleszólasa, beleavatkozása vagy joga, semmi a világon nem volt.

K: En ezt elfogadom.

V: Olyannyira nem volt, hogy november 4-en én letart6ztattam és kidobtam.

K: J6, erre raterunk mindjart. En vilagosan megertem, itt mindossze csak
arr61 van sz6... V: 6 idonkent megpr6balt, aztan el lett kuldve a
s6hajba.

K: Azert abban egyet tudunk erteni, hogy a Kiraly Bela, Kopacsi Sandor, tehat a
nemzetorseg vezetese el6sz6r a Dudassal pr6balkozott. Mindegy, hogy
nem volt vezetoje, ertem, hogy nem volt az, de kifele ez megis csak ugy jelent
meg, hogy valami fele...

A: What do I know, I was interested in what he wanted? We told him, Duda.ska, you just write the newspaper, do politics, go where the salt grows, and then we will take care of the rest. You're done, you're fired.

Q: But here it was only about the Dudas group...

A: There was no Dudas group, just cottage cheese! Everyone thought it was the Dudas group. Because we went there with Duda... A cottage cheese. This is the Hungarian National Revolutionary Committee, which was formed by Dudas, but it had its armed group, which had nothing to do with Dudas.

Q: I understand that it had nothing to do with it, but it was only for some individuals who played a major role in the revolution, but it was just a question of whether this Free People group, so I call it, would join them or not. And when it seemed that Dudas did not want to take part in this in any way, you were approached with this, you remember.

A: We didn't even ask Dudas whether we want it or not, whether we do it or not.

Q: But it only happened on November 3, there are documents about it, no matter how we put it, all that happened was that Dudas was dismissed. At least from the point of view that he no longer became competent in what this Free People group was going to do.

A: In practice, Dudas was never competent. Because the Szabad Nep group didn't even blink at Dudas. Let me say it in Hungarian: we didn't screw it up.

Q: That's fine, but from this point it's just kind of..?

A: We had nothing to do with Duda, let's understand this once and for all.

Q: I understand this clearly.

A: From the moment that Dudas moved into the headquarters of the Free People and we provided him with the opportunity to play there, play politician, or play writer, or play journalist, or play whatever he wants, from that moment on he has no say or interference or right, there was nothing in the world.

Q: I accept that.

A: It wasn't so much that I arrested him on November 4 and threw him out.

Q: Okay, we'll get to that in a moment. I understand clearly, this is all about...

A: He tried every now and then, and then he was sent to sigh.

Q: However, we can agree that Bela Kiraly, Sandor Kopacsi, i.e. the leadership of the National Guard, first tried the Dudas. It doesn't matter that it didn't have a leader, I understand that it didn't, but to the outside it just appeared as some kind of...

V: Mit gondolsz, miért akart a Kopacsi a rendareivel engem elfogatni és leverni a Szabad Nepet? K: En tudom, hogy miért akarta. V: Akkor mit gondolsz, miért küldte el... K: Akkor mondjuk már el, hogy miért akarta. V: Mit tudom én, miért akarta, mert nem voltunk hajlandók palfrozni. K: De a Dudas mahinációja volt ez. V: Ja. A Dudas engem is le akart fogatni. Az sem igaz egyébként, hogy a Dudas felesége csalt engem a Fa utcába, amikor lefogtak, az sem igaz. Hanem én akkor úgy mentem oda, mert akkor vertem össze a helyettesemet, aki lehúzta a rabról a gatyát... K: Pontosan hogy is volt az a történet?

V: Arra majd visszaterek. És én akkor elmentem és akkor engem a Butykai, - ismertem én

elátte is már, a volt a Fa utcának a parancsnoka, - ott lefogott. Derekszűj, géppisztoly, mindent elvettek, felvittek azt hiszem, az 6t6dikre...

K: Neked géppisztolyod volt, mint parancsnoknak?

V: Nekem volt gitárom is. Negy táram volt, plusz a gitár és a pisztoly. Fel voltam ideig fegyverkezve. Én akkor elmentem meglátogatni a Fa utcát, hogy lassam, mi van ott, és akkor a Butykai elfogott azért, hogy nem tudom, mennyire összevertem azt a forradalmat, aki véleményem szerint a forradalomnak a szegénye volt, azért is csináltam láskát a pofájában, nem bántam meg. Egyetlen egy ember, akit megvertem, de azt kegyetlenül, puskavesszével, ami belefert. Egyedül. Mert meggyalazta a forradalmat. Semmi másért, mert meggyalazta. És akkor lefogtak. A baranykaim tudtak, hogy hova megyek...

K: Ez egy új fogalom...

V: Baranykaim: a keretlegénysegem, a magja a csoportomnak, akik úgy neveztek rám, mint egy szentre, mindent a Bandiért.

K: Hányan voltak egyébként ezek a baranykák? V: Fél-le.

K: Körülbelül?

V: 20-25-en, 30-an. Változott, le-fel ment. És ezek tudtak, hova mentem és reggelre a baranykák eljöttek a Fa utcába, és elmentek a Butykaihoz, és azt

mondtak, hogy szetlovik az egesz h6belebancot, hogyha engem nem engednek ki. Engem felvittek meg elatte val6 este a halalos osztalyra, mint a forradalom arul6ja, miegyeb...

K: Milyen indokkal?

A: Why do you think Kopacsi and his policemen wanted to arrest me and crush the Free People?

Q: I know why he wanted to.

A: Then why do you think he sent it...

Q: Then let's tell you why he wanted it.

A: What I don't know is why he wanted it, because we weren't willing to compromise.

K: But it was Dudas' machination.

A: Yes. Dudas wanted to capture me too. By the way, it's not true that Dudas's wife tricked me into Fa utca when they arrested me, that's not true either. But I went there because I beat up my deputy who pulled the pants off the prisoner ...

Q: What exactly was that story?

A: I will come back to that. And then I left and then Butykai, - I knew him before, he was the commander of Fa utca, - intercepted me there. Waist belt, machine gun, they took everything, I think they took me to the fifth...

Q: Did you have a machine gun as a commander?

A: I also had a guitar. I had four magazines, plus the guitar and the gun. I was armed up to this point. I then went to visit Fa utca to see what was there, and then Butykai arrested me because I don't know how badly I beat up that revolutionary, who in my opinion was the shame of the revolution, that's why I made a laska out of his face, I didn't mind yes. There was only one person I beat, but cruelly, with a rifle butt that fit. Alone. Because he dishonored the revolution. For nothing else, because he insulted her. And then they caught me. My lambs knew where I was going...

Q: This is a new concept...

A: My lambs: my frame crew, the core of my group, who looked at me like a saint, everything for Bandi.

Q: How many were these little lambs anyway?

A: Up and down.

Q: About?

A: 20-25, 30. It changed, went up and down. And they knew where I went, and in the morning the little lambs came to Main Street and went to Butykai's, and said that they would blow up the whole snowbank if they didn't let me out. I was taken to the death ward the night before, as a traitor to the revolution, by the way...

Q: For what reason?

V: Mert egy forradalmart, egy ugynevezett forradalmart... ilyen formaban, kegyetlenkedtem. Az 6 szemukben en meggyalaztam a forradalmat ezzel a tettemmel. Akkor felvittek a halalos osztalyra, azt hiszem az 6t6dik emeltre, negyedikre. Mondtam, le van szarva, minden forradalomban tortenik olyan, hogy artatlan embert is kivegeznek, f6 a forradalomnak a celja. Ma.snap reggel nyflik az ajt6, mondom, jonnek ertem. Megjelenik az or, nala a geppisztoly, a pisztoly, a derekszfj: parancsnok bajtars, szabad vagy, menj. Az elso dolgom volt, hogy ki a pisztolytaskat, felrantottam, hogy van-e tolteny benne, es minden rendben volt, szabadon is engedtek. A baranyakkal együtt mentem vissza a Szabad Nepbe. Sz6val nem igaz, hogy engem ugy csalt oda a Dudasne. Nekem semmi kozom nem volt a Dudasnehoz. En a Dudasneval talan ketszer talalkoztam, engem egy Dudasne nem csalogathatott, ne tessék mar viccelni.

K: Miert, nem voltal haragban vele akkor meg.

V: Nern en, de egy Kovacs Bandit, a Szabad Nep parancsnokat a Dudas felesege nem csalogathatja csak ugy. Egy j6 csaj, az igen, de semmi esetre, semmi kozom nem volt hozza. Meg ha a Dudas hfvott volna, esetleg sz6baallok vele.

K: A Dudassal milyen viszonyod volt? Semmilyen? Semmilyen viszonyod nem volt a Dudassal ebben az idoben?

V: Semmi. Semmirol nem tudok.

K: Tehat nem targyaltal vele semmirol sem.

V: Semmirol, az egadta vilagon semmirol. A tortenete ennek a laskava vagott pofaju pasasnak az, - nem tudom, lefrtam-e?

K: Lefrtad, de mondd el.

V: Az tortent, hogy egyszer jovok vissza 6rjaratb61 a baranykaimmal es az iroda elott all ket fegyveres, geppisztolyos srac. Elem allnak es azt mondjak, nem lehet bemenni. Mondom, hogyhogy, az en irodamba en nem mehetek be? Nern, azt a parancsot kaptak, hogy ne engedjenek be senkit, engem se. Mondom, j61van, gyerekek, most mar menjetek. A baranykak is rogton felrantottak a geppisztolyt, felrenyomtuk a kolykoket, en berugtam az

ajtót, pisztolyt, a baranyk mellett gepisztollyal és bementünk.

Ahogy beleptem az ajtóba, az ajtóval szemben, balra fel a sarokba

állva volt egy asztal és mellette a. lit egy pasas, aki állva a

helyettesem, vagy csoportvezető volt, aki bejött egy ajtó és

behozott egy avast és ez a pasas ott a. lit gatyában, éppen húzott fel egy

nadrágot, amit lehúzott az avasról. Ott a. lit az avas gatyában és mellette a. lit

három rendőrnő...

K: A Mára is.

A: Because I was cruel to a revolutionary, a so-called revolutionary ... in this form. In their eyes, I dishonored the revolution with this act. Then they took me up to the death ward, I think the fifth floor, the fourth. I said, it's off, in every revolution it happens that innocent people are executed, the main goal of the revolution. The door opens the next morning, I say, they are coming for me. The guard appears, he has the machine gun, the pistol, the waist belt: Comrade commander, you are free, go. The first thing I did was to take out the holster, I pulled it open to see if there was a cartridge in it, and everything was fine, they released me. I went back to the Free People with the lambs. So it is not true that Mrs. Dudas lured me there. I had nothing to do with Dudasne. I met Mrs. Dudas maybe twice, I couldn't be lured by a Mrs. Dudas, don't make jokes anymore.

Q: Why, you weren't angry with him then.

A: Not me, but a Kovacs Bandit, the commander of the Free People, cannot be lured by Duda.s's wife just like that. A good girl, yes, but in any case, I had nothing to do with her.

Even if Dudas had called me, I might talk to him.

Q: What was your relationship with Dudas? None? You had no relationship with Dudas at this time?

A: Nothing. I don't know about anything.

Q: So you didn't discuss anything with him.

A: Nothing, nothing in the world. The story of this guy with a chiseled face is - I don't know if I wrote it down?

Q: You described it, but tell me.

A: What happened was that one day I was coming back from a patrol with my sheep and there were two armed guys with machine guns standing in front of the office. They stand in front of me and say you can't go in. I mean, how come I can't go into my office? No, they were under orders not to let anyone in, not even me. I say it's good, kids, go now. The lambs immediately pulled up the machine gun, we pushed the cubs aside, I kicked in the door, pistol in front, the lambs next to me with a machine gun and we went inside. As I entered the door, opposite the door, on the left hand side, there was a desk set up in

the corner and next to it stood a guy who was supposed to be my deputy, or a group leader, who came in from a patrol and brought in an Avos and this guy was standing there in his pants, just pulling put on a pair of trousers that he had pulled off the av6s. He was standing there in his pants and three policewomen were standing next to him...

K: A Mara is.

V: A Mara is benn volt. Aztan gondolhatod, vernyomas fel 270-re rogtan, abban a pillanatban, ilyet egy tiszta forradalomban nem lehet csinálni, egy: hogy levetkoztetek egy rabot nok előtt, ez mar a tisztessegehez hozzatarozik. Ketto: nem veszem le a nadragjat es nem huzom fel. Ott a.lit gatyaban, felig tent volt rajta a nadrag, eppen huzta fel, mikor bementem. Aztan dada, hogy te bitang, te rohadt ellenforradalmar, beszennyezted a forradalom tisztesseget, tisztasagat, rabolsz, lopsz, fgy viselkedsz nok előtt, miegyeb. Aztan ki lett osztva, megkapta a lelki froccsot es utana a fizikai froccsot. K: Utana kapta? V: Menet kozben. Ket pofon, egy, orrba vagas, meg egy Puskavesszo, tudod, az a hosszu puskavesszo, azzal is, piff-puff, ami rafert. Ugy összevertem, hogy veresen Vittek el aztan. Ezert.

K: Hogy miért lettek baranykak a baranykak, meg tudod mondani?

V: A baranykak ugy lettek baranykak, hogy ezek baranyborbe bujt farkasok voltak. Mind farkas volt, de baranyborben. Egy tavolabbi elkepzelesem volt, a masodik vilaghaboru vegen a Vannay zaszl6aljnak nem volt kopenye, hanem baranybekecske volt, akkor jott mar a hideg es a tel, es az almaim netovabbja, a remenyem az volt, hogy a forradalmat nem verik le, ezek a baranyborbe bujt farkasok ezek ilyen bekecsben legyenek majd felruhazva. Mivel

baranykak fgy, ugy, amugy, marhaskodasb61ha valami volt, akkor begettunk. A Koztarsasag teren mikor volt a 16v6ld6zes, ott mindenki szaladt össze-vissza, maszkalt, akkor ugy hfvtuk egymast össze, hogy elkezdttunk begetni. Beee, beeee, es tudtuk, hogy ott is egy Szabad Nepes, ott is egy Szabad Nepes. Sz6val fgy lett a baranykakb61 baranyka. Lenyeg az, hogy baranyborbe bujt farkasok, ha nem is fizikai ertelemben vett baranyborbe bujt farkasok, de lelekben farkasok voltak, akik kedvesen baranykaknak neztek ki.

K: Nern tudom, tudod-e, hogy a leveltari forrasok szerint volt egy bizonyos R6nyai Sandor hadnagy, akinek valami Barany volt a fedoneve...

V: Semmi koze hozza. Ezt frtad nekem, a vilagon semmi koze hozza.

K: Terjunk ra arra is, ha mar benne vagyunk a baranykakban, hogy kik voltak

a fejevadászok? V: A fejevadászok egy másik csoport, azok talán még inkább baranykák voltak, mint a baranykák. Azok aztán tényleg olyanok voltak, akiket összeverték, akiknek a kormeit letepték, akiket megkínoztak, akik internálótáborban kínlódtak, szóval teljesen elkeseredett társaság volt, akik úgy gyűlölték a kommunistákat és az avasokat, hogy úgy ember nem tud gyűlölni. Én is tudom gyűlölni őket, de én kis bebicipőben járok azokhoz képest.

K: Hányan voltak ezek az emberek? V: Változó.

A: The Mara was also included. Then you can think, blood pressure goes up to 270 right away, at that moment, you can't do that in a pure revolution, one: that you undressed a prisoner in front of women, that already belongs to decency. Two: I won't take off your pants and put them on. He was standing there in his pants, his pants were half up, he was just pulling them up when I entered. Then Nanny, that you bitang, you damned counter-revolutionary, you pollute the decency and purity of the revolution, you rob, you steal, you behave like this in front of women, etc. Then he was distributed, he received the spiritual sprinkling and then the physical sprinkling.

Q: Did you get it afterwards?

A: On the go. Two slaps, one, cut in the nose, one more Rifle butt, you know, that long rifle butt, puff-puff, too. I beat him up so much that he was taken away bloody. Therefore.

Q: Can you tell me why the lambs became lambs?

A: The lambs became lambs by being wolves in sheep's clothing. They were all wolves, but in sheep's clothing. I had a more distant idea, at the end of the Second World War the Vannay battalion did not have a cloak, but a sheepskin coat, then the cold and winter had already come, and my dreams were beyond the net, my hope was that the revolution would not be defeated, these sheepskin hides these wolves will be endowed with such a treasure. Since they are little lambs, anyway, if there was anything from beefing, then we were fine. When there was the shooting on Republic Square, everyone was running back and forth, walking around, then we called each other together and started making peace. Well, well, and

we knew there was a Free People there, a Free People there too. So that's how lambs became lambs. The bottom line is that they were wolves in sheep's clothing, if not wolves in sheep's clothing in the physical sense, but they were wolves in spirit who looked kindly like little lambs.

Q: I don't know if you know that, according to archival sources, there was a certain lieutenant Sándor

R6nyai, who had the alias Barany...

A: It has nothing to do with it. This is what you wrote to me, nothing in the world has anything to do with it.

Q: Let's talk about the little lambs, who were the bounty hunters?

A: Bounty hunters are a different group, they were maybe even more lambs than lambs. They were really people who were beaten up, whose nails were torn off, who were tortured, who were tortured in an internment camp, so they were a completely desperate group, who hated the communists and the Av6s so much that one cannot hate them like that. I can hate them too, but I walk in small baby shoes compared to them.

Q: How many were these people?

A: It varies.

K: Korulbelül. V: 10-15. K: Kevesebben, mint a baranykak. V: Volt úgy, hogy huszan, de inkább kevesebben. K: Ki volt a vezetőjük? V: Palhazi Feri. K: A Palhazival hogy találkoztál össze, hogy került oda? V: A Palhazi Feri az apámnak volt a helyettese a Vannay roham-zászlóaljnál és egyszer csak megjelent a Szabad Népben. K: Tudta, hogy te ott vagy? V: Nern tudom. Megjelent ott. Kérdezem, kicsoda, micsoda, én is bemutatkozom, egymásra néztünk, azt mondja, te vagy az, Bandikam? Mondom, Feri baci! Attól kezdve ott maradt nálam, egyetlen nagy marha hibája volt, - nagyon rendes páli volt, végtelenül nemzeti érzésű és rámenős fickó, - egyetlen hibája volt, hogy szeretett inni. És mikor már minden összeomlott és mindenkit elzavartam lenyegeben, mert átoltoztattam az egész gardát, úgy néztünk ki, mint a Csekonics bárány, - a Corvin Aruházban, mellé került be, feltörtük, mondom, gyerekek ez mind a tietek, állították át. Mert mindenki úgy nézett ki, mint a Széna téri koldusok, rondán, koszosan, jéghideg vízben mosakodtunk ott, majd megdőltek. Ragyogóan feloltoztattam mindet, cipőtől kezdve mindent.

3. kazetta 1. oldal

V: Ott át lettek állítva a srácok.

K: Erre majd később visszatérünk. Csak azt akartam volna kérdezni, valamit akartál a Palhazi Ferencsel kapcsolatban mondani.

V: A Palhazi Feri baci lett aztán a fejevadászoknak a fonóke.

K: De itt meg akartal valamire kiterni, hogy egy baja volt, hogy nagyon szeretett inni...

V: Nagyon szeretett inni, es mikor mindenki at6lt6z6tt es mindenki ment amerre latott, vagy amerre tudott, mondtam, Feri bacsi, te nem jössz? Akkor is felig martos volt, azt mondja, nem, en nem megyek sehova.

K: Ezt fgy mondta, ilyen reszegen?

V: Igen, mert be volt szfvva. Nern tudom mi lett, hogy hogy maradt 6 szabadon, mert ugy hallottam, hogy 57-ben vagy 58-ban fogtak le es vegeztek ki.

Q: Approximately.

A: 10-15.

Q: Fewer than lambs.

A: There were twenty, but rather less.

Q: Who was their leader?

A: Feri Palhazi.

Q: How did you meet Palhazi, how did you get there?

A: Feri Palhazi was my father's deputy at the Vannay assault battalion and suddenly appeared in Szabad Nep.

Q: Did he know you were there?

A: I don't know. It appeared there. I ask who it is, what it is, I also introduce myself, we looked at each other, he says, is that you, my Bandik? I say, Uncle Feri! From then on, he stayed with me, he had one major flaw, - he was a very decent Pali, an extremely nationalistic and pushy fellow, - his only flaw was that he liked to drink. And when everything collapsed and I basically confused everyone because I changed the entire guard, we looked like Baron Csekronics, - from the Corvin Store, through a side door, we broke open, I say, children, this is all yours, change your clothes. Because everyone looked like the beggars on Szena Square, we washed ugly, dirty, in ice-cold water, and then we died. I dressed them all brilliantly, everything from shoes.

Cassette 3 Page 1

A: The guys were changed clothes there.

Q: We will return to this later. I just wanted to ask you something **about Ferenc**

Palhazi. A: Uncle Feri Palhazi then became the boss of the bounty hunters.

Q: But you wanted to touch on something else, that he had a problem, that he liked to drink a lot...

A: He liked to drink a lot, and when everyone had changed and everyone went wherever they could or

could see, I said, Uncle Feri, aren't you coming? Even then he was half drunk, he says no, I'm not

going anywhere.

Q: Did he say that like that, so drunk?

A: Yes, because it was smoked. I don't know what happened or how he

remained free, because I heard that he was captured and executed in 1957

or 1958.

K: Erre meg visszaterünk a történet végén majd, sőt az egész Corvin Aruházra, meg ami a forradalom végén történt, arra meg visszamegyünk. Kit tudsz meg személy szerint, - tudom, hogy nem sok nevet tudsz, de megis, - először a baranykakat kerdezem, tudsz nev szerint említeni valakit is? V: Saha senkinek a nevet nem kerdeztem. Nern ismertem senkit, se az Oroszit, se a Kenesseyt, a világon senkit én nev szerint nem tudtam, mert én amondó voltam, hogy ha valakit elkapnak, az én leszek, ha elkapnak és enbelőlem kivenni akkor nem tudnak semmit, ha nem tudok semmit. Tehát én soha meg nem kerdeztem senki nevet. Utólag derült ki, hogy a Baji Jóska a Pófosznál nálam volt, a Kenessey Csaba nálam volt, hogy az Oroszi... K: Gőliatra hogy emlékszel vissza? V: Gőliat, az egy edes pofa volt.

K: 6 melyik csoportban volt?

V: 6 csak úgy volt. Baranyka volt. Egy edes pofa volt, egy roppant ramenos fickó, sőt, szabályosan kényérgőtt, hogy jöhessen velem. Mondtam, szó sem lehet róla.

K: Ez már a forradalom végén volt, a bukas idején volt.

Hány éves volt? V: 20-22, valami ilyesmi.

K: Magas volt?

V: Magas, azért hívtam

Gőliatnak. K: Te nevezted

el annak?

V: Ja, én.

K: Meg kik voltak? Mondtal meg az előbb egy-

ket nevet. V: A Burai Zoli. 6 ott volt velünk,

16v6ldözött.

K: Baranyka volt?

V: Nern 6 csak az egyik harcos volt. Az 6 hasa alatt lottek ki a falat. Az éjjel-nappal kózerben

6 hasalt ki az ablakon, látta az oroszokat és mellette szétlottek a falat,

most is lehet látni, ahogy be van vakolva az a lyuk. Látta volna embert

megijedni, percek múlva. Akkor semmi.

Allati porfelho, durranas, semmi. Perceken belül ranezett a lyukra es ugy megremult, gondolhatod, ha 6 most ennyivel odebb van, akkor at vagja szejjel. K: Persze.

V: Semmi baja nem lett. Akkor volt a Sari

Gal Imre... K: Nern hallottam meg, ki az?

V: Sari Gal Imre, most jelenleg Amerikaban el, inkabb irodalmi reszekkel foglalkozott a Dudassal, nem volt fegyveres, nem tartozott a zenekarba, ma.mint a gitarosok koze

K: We will come back to this at the end of the story, even the whole Corvin Store, and what happened at the end of the revolution, we will go back to. Who else do you know personally,

- I know you don't know many names, but still - first I ask the lambs, can you mention anyone by name? A: I never asked anyone's name. I didn't know anyone, neither the Russian nor the Kenessey, I didn't know anyone in the world by name, because I was adamant that if someone was caught, it would be me, if they caught me and beat me out of me, they wouldn't be able to do anything if I didn't know anything. So I never asked anyone's name. It turned out afterwards that I had J6ska Baji at Pofosz, I had Csaba Kenessey, that the Russian...

Q: How do you remember Goliath?

A: Goliath, that was a sweet face.

Q: Which group was he in?

A: He was just like that. It was a lamb. He was a sweet face, a very pushy guy, he cried, he regularly begged to come with me. I said it's out of the question.

K: This was already at the end of the revolution, at the time of the fall. How old was he?

A: 20-22, something like that.

Q: Was it tall?

A: Tall, that's why I called him Goliath.

Q: Did you name it?

A: Yes, I do.

Q: Who else were there? You mentioned a couple of names earlier.

A: The Burai Zoli. He was there with us, shooting.

Q: Was it a lamb?

A: He wasn't just one of the fighters. The wall was shot out from under his stomach. Day and night, in the common sense, he climbed out of the window, shot the Russians and shot the wall next to him, you can still see

how that hole is plastered. You would have seen a person get scared in minutes. Then nothing.

Animal dust cloud, bang, nothing. Within minutes, he looked at the hole and was so scared, you

can imagine that if he is that far away now, he is going to kill him.

Q: Sure.

A: There was nothing wrong. Then there was Imre Sari Gal...

Q: I haven't heard who it is?

A: Imre Gal Sari, he currently lives in America, he was more involved with the literary parts of the Dudas, he was not armed, he did not belong to the band, that is, to the guitarists

K: Most nezzük azt a történetet, hogy ment, aminek nálunk egy fontos szerepe volt, az AVH-sok begyűjtése hogy ment végbe? Milyen módon ment ez, hogy volt megszervezve? Milyen munkád volt benne? V: Vallások voltak. K: De ott kezdjük, hogy honnan tudtátok, hogy hova kell kimenni? V: Hat az nem volt nehéz, az emberek bementek. Ugy utaltak az avasokat, mint a bunt. Csak annyit kellett mondani, hogy nek avasokat keressünk, a, kerem, ott lakik a harmadik emelet 4-ben, puff, már mentünk is fel. K: Olyan nem volt, hogy hamisan vadaskodtak volna az emberek? V: Nern. K: Egy sem volt? Merten tudok ilyesmiről.

V: Nern. Volt olyan, akit behoztak, aztán kiderült, hogy határ volt, kiskatona, zöld avas sorkatona, eredj haza, edes fiam, állj az at, ez volt a mese. Nek avas kiskatona volt, akkor meg úgy vakaróztunk, eredj haza, mit szarakodjunk veled.

K: Sorkatona nem tehetett róla...

V: De az nem volt a nek avára ráírva, hogy sorkatona. Aztán a kihallgatások folyamán kiderült ez vagy amaz róla.

K: Hány fogolyra emlékszel korúlbelül? Tudom, hogy nem jegyezted fel, nagyjából hány lehetett?

V: Már megint olyan kérdés, hány nő volt az életben? Hat honnan tudjam en azt? Mit tudom én. Sok. Reggeltől estig mentek, vagy estétől reggelig is, hoztak, vallatás...

K: Hogy ment végbe a vallatás?

V: Kizárólag szóbeli. Soha senkihez egy ujjal nem lett nyúlva.

K: Nern is jegyezte senki, mit mondtak, vagy jegyeztetek? Titkár

jegyezte, vagy valaki? V: Egyrészt a titkár, de inkább a Puskas Sandor ur.

K: 6 jegyezte. Mindjárt ráterünk a Puskas Sandorra is.

V: Az egy klasszikus, a Puskas Sandor.

K: Akkor kezdjük, hogy volt ez a

Puskas-eset? V: Itt azt írja a

jegyzékben...

K: A jegyzék könyv, ami a Hadtörténeti Levéltárban szerzett jegyzék könyv.

V: Idezet az ítéletről, a tanács elnöke Jász János. Először is a vádlottak nem a XIV. kerületi kapitányság épületében "az ellenforradalmi fegyveres csoportnak átadtak, ott tartózkodott..." stb, stb. Nem voltunk a XIV. kerületi kapitányságon, hanem a lakásra mentem ki éjjel egy orjával. Saha nem fogom elfelejteni, egy bubajos jelenet volt. Becsöngetek, jön ki a fiatal

Q: Now let's look at the story of how it went, which played an important role for you, how did the collection of AVHs take place? How did it go, how was it organized? What was your job in it?

A: They were confessions.

Q: But let's start with how you knew where to go out?

A: Well, it wasn't difficult, people said it. They hated the Avos as much as they hated sin. All we had to say was that we were looking for blue-collar people, oh please, he lives there on the third floor, 4, poof, we've already gone up.

Q: It wasn't like people were making false accusations?

A: No. Q: There wasn't one? Because I know about such things.

A: No. There was someone who was brought in, and then it turned out that he was a border guard, a small soldier, a conscript with a green vest, come home, my dear son, change your clothes, that was the story. He was a little soldier with a blue cap, and we were still scratching like, come home, what are we going to do with you.

K: Conscript couldn't help it...

A: But it was not written on the blue badge that he was a conscript. Then, during the interrogations, this or that was revealed about him.

Q: About how many prisoners do you remember? I know you didn't write it down, roughly how many?

A: Again, the question is, how many women have I had in my life? How do I know that? What do I know. Many. They went from morning to night, or even from night to morning, brought, interrogation...

Q: How did the interrogation go?

A: Verbal only. He never laid a finger on anyone.

Q: No one took notes on what they said, or did you take notes? Did the secretary write it down, or someone else?

A: On the one hand, the secretary, but rather Mr. Sandor Puskas.

Q: He noted it. We are about to turn to Sandor Puskas as well.

A: It is a classic, Sandor Puskas.

Q: Let's start then, how was this Puskas case? A: The protocol says here...

Q: The protocol, which is a protocol obtained from the Military Archives.

A: Quote from the judgment, the president of the council is Janos Jacs6. First of all, the defendants are not the XIV. in the building of the district headquarters "he was handed over to the counter-revolutionary armed group, he was there..." etc., etc. We were not the XIV. at the district headquarters, but I went out to his apartment at night with a patrol. I will never forget it, it was a magical scene. I ring the bell, the young man comes out

srac. Av6s? Igen. Neve? Igazolja magát. Jon ki a felesége, egy nagyon csinos, edes fiatal nocske volt a felesége, akkor nosulhetett meg nem regen. Azt mondja nekem a srac, j6, hogy jonnek, mar gondolkodtam rajta, hogy en bemegyek es csatlakozom magukhoz. Majd kiestem a gatyamb61. Mondom, hogyhogy? Azt mondja, neki tetszik ez a forradalmi dolog, az egesz eszme es elves szeretne csatlakozni. Es az asszony csak rakontrazik, hogy igen, mit tudom en, hogy hfvtak, a Sanyi errol mar beszelt par nap 6ta, hogy j6 lenne, azt mondja, vigyek magukkal, fogadjak be. Vakar6ztam, az egyik reszem azt mondta, hogy vigyuk el, a masik, hogy vigyuk el es csukjuk le, mondom, egye fene, kipr6balom. Mondom, gyere, fegyvert nem kapsz. Azt mondja, nem baj, jott velunk. Itt azt frja, hogy a "vadlott kijelenti, hogy semmi torvenytelenseg nem terheli, majd felajanlotta Kovacs Andrasnak, hogy hajland6 csoportjaban fegyveres szolgalatot teljesfteni." Nern kapott fegyvert. "Kovacs Andras ajanlkozasat nem akarta elfogadni, azonban az egyik ismeretlen nevű jelenlevo fegyveres ajánlatára felvette a vadlottat az ellenforradalmi csoportba... Aztan Kovacs Andras es tarsai a XIV. keruleti kapitanyisagi epuletbol..." Nern igaz, hazulr61, nem tudom a cfmet. "...a Szabad Nep szekhazba mentek at, a vadlottat is magukkal vittek, akik ott a kesobbiek saran k016nb6z6, az epuleten belül vegzendo apr6bb takarftasi es telefonkezelesi feladatokkal bfztak meg." Egy nagy tur6t. 6 soha ott nem takarftott, 6 soha nem volt a telefonon, hanem nekem segftett kihallgatni es jegyz6k6nyveket venni. "A vadlott ekkor egy jegyz6k6nyvet diktalt, melyben feltuntette Szabo Karoly személyi adatait es azt a korulmenyt, hogy a BM Bacs-Kiskun megyei foosztalyanal mint f6osztalyvezet6 volt beosztasban." Ez a lenyeg, "a jegyz6k6nyv elkeszftese utan a vadlott" - marmint Puskas Sandor - "Kovacs Andras keresere kijelentette, hogy az abban foglaltak elegendok a letart6ztatas foganatosftasara, hogy Kovacs Szab6nak a fokapitanysag fogdajaba t6rten6 atkfseresere intezkedett". Tehat 6 nem takarftott, 6 jegyz6k6nyvet vezetett, nekem a politikai tanacsad6, vagy technikai tanacsad6 volt a

vallatasoknal. Kerdeseket tett fel, amiket en nem gondoltam, hogy fel kene tenni, hogy beszéljen az illeto, szóval nekem nagyon sokban segített a srac.

K: Mi a véleményed erről, derek dolog, hogy valaki végső során a saját elvtársai ellen dolgozik? Csak kerdezem.

V: Saját elvtársai. Hannan tudod, hogy kinek volt 6 az elvtársa? K: Csak AVH-s volt.

V: Az nem jelenti azt...

K: Nern sorkatona volt.

V: De az nem jelenti azt, hogy neki az elvei megegyeztek az avónak az elveivel.

guy. Avos? Yes. His name? Justifies yourself. His wife comes out, he was a very pretty, sweet young woman, he got married not long ago. The guy tells me that it's good that they're coming, I've already thought about going in and joining them. I fell out of my pants. I say how? He says he likes this revolutionary thing, the whole idea and principle and wants to join. And the woman just counters that yes, what do I know, what was his name, Sanyi has already been talking about it for a few days, that it would be good, she says, take it with you, accept it. I scratched, one part of me said to take it away, the other to take it away and close it, I say, hey, I'll try it. I say, come on, you won't get a gun. He says it's okay, he came with us. Here he writes that "the defendant declares that he is not charged with any illegality, and then offered Andras Kovacs that he is willing to perform armed service in his group." He didn't get a gun. "He didn't want to accept Andras Kovacs' offer, but at the suggestion of one of the armed men present, he accepted the defendant into the counter-revolutionary group... Then Andras Kovacs and his companions joined the XIV. from the district headquarters building..." Not true, from home, I don't know the address. "...they went to the Szabad Nep headquarters and took the accused with them, who subsequently entrusted him with various minor cleaning and telephone handling tasks to be performed inside the building." A big curd. He never cleaned there, he was never on the phone, but helped me interrogate and take minutes. "The defendant then dictated a protocol, in which he indicated the personal data of Karoly Szabo and the fact that he was employed as a department head at the Bacs-Kiskun county department of the BM." This is the point, "after the minutes were drawn up, the accused" - that is, Sandor

Puskas - "stated to the question of Andras Kovacs that what was contained in it was sufficient to warrant the arrest, that he arranged for Szabo Kovacs to be escorted to the detention center of the headquarters". So he didn't clean, he kept records, I was the political advisor or technical advisor during the interrogations. He asked questions that I didn't think should be asked to get the person to talk, so the guy helped me a lot.

Q: What do you think about this, is it a good thing for someone to ultimately work against his own comrades? I'm just asking.

A: His own comrades. How do you know whose comrade he was?

Q: It was only
AVH.

A: It doesn't
mean...

Q: He was not a conscript.

A: But that does not mean that his principles were the same as those of the Ava.

K: Azert abban meg tudunk allapodni, hogy mas esetben ezekkel szigorubban ftekez, az olyan emberekkel, akik AVH-sok voltak... Ertheto volt vegs6 saran, segftett benneteket... V: Ha 6 megvaltoztatta a velemenyet, mint ahogy a Zahonyi Bruno megvaltoztatta, es Miskolc Egyetemvaras katonai parancsnoka lett a forradalom alatt, akkor, konyorgom, miért ne lehetne ennek a kolyoknak is megvaltoztatni. K: Mondjuk azert nem olyan hiteles, mert 6 azert valtoztathatta meg pant akkor, mert pant akkor bajba kerult. V: De miért kellett neki akkor engem olyan mertekben segfteni, mint ahogy segftett? K: Volt ilyen par mas eset is, mert nem lehetett tudni, mi lesz vegs6 saran a helyzet. V: Neki nem kellett volna jegyzokonyvet vezetni, senki nem kenyszerftette. K: Innen ugy erzem, hogy nyomult, egyfajta karrierizmusnak...

V: Nern, ez egy mellebeszeles. Egy ember, aki meggondolta magat es latta, hogy milyen szar

megy az av6n es a regi rendszeren belül es azt mondta, hogy neki ebbol, koszoni, ebbol eleg volt.

K. J6, nem mellebeszeles, mert feltetelezheto ez is.

V: Itt ne beszéljunk esetleges elvtars elarulasar61, vagy hazaarulasr61,

vagy hasonl6r61. K: En nem hazaarulasr61 beszelek.

V: Itt egy esetleg megtevedt embernek a megtereserol lehet csak beszélni.

K: J6, rendben van, lehet.

V: En teljesen tisztessagesnek tartom, hogy valaki av6s volt es... Ne menjunk messzire. Itt van a Bokor Imre. Bokor Imre Moszkvaban fejezte be az iskolait, ott doktoralt mint hadmernok, es most olyan konyveket fr, hogy a hajad az egnek all a gyonyorusegr61. Olvasd el a Voros vfrust, olvasd el...

K: Ebbe ne menjunk bele, nekem errol teljesen mas a velemenyem.

V: Csak mondom neked, hogy a Bokor Imre is megvaltoztatta a velemenyet.

K: J6, csak az a donto, hogy mikor valtoztatja meg az ember a velemenyet, itt is az a kerdes, hogy ha nem ilyenkor valtoztatja meg, hanem esetleg meg egy h6nappal korabban, akkor hitelesebb lett volna. De elfogadom, te ezt jobban megismerted. Nekem felvetodik ez, te megvalaszoltad.

V: Csak azt tudom mondani neked, hogy reszedrol ez egy rasszindulatu
kozeledes a kerdeshez.

K: Lehet, hogy rosszindulatu.

Q: However, we can agree that in other cases you judge them more strictly, people who were AVH... It was understandable in the end, it helped you...

A: If he changed his opinion, like Bruno Zahonyi he changed it and became the military commander of the University City of Miskolc during the revolution, then, I beg you, why can't this kid also be changed.

Q: Let's say it's not that authentic because he could have changed it right then, because he got into trouble right then.

A: But then why did he have to help me as much as he did?

Q: There were a couple of other cases like this, because it was impossible to know what the situation would be in the end.

A: He should not have kept a record, no one forced him.

K: From here, I feel that he was pushed, a kind of careerism...

A: No, it's a side conversation.

A person who changed his mind and saw how much crap was going on within the Ava and the old system and said that he had had enough of this, thank you.

Q. Good, not a side conversation, because that can also be assumed.

A: Let's not talk here about possible betrayal of a comrade, or treason, or the like.

Q: I'm not talking about treason.

A: Here we can only talk about the conversion of a possibly misled person.

Q: Okay, okay, maybe.

A: I think it's perfectly fair that someone was a fool and... Let's not go too far.

Imre Bokor is here. Imre Bokor finished his schooling in Moscow, earned his doctorate there as a military engineer, and now writes books about beauty that make your hair stand on end. Read Red Virus, read...

Q: Let's not get into that, I have a completely different opinion on this.

A: I'm just telling you that Imre Bokor has also changed his opinion.

Q: Good, the only thing that is decisive is when the person changes his opinion, here again the question is that if he did not change his opinion then, but perhaps a month earlier, it would have been more credible. But I accept it, you got to know it better. This comes up for me, you answered it.

A: All I can tell you is that this is a malicious approach on your part.

Q: It may be malicious.

V: Ez egy rosszindulatu kozeledes a kerdeshez, ez egy olyan hatulr61 mellbe val6 megpr6balasa valaminek, rabeszelese, hogy ez a fick6 egy csavarg6 volt, mert a szegeny av6sokat feljelentette, pedig 6 is av6s volt. K: Nern egeszen... V: Ilyen mellekfze van. K: Egyreszt nem hatulr61, nyfktan felvetodik ez a kerdes, tudnillik nem csak en vetem fel, felvetheti barki, aki megnezi ezt. Nekem nines ezzel az emberrel személy szerint semmi dolgom, számomra ez felvetodik. V: Akkor miért problema neked az, hogy valaki egy tisztességes vonalat pr6bal követni, függetlenül att61, hogy milyen szalag volt a sapkajan. A könyveidben szerepelnek av6sok... K: Sorkatonak voltak azok, az mas, az nem saját d6nteseb61 lesz AvH-s. En nem azt mondom, hogy nem változhat valaki, en azt mondom csak, hogy ha valaki akkor változtat, amikor bajba kerül...

V: De nem került 6 bajba. Nern úgy jött oda, hogy jaj, beszartam. K: Elmentetek érte ti.

V: De egy pillanat, nem 6 volt az egyetlen, akiért elmentünk. Mi láttunk olyan embereket, hogy úgy járt a bokája, vagy a terdei...

K: Mindenféle van. En azért vagyok bizalmatlan, mert en ezeket megkerdezem, hogy van.

Szerinted ez nem volt, te ismerted jobban a dolgot, de azért felvetodik másoknál is, fel fog vetodni, hidd el...

V: Erre en csak azt tudom mondani, nem érdekel, kiben mi vetodik fel, ez egy rendes magyar gyerek volt, aki elvegezte a forradalom alatt, amit kellett. En ha találkoznek vele, boldogan megölelnem és megszorítanom a kezét és megköszönnöm neki.

K: J6, te ismerted jobban, megis csak meg kell kérdezni dolgokat.

V: Mikor vege volt az egésznek, azt mondja, most mit csinájak? Mondom, menjel haza fiam, mert meg szarba keveredhetsz. El is küldtem haza, boldogan haza is ment, megköszönte és elment. Az arnyekat sem akarom, hogy rávet6dj6n, hogy 6 ezt karrierből csinálta, az mese. Ezt 6 nem karrierből csinálta.

K: En elhiszem.

V: Ahogy csinálta és amennyit csinált, azt neki nem kellett volna csinálnia karrierből és na, lám nem lehetett karrierista senki. Na, lám meg lehetett dogleni, de az nem volt karrier. Milyen karrier? Lett volna belőle szakaszkormányos?

K: Nern, de én tudok egy csomó olyan példát felhozni, amikor hasonlóképpen, tehát van egy csomó példa, minden ilyesmit meg kell kérdezni, hogy hogy történt, mint történt...

A: It's a malicious approach to the issue, it's a backhanded attempt at something, insinuating that this guy was a vagabond because he denounced the poor Av6s, even though he was also an Av6s.

Q: Not quite...

A: It has this aftertaste.

Q: On the one hand, this question is not raised from the back, it is openly raised, that is, it is not only me who raises it, it can be raised by anyone who looks at this. I don't have anything to do with this person personally.

A: So why do you have a problem with someone trying to toe a decent line regardless of what ribbon was on their cap. There are Av6s men in your books...

Q: They were conscripts, it's different, he doesn't become AVH by his own decision. I'm not saying that someone can't change, I'm just saying that if someone changes when they're in trouble...

A: But he didn't get into trouble. He didn't come over like, oh, I screwed up.

Q: You went for it.

A: But wait a minute, he wasn't the only one we went for. We have seen people whose ankles or knees were walking like that...

Q: There are all kinds. I am distrustful because I ask them how they are doing. You think it wasn't, you knew the matter better, but it comes up with others too, it will come up, believe me...

A: I can only say to that, I don't care who it is, this was a normal Hungarian child who did what he had to do during the revolution. If I met him, I would happily hug him and shake his hand and thank him.

Q: Good, you know him better, but you still have to ask things.

A: When it was all over, he says, what should I do now? I say, go home, son, because you can still get into shit. I sent him home, he went home happy, thanked him and left. I don't want his shadow to be cast on him, that he did this for a career, it's a fairy tale.

He didn't do this for a career.

Q: I believe it.

A: The way he did and the amount he did, he shouldn't have done it as a career, and no one could be a careerist with me. You could die with me, but it wasn't a career.

What career? Would he have become a platoon commander?

K: No, but I can give you a lot of examples when similarly, so there are a lot of examples, you have to ask how it happened, how it happened...

V: Ez fgy történt, és én ehhez ragaszkodom, hogy ez fgy történt, és minden egyéb az mese és minden egyéb elképzeles egy hazugság. K: Nezzuk tovább a történetet. Kik voltak meg, akikre emlékszel? V: Be is fejeztük a nevsort. K: Puskas volt... V: Onnan tudom, hogy a Puskas, hogy te írtad meg, hogy Puskas volt. Azt sem tudtam, hogy a a Puskas, én csak úgy kezeltem, hogy a kis

av6som. 6 volt az én kis av6som, mindenki úgy ismerte, a Bandinak a kis av6sa. Én nem

tudtam, hogy a Puskasnak hívták, de megörültem, mikor megírtad és örültem, hogy csak másfél évet kapott a szerencsetlen. K: Milyen foglyok voltak meg? V: Hogyhogy milyen foglyok voltak?

K: Kik voltak meg foglyok ott nálatok? Emlékszel rá, vagy nem nagyon? V: Főleg av6sok voltak. Aztán volt egy av6s ügyész vagy faügyész...

K: Az már november 4-e után volt. V: 4-en.

K: 4-et külön fogjuk mindjárt megbeszélni. Leveleztünk meg a Dudas kérdésével, te is írtad, hogy hol le akart tartóztatni, hol nem, tehát volt egyfajta háttér probléma a Dudással. Ezt te is írtad, hogy neha le akart tartóztatni, neha nem...

V: Én le akartam... K: Nézd te, a teged.

V: Hat a sok mindent akart. Pl. a Kopácsiekkal összeszúrta a levelet, hogy letartóztassanak, a Marton Sandorral összeszúrta...

K: Marton Andras a Zrínyi Akadémia parancsnoka.

V: Igen, azzal is le akartak tartóztatni, aztán mind a kettő, úgy látszik, hogy rajott, hogy itt nekik nem terem fű, ha ak odajönnek, 16v6ld6zes lesz. Nézd is jött senki oda engem letartóztatni.

K: Egyszer jött oda az Arn6czki-fele tífz fás katonai csoporttal a Zrínyi

Miklos Katonai Akademiáról, de aztán láttam, hogy ott komoly fegyveresek vannak és letettek erről a szándékukról.

V: Igen, nem is jöttek be. Nern is volt semmi. Hogy azután a Dudas mit próbált, ezért nem hallgattam én soha a Dudasra, mert a Dudas is hol ide hajolt, hol oda, hol mellettünk volt, hol ellenünk volt. Nern tetszett neki, hogy nem a a Magyar Nemzeti Forradalmi Bizottság faparancsnoka. Meg lett neki mondva, hogy menjel Dudaskam a színházba. Majd mi, semmi közünk egymáshoz, ami a fegyveres tevékenységet illeti. Ez neki nem tetszett,

A: This is how it happened, and I insist that this is how it happened, and everything else is a fairy tale and every other idea is a lie.

Q: Let's look at the story further. Who else were there that you remember?

A: We have completed the roster.

Q: It was Puskas...

A: I know it's Puskas because you wrote that it was Puskas. I didn't even know he was Puskas, I just treated him like my little av6s. He was my little av6s, everyone knew him as Bandi's little av6s. I didn't know that his name was Puskas, but I was glad when you wrote it and I was glad that the unfortunate man only got a year and a half.

Q: What other prisoners were there?

A: What kind of prisoners were they?

Q: Who were your other prisoners there? Do you remember him or not?

A: They were mostly Av6s. Then there was a prosecutor or chief prosecutor ...

Q: It was already after

November 4th. A: On the 4th.

Q: We will discuss the 4th separately. We also corresponded about the issue of Dudas, you also wrote about where he wanted to arrest him and where he didn't, so there was a kind of background problem with Dudas. You also wrote that sometimes he wanted to arrest him, sometimes he didn't...

A: I wanted to...

K: Not you, he you.

A: Well, he wanted a lot of things. For example, he colluded with the Kapa.cs to get arrested, he colluded with Sandor Marton...

Q: Andras Marton is the commander of the Zrfnyi Academy.

A: Yes, they wanted to arrest him with that, and then both of them, it seems that they realized that there is no grass growing here for them, if they come there, there will be shooting. No one came to arrest me.

Q: He once came there with Arn6czki's ten-member military group from the Zrfnyi Miklos Military

Academy, but then they saw that there were serious armed men there and

abandoned their intention.

A: Yes, they didn't even come in. There was nothing. I never listened to Dudas as to what Dudas tried after that, because Dudas leaned here and there, sometimes with us, sometimes against us. He did not like the fact that he was not the commander-in-chief of the Hungarian National Revolutionary Committee. He was told to go to the salt office, Duda.ska. As for us, we have nothing to do with each other as far as armed activities are concerned. He didn't like that.

piszkalta a hiusagat, borzolta az 6 személyi hiusagat. Nyilván össze próbált barátkozni boldog- boldogtalannal, olyanokkal, akikkel nem is értett sokszor egyet... K: Nern értett egyet azokkal, azt mondd? Nern értett sokakkal egyet és megis... V: Megis, ideiglenesen összebarátkozott, vagy fuzionált velük az 6 személyi érdekeben, hogy engem eltegyenek felre az utolsó, ami nem sikerült. K: Te később szereztél tudomást ezekről, vagy már azokban az időkben? V: En azokban az időkben tudomásul vettem, hogy ezek akartak valamit, de elküldték őket a színházba. Kapuórség, meg miegyéb. K: Olyan személyekre, mint pl. Baji József... Csak a későbbiekben tudtad, hogy ők azok, akik... V: Igen.

K: Tehát onnan nem ismered őket. Baji Józsefnek van egyáltalán valami anyaga? Nern tudsz semmi ilyet.

V: Baji József azt mondta a Csabának egyszer, hogy 6 úgy tudja, hogy a harcok közben elessem, és a Csaba azt mondta, nehezen tudja elképzelni és tovább folytatta a kutatást, amíg meg nem talált.

K: A Palházzal hogyan oszlott meg a beosztás kérdése? V: Behozta és átadta.

K: Úgy tudom, 6 volt a fejevadászok parancsnoka.

V: Igen. En nem széltem bele az 6 aktivitásába. 6 kiment, behozta, átadta nekem, a többi nem tartozott rá.

K: És azt elismerte, hogy te vagy a parancsnoka az egész csoportnak. V: Persze.

K: Emlékszel-e a november 3-i nemzetiségi tárgyalásra? V: Nern.

K: Nern emlékszel. Lehet, hogy ott voltál ettől meg? Lehet, de nem emlékszel rá.

V: Nern emlékszem rá. Legjobb emlékezetem szerint, fgy, ahogy összejönnek a dolgok, a Marton Gyuri volt, aki elment helyettem. En nem emlékszem, hogy ott lettem volna. En úgy emlékszem most fgy utólag, jömmegvakargatva az emlékezesemet, hogy a Gyuri volt, aki helyettem elment.

K: Valószínűleg emlékezzél rá, mert nagyon nagy viták voltak ott a nemzetiségi ...

V: Arra en biztos emlékeznek, mert ha viták voltak és én ott lettem volna, biztos, hogy nagyon beszálltam volna a vitákba.

K: Ekkoriban a foglyok, nem is kérdeztem, azok nem sokáig voltak nálatok?

poked fun at his vanity, lashed out at his personal vanity. He obviously tried to make friends with the happy and the unhappy, with people with whom he often disagreed...

Q: You didn't agree with them, you say? He didn't agree with many and yet...

A: Still, he temporarily befriended or merged with them for his personal benefit to get me out of the way, which didn't work out. Q: Did you find out about these later, or already in those days?

A: In those days, I took note that they wanted something, but we sent them to the salt office. Gatekeeping and other things.

Q: For persons such as J6zsef Baji... You only knew later that they were the ones... A: Yes.

Q: So you don't know them from there. Does J6ska Baji have any material at all? You don't know any of that.

A: J6ska Baji told Csaba once that he knew that I fell during the fighting, and Csaba said he had a hard time imagining it and continued his search until he found it.

Q: How was the question of the position divided with Palhazi?

A: He brought it in and handed it over.

Q: I understand he was the commander of the bounty hunters.

A: Yes. I did not intervene in his activities. He went out, brought it in, handed it over to me, the rest didn't belong to him.

Q: And you admitted that you were the commander of the whole group.

A: Of course.

Q: Do you remember the National Guard trial on November 3?

A: No.

Q: You don't remember. Maybe you were there before? It's possible, but you don't remember it.

A: I don't remember it. To the best of my memory, the way things come together, it was Gyuri Marton who went instead of me. I don't remember being there. I remember now in retrospect, after scratching my memory well, that it was Gyuri who left instead of me.

Q: You probably remember it because there was a lot of controversy in the National Guard...

A: I would definitely remember that, because if there had been discussions and I had been there, I would certainly have been very involved in the discussions.

Q: At that time, the prisoners, I didn't even ask, weren't they with you for a long time?

V: Azok ma.snap, vagy meg aznap ejjel

mentek tovabb. K: Attala.ban hova mentek?

V: Fa utca, Deak ter, egyesek allft6lag bementek a Deak terre az egyik oldalon, a masikon mar ki is jottek. Mit tudom en, nem ram tartozik.

K: Ertem. Mi tortent utana, ha eszunkbe jut valami ezzel kapcsolatban, akkor meg majd visszamegyunk, de most akkor

megtargyaljuk a november 4-tal

kezdada cselekmenysorozatot. Hogyan emlekszel vissza erre a

hajnalra? V: A legjobban arra emlekszem, amikor a Dudas megjelent es

k6z6lte velem, hogy meg kellene alakftani a benzines palackos

csoportokat, mire en kir6h6gtem es kidobtam. Foglyul ejtettem, vagy lecsuktam, vagy

letart6ztattam, es mondtam, vigyetek a francba. Akkor vittek el at valahova az

Andrassy utra. Azt hiszem, eppen a Csaba volt, aki elvitte, mert hulyekkel

nem volt idam foglalkozni. Mikor valakinek 4-en jut eszebe, hogy benzines palackok, - mar nem is volt benzinunk ugysz6lvan, minden elfogyott.

K: Mar a korabbi harcokban.

V: Alland6an mentek, az elsa hettal kezdve mentek a

benzines uvegek. K: A fegyverszunet alatt nem ment.

V: A fegyverszunet alatt nem, de addig, amfg a harcok voltak

az elejen is... K: Akkor megint ela kellett szedni...

V: Felfedezte a langyos vizet, ez ugy nez ki, hogy a most a nagy harcaszati potentalt, a most felfedezte, hogy majd a benzines uvegek.

K: Nern ugy volt a dolog, en ugy tudom tobb beszamol6b61, hogy elaszor a is azt a parancsot kapta a nemzetarsegbal, vagy nem tudom, honnan pontosan, nem is parancs, 6nhatalmuleg azt javasolta, hogy fel kell venni a

szovjetekkel a harcot, es kesabb, mikor beszelt valamelyik nemzetar-

parancsnokkal, talan eppen a Kopacsival, aki azt javasolta, hogy nem szabad, nines ertelme az ellenallasnak, akkor ezt akarta ervenyesfteni a csoportban,

es ugy tudom, akkor lett komoly vitad neked vele, mikor ez volt. Lehetseges?

V: Ja.

K: Nagyon komoly vitanak...

V: Nagyon komoly vita nem volt, mert nagyon egyoldalu volt: a jott a javaslattal, en elkuldttem a mamajaba, kesz, ezzel el volt intezve a vita.

K: Akkor kuldetted el az Andrassy utra.

V: Ja.

K: Azutan mi tortent utana?

V: Aztan hogy vele mi tortent, nem tudom.

A: They went on the next day or the same night.

Q: Where did they usually go? A: Fa utca, Deak ter, some people allegedly entered Deak ter on one side and came out on the other. What do I know, it's none of my business.

Q: I understand. What happened after that, if we remember anything about it, then we will

we go back of most then we will discuss a november from 4 beginning action sequence. How do you remember this dawn?

A: I remember the best when Dudas appeared and told me that the gasoline bottle groups should be formed, and I laughed and threw it away. I took him prisoner, or shut him down, or arrested him, and told him to go to hell. Then they took him somewhere on Andrassy ut. I think it was Csaba who took him, because I didn't have time to deal with idiots. When someone remembers on the 4th that they are gas bottles, - we didn't even have gas anymore, so to speak, everything ran out.

Q: Already in previous fights.

A: They went all the time, from the first week the petrol bottles went.

Q: It didn't work during the truce.

A: Not during the armistice, but as long as the fighting was at the beginning...

Q: Then it had to be taken out again...

A: He discovered lukewarm water, it looks like he is now the big martial arts powerhouse, he just discovered that gasoline bottles.

Q: It wasn't like that, I know from several accounts that he first received that order from the

National Guard, or I don't know from where exactly, it wasn't even an order, he suggested on his own authority that we should fight the Soviets, and later, when he spoke to one of the National Guard commanders, perhaps the Kapa.cs, who suggested that resistance was not allowed, that there was no point in resisting, he wanted to enforce this in the group, and I understand that you had a serious argument with him when that happened. Possible?

V: Me.

Q: For a very serious discussion...

A: It wasn't a very serious discussion, because it was very one-sided: he came up with the proposal, I sent it to his mother, that's it, the discussion was settled.

Q: Then you sent him to Andrassy ut.

V: Me.

Q: Then what happened after that?

A: Then what happened to him, I don't know.

K: Veled. V: Mi összepakoltunk és el kellett hagynunk a Szabad Nepet. K: Mar akkor egyből? V: 4-en, mar akkor. K: De meg egy rövid ideig volt háre... V: Meg egy kis piccsi-pacsi, de át kellett menjünk az éjjel-nappali közertbe és annak az épületéből pakoltuk a ruszkikat, a második emeletre⁶¹, úgy emlékszem. K: Egy lakasb⁶¹? V: Lakasb⁶¹. Saroklakas volt, a lakók lent voltak a pinceben. A korut felől részről is 16v⁶¹ld⁶¹ztunk, ott lóttek ki a Burai alatt a falat és a másik oldal⁶¹ is dobaltuk a kezigránát kőtegeket le. A hűlye oroszok jöttek a pancélozott autókkal, de nem volt teteje, gyönyör volt

beledobni egy kőteg összezsávolt kezigránátot a közepébe. K: Hányadikáig tartott ez az ellenállás?

Nagyjából.

V: Nern tudom neked

megmondani. K: Hány fa volt?

V: Akkor már erósen le volt apadva a létszám, csomán elmentek, széjjel széledtek. K: Baranykák ott voltak?

V: Baranykák ott voltak.

K: És a fejtűdöszök?

V: Azok is. De azok inkább már saját szakállukra operáltak, mert nem volt már hova bevinni a foglyokat. Inkább ők a harccal foglalkoztak akkor már, nem volt fogolyejtés, hova tegyük őket.

K: Tehát a fejtűdöszök is

mar... V: Igen.

K: Palhási is.

V: Palhási is.

K: Azt hiszem, azt írtad, 7-ig, 8-ig volt a fegyveres ellenállás.

V: Nern, nem. Az éjjel-nappali közertben volt kb. 7-ig vagy 8-ig. Akkor egy napra átmertünk az Emke épületébe, de onnan nem volt jó a kilóves és nem egy jó ötlet volt. Akkor visszamentünk még egy vagy két napig, és aztán azt hiszem, egy napra még talán visszamentünk a Szabad Nepbe és utána átoltoztunk és...

K: A Szabad Nepbe is
visszamentetek? V: Persze. Meg
egyszer visszamentunk. K:
Akkor mennyien voltatok?

Q: With you.

A: We packed up and had to leave the Free People.

Q: Right away then?

A: On the 4th, already then.

K: But there was still a fight for a short time...

A: A little bit more, but we had to go to the 24/7 public center and we packed the Russians from that building, from the second floor, I remember.

Q: From an apartment?

A: From an apartment. It was a corner apartment, the residents were downstairs in the basement. We also shot from the side of the boulevard, they shot out the wall under the Burai, and we threw the hand grenade bundles from the other side as well. The stupid Russians came with the armored cars, but there was no roof, it was a pleasure to throw a bunch of twisted hand grenades in the middle.

Q: How long did this resistance last? Pretty much.

A: I can't tell you.

Q: How many people were there?

A: At that time, the number of employees had already decreased significantly, a lot of them left, they were scattered.

Q: Were there any lambs?

A: Lambs were there.

Q: What about bounty hunters?

A: They too. But they rather operated on their own beards, because there was nowhere to take the prisoners. They were more concerned with the fight back then, there was no question of where to put them.

Q: So the bounty hunters are already...

A: Yes.

K: Palhazi
too.

A: Palhazi

too.

Q: I think you wrote that there was armed resistance until the 7th or 8th.

A: No, no. The 24/7 common sense was approx. until 7 or 8. Then we went over to the Emke building for a day, but the launch from there was not good and it was not a good idea. Then we went back for another day or two, and then I think maybe one more day we went back to the Free People and then we changed and...

Q: Did you also go back to the Free

People? A: Of course. We went

back one more time. Q: So how many of you were there?

V: Kevesen. K: Huszan kb.? V: Tcibben, azert olyan 30-40-en, talan 50-en is. K: Onnan atmentetek a Corvin Aruhazba. V: Mentunk a Corvinba atoltozni. K: Az hogy volt? V: Egesz egyszeruen atmentunk, mondtam, gyerekek, itt mindennek vege. Ugy neztek ki, hogy az valami borzalom, mindannyian, velem egyUtt. Nyomas at a Corvinba, felnyitni, feltorni az oldalajt6t, minden a tietek, megharcolatok erte, 6lt6zzetek at. Es azzal el volt intezeve. K: Akkor mindenki at6lt6z6tt.

V: Mindenki, aki akart, felment, at6lt6z6tt, ledobta a rongyos, szaros gunyait, megmosakodott, amennyire lehetett abban a jeghideg vfzben, marha hideg vfz volt, arra emlékszem. Atoltoztek es mindenki ment, amerre tudott. Kettesevel, harmasaval.

K: Visszaterve egy masik tortenetre, tortenetesen november 4-en volt ott egy AVH-s meg egy Ugyesz, a Sarkadi Istvan es a Fodor Pal, r6luk mit tudsz?

V: 4-en koran reggel mar nem volt lehetoseg, mert mar mennUnk kellett, nem volt alkalom ra, hogy elvigyek a bortonbe a Fa utcara, vagy hasonl6 helyre, es kerdeztek a sracok, hogy mit csinaljunk vele? Mondta, csinaljatok vele, amit akartok, en mar nem tudok velUk foglalkozni. Aztan 6k elvittek, es hogy mi lett, ut6lag tudtam meg, hogy kinyiffantottak mind a kettot.

K: Ez a Palhazi kezdemenyezese volt?

V: Nern tudom, kie volt. A Feher konyvben, meg mindenUtt frjak, hogy en nem tudom, hany embert személyesen lottem agyon, meg ilyesmi, egyet sem.

Egyetlen egy embert en nem vegeztem ki.

K: Ezekkel a Sarkadiekkal, ugy tudom,

volt meg... V: Volt egy darab orosz.

K: Ezt csak te mondtad.

V: Egy darab kis orosz volt. Namost itt van, aki azt mondja, hogy ketto volt.

Oroszi Marton Gyuri azt mondja, hogy ketto volt, akit 6 elengedett, de ugyanakkor volt egy orosz, akit megtalaltak. En nem lattam egyiket sem.

Beszedból hallottam, hogy a Sarkadit...

3. kazetta 2. oldal

A: Few.

Q: About twenty?

A: More people, about 30-40, maybe even 50.

Q: From there you went to the Corvin Store.

A: We went to Corvin to change.

Q: How was that?

A: We passed quite simply, I said, children, it's all over here. They looked like something horrible, all of them, including me. Push into the Corvin, open it, break the side door, everything is yours, you fought for it, change your clothes. And that was it.

Q: Then everyone changed.

A: Everyone who wanted went up, changed clothes, threw off their ragged, dirty clothes, washed as much as possible in that ice-cold water, it was cold water, I remember that. They changed clothes and everyone went where they could. Twos, threes.

Q: Going back to another story, there happened to be an AVH officer and a prosecutor there on November 4, Istvan Sarkadi and Pal Fodor, what do you know about them?

A: Early in the morning of the 4th, there was no longer an option, because we had to go, there was no time to take him to the prison on Main Street or a similar place, and the guys asked what we should do with him? He said, do what you want with him, I can't deal with them anymore.

Then they took him away, and what happened, I found out afterwards, that they both were hacked.

Q: Was this Palhazi's initiative?

A: I don't know whose it was. In the White Book and everywhere else, they write that I don't know how many people I personally shot dead and stuff like that, none. I didn't execute a single person.

Q: With these Sarkadies, I understand there was more...

A: There was a piece of Russian.

Q: Only you said that.

A: It was a small piece of Russian. Namo is here who says there were two. Gyuri Oroszi Marton says that there were two whom he let go, but at the same time there was a Russian who was found. I haven't seen any of them. I heard from a speech that the Sarkadit...

Cassette 3 Page 2

V: Ut6lag tudtam meg, hogy ezek ki lettek vegezve, jegyz6k6nyvekb61, miutan mar kijottem, a Feher k6nyvb61. K: Tehat nem csak a ketto, hanem a szovjet is. V: A szovjet is, egy szovjet. De a Marton Gyuri szerint volt ketto szovjet, akiket 6 elengedett. Ezek szerint háromnak kellett volna lenni, de nem volt ha.ram, csak egy. K: En nem lattam jegyzokonyvekben errol a szovjetrol semmit. V: A Feher konyvben van. K: De ebben a Palhazi-perben nincsen. V: A Feher konyvben van benne. Abban benne van az is, hogy en csendor tiszt voltam, meg ilyen hulyesegeket... Persze 6 éves koromban kakastollal futkaroztam a seggemben. Ilyen hulyesegek vannak benne, egy csom6 marhasag össze van hordva benne.

K: Egyet meg frtal nekem, egy kicsit korabbra visszamenve, a fegyverszuneti idoszakban, mikor mentetek a parlamentbe, az hogy is volt?

V: Az egy csodalatos, a dfszmagyaros fick6ra gondolsz? K: Igen.

V: A parlamentbe bementunk, nyakig felfegyverkezve, koszosan, szorosen, es megjelent a parlament folyos6jan egy szuper dfszmagyarba fel6lt6z6tt ur, kacagannyal, buzogannyal, pany6kara vetett mente, barsonytokos karddal...

K:Pany6k vani en?

V: Amit ravesznek, de nem bujnak bele, csak a vallara dobjak. K: Az a pany6ka?

V: Azt hiszem az. Barsonytokos karddal, es kezdett ott... K: ...vigeckedni.

V: Pillanatok alatt el lett oda kuldve, ahol a bars terem. Gondolhatod, mennyi idegzetunk volt nekunk hozza. Tobbek kozott ilyen dolgok miatt tartottam en teljesen ta.vol magamat. Amikor a parlamentbe egy ilyen allat bemehet es beengedik a forradalom alatt, akkor mit kezdek en azzal a parlamenttel? Hat hulyek intezete van? Lehetett tudni, hogy hol tartunk?

Annyit

tudtam, hogy a francnak kellett ezek a dfszmagyaros, bokacsattogat6, kardcs6rtet6, barsonytokos karddal. Mert ha egy geppisztoly van a

nyakaban, azt mondom, rendben van. Demit akar, a T-54-esekkel akar
dfszkarddal hadakozni, leszeletelni az agyucsovet? Mi a tur6t akart? Es
kinek hiányzott? Ellett kuldve.

K: Azt szeretnem, ha elmondanad, hogy inntol hogy tortent tovabb, mikor
mar megtortent a szandek a tavorasra.

V: Nern ertem a kerdest.

A: I found out afterwards that these were done, from minutes, after I had already come out, from the White Book.

Q: So not only the two, but also the Soviet.

A: The Soviet too, a Soviet. But according to Gyuri Marton, there were two Soviets whom he let go. According to them, there should have been three, but there were not three, only one.

Q: I haven't seen anything about this Soviet in the records.

A: It is in the White Paper.

Q: But there is none in this Palhazi trial.

A: It's in the White Paper. It also includes the fact that I was a gendarmerie officer and such nonsense... Of course, when I was 6 years old, I ran around with a rooster feather in my ass. There is such nonsense in it, a lot of nonsense is mixed up in it.

Q: You wrote me one more, going back a little earlier, during the armistice period, when you went to the parliament, how was that?

A: Do you mean that wonderful guy with a Hungarian costume? Q: Yes.

A: We entered the parliament, armed up to the neck, dirty, hairy, and a gentleman dressed as a super fancy Hungarian appeared in the corridor of the parliament, with a cassock, a mace, and a velvet-sheathed sword...

Q: Pany6ka, is there such a thing?

A: What they put on him, but they don't hide in it, they just throw it over his shoulder.

Q: Is that a woman?

A: I think so. With a velvet-sheathed sword, and began there...

K: ...vigeckedni.

A: It was sent to where the pepper is grown in no time. You can imagine how

nervous we were about it. Among other things, I stayed away completely because of such things. When such an animal can enter the parliament and is allowed in during the revolution, then what am I going to do with that parliament? Do you have an institute for idiots? Was it possible to know where we are? All I knew was that the bastard needed these decorative Hungarian, ankle-snapping, saber- rattling, velvet-sheathed swords. Because if you have a machine gun around your neck, I say it's fine.

But what does he want, does he want to fight the T-54s with a decorative sword, slice off the cannon barrel? What did you want cottage cheese? And who missed it? It has been sent.

Q: I would like you to tell me what happened from here on, when the intention to leave had already taken place.

A: I don't understand the question.

K: Tehat mikor arr6l volt sz6, hogy mentek onnan el, elhagyjatok az aruhazat... V: Akkor atoltoztunk.

K: Utana mi volt?

V: Utana mindenki kettesevel-harmasaval lelepett. Nagyon sokan a Rokus k6rhazon keresztul, hogy ne legyen olyan feltuno, aztan volt, aki nem a R6kuson keresztul, ugy tortent. K: Az erdekel, hogy mi volt veled azutan?

V: Nekem volt egy j6 baratom, apam baratjanak a fia, aki a Rak6czi utan lakott, eloszor oda mentunk, ott toltottUnk egy ejszakat, ne kerdezd, azt hiszem heten.

K: Ugyanebbol a csoportb6l?

V: Ja. Es onnan atmentunk a Gutenberg terre, ahol a nagybatyam volt, akkor meg fegyverrel voltunk, mindegyikUnknek volt pisztolya. A nagybatyamhoz mentunk, aki urul6gus volt a Gutenberg teren, villamgyorsan leszedte a fegyvereinket es bedobalta a lichthofba, mondvan, meg vagytok ti orUlve, j6l le... bennUnket. Ott toltottUnk egy ejszakat. Meg egy ejszakat valahol toltottem, eskUszom, nem emlekszem ra. Utana indultunk ki Nyugatra, akkor volt a szekesfehervari eset, ahol a Burai Zoli elment a baratnojeert, en meg ottmaradtam ejszakara. K: G6liat mar nem volt veled akkor mar?

V: Nern. G6liat elbucsuzott totem ott a R6kusnal, mikor elindultunk, hogy jonni akar velem, mondom, sz6 sem lehet r6la, nem egy eletbiztosftas velem jonni.

K: Kit ismertel meg ebbol, csak a Burait ismerted?

V: Burait. De at sem ismertem nev szerint, r6la is ut6lag tudtam meg, hogy Burai. K: Tole?

V: Tole tudtam meg mar miutan jottUnk kifele, hogy mi a neve. Addig nem tudtam, kicsoda. Tudom, hogy heten indultunk el, mert amikor a nagybatyamt6l eljottUnk, akkor megegyeztUnk abban, hogy ha kierUnk Nyugatra, akkor a Szabad Europa Radian keresztUl fogunk visszaUzenni, hogy megerkeztek heten, mint a gonoszok. Volt egy ilyen film, azt hiszem, hogy "Hetten, mint a gonoszok", ez volt a k6d, a titkos rejtjelzett Uzenet

edesanyamnak, amit meg is kaptak azutan. Mindenki figyelte a Szabad
 Europa Radi6t.

K: Nern mehetel mar haza?

V: Nern, nem. Mert anyam, mint ut6lag kiderUlt... Egy szakasz av6s jott ki,
 korbefogtak az epUlettombot es egy raj jott fel a lakasba, egy egesz raj egy
 akkora ...nyi lakasba, mint ennek a fele, es kerestek engem, mondanom
 sem kell, tart kar6kkal vartak, es nem talaltak sehol,

a
 u_,gyho,!lv.el kellett ITTenienek. Kiramoltakmilldent es osszeszedtek mindent
 Jegyzo'ltonyvef<oen benne 1s van, hogy m1 m1naent... ::,zeretmes levele1met '
 elvittek, amiket en

mint fiatal ifju szerelmes, frogattam. Azt elvittek, felcsillant a szemUk, hogy hu, de
 klassz,

Q: So when it was said that you left there, you left the department store...

A: Then we changed clothes.

Q: What happened next?

A: After that, everyone left in twos and threes. A lot of people went through the Rokus hospital, so it wouldn't be so conspicuous, and then there were some who didn't go through the Rokus, that's how it happened.

Q: I wonder what happened to you after that?

A: I had a good friend, the son of my father's friend, who lived on Rakoczi ut, we went there first, we spent one night there, don't ask, I think seven.

Q: From the same group?

A: Yes. And from there we went to Gutenberg square, where my uncle was, we were still armed, we all had pistols. We went to my uncle, who was a urologist on Gutenberg Square, and he took off our weapons in a flash and threw them into the lichthof, saying that you are crazy, well... us. We spent one night there.

I spent another night somewhere, I swear I don't remember it. After that, we left for the West, then there was the incident in Szekesfehervar, where Zoli Burai left for his girlfriend, and I stayed there for the night.

Q: Was Goliath no longer with you then?

A: No. Goliath said goodbye to me at the Rokus, when we left, that he wanted to come with me, I say, it's out of the question, it's not a life insurance to come with me.

Q: Who else did you know from this, did you only know the Burai?

A: Burait. But I didn't know him by name either, I learned about him later that he was Burai.

Q: From him?

A: I found out from him what his name was after we came out. I didn't know who he was until then.

I know that there were seven of us, because when we came from my uncle's, we agreed that if

we got to the West, we would report back via Radio Free Europe that seven of us had arrived, like the bad guys. There was a movie like that, I think

"Seven as the Wicked", this was the code, the secret coded message to my mother, which they also received afterwards. Everyone was listening to Radio Free Europe.

Q: Couldn't you go home already?

A: No, no. Because my mother, as it turned out afterwards... A group of police officers came out, they surrounded the building block and a swarm came up to the apartment, a whole swarm into an apartment as big as half of this one, and they were looking for me, needless to say, they waited with open stakes, and they were nowhere to be found, the records also include that everything... They took away my love letters, which I wrote as a young lover. They took it away, their eyes lit up, that it's true, but cool,

so they had to go. They threw everything out and collected everything,

nevsort találtak, de a hi.Hye állatok nem vettek észre, hogy az a kutyaaidomft6knak és a s6lymaszoknak volt a nevsora. Sz6val ilyen barmok. Ennek a masolataban benne van. Gondoltam is, meg nem volt rá idom elolvasni, a régi szerelmes leveleimet, hogy hogy is hangozhattam én... K: Benne van? V: Benne hat, a masolata. K: Marmint a Történeti Hivatal irattarában van benne. V: Igen, amit az av6 elkobozott. K: És amit most megkaptal. V: Igen. Olyan fényképek, lányfényképek vannak benne, akikre nem is emlékszem már, nyilván marha szerelmes lehettem, ha begyújtottam a fényképet. Azt is elvittek az av6sok.

K: Gondos munkát végeztek.

V: Rettento klassz, és van egy megjegyzésük, hogy nem érdekes az elkobzott anyag, kiveve a nevsorokat. Mondom, a nesorok a s6lymaszok és a kutyaaidomft6k nevsora volt. Ilyen hülyék, de mindegy.

K: Tehát Fehérvárnál tartottunk, ott is heten

voltatok? V: Heten.

K: A Horváth Jutkával együtt?

V: Igen. Miksi nem volt benne, az külön ment. Összesen voltunk heten: ebben benne volt a Jutka...

K: És a Burai, a Burai menyasszonya.

V: A Burai menyasszonya nem volt a hétben, 6 volt a nyolcadik. K: Utána mi történt?

V: Ugye mindenki ment Nyugatra kenyérért, mert kenyérért ment mindenki Nyugatra. Teheraut6val, úriember nem jár gyalog. Megerkeztünk Győrbe.

A győri ruszki laktanya előtt zár, stop. Geppisztolyos oroszok és egy civil, megálltják a kocsit, leszedik a személyi igazolványokat, a pasasnak van egy listája, nézi az igazolványokat, mindenkit visszaadja, kiveve az enyémet. Azt mondja nekem oroszul, hogy szálljak le. Én kis ártatlan, azt mondom neki, hogy nye ponyemaju po ruszki, nem beszélek oroszul.

Megsz6lal a civil, gyere le, a kurva anyadat. Na mondom, itt a világ vége.

Egy av6s tolmács volt. Leszedtek, mondom a srácoknak, gyerekek, ha én holnap reggelig nem kerülök elő, akkor menjetek tovább. Ok kicsivel

tovabbmentek es 6k is leszalltak a teheraut6r61, hogy reggelig varnak ott Gyorben, meglatjak, hogy mi lesz. Bevittek a laktanyaba, betettek egy kis szobaba, elem allftottak egy kis orosz katonacskat geppisztollyal es egyedul hagytak. Elment a tolmacs, en meg ott ultem,

they found a list, but the stupid animals didn't realize that it was the list of dog trainers and falconers. So they're such bastards. It is included in your copy of this. I thought, I haven't had time to read my old love letters yet, how could I sound...

Q: Is it in there?

A: In there, the copy.

Q: I mean, it is in the archives of the Historical Office.

A: Yes, which was confiscated by the owl.

Q: And what you just got.

A: Yes. There are photos, photos of girls, that I don't even remember anymore, obviously I could have fallen in love if I collected her photo. The Av6s also took it away.

Q: They did a good job.

A: It's freaking cool, and they have a note that the confiscated material isn't interesting except for the rosters. I mean, the names were lists of falconers and dog trainers. They're so stupid, but whatever.

Q: So we were at Fehervar, were there seven of you there as well?

Q: 6.

Q: Along with Jutka Horvath?

A: Yes. Miksi wasn't in it, it went separately. There were seven of us in total: this included Jutka...

Q: And the Burai, the bride of the Burai.

A: Burai's bride was not in the week, she was the eighth.

Q: What happened after that?

A: Didn't everyone go to the West for bread, because everyone went to the West for bread. By truck, gentleman, not on foot. We arrived in Gyor. Stop in front of the Russki

barracks in Gyor. Russians with machine guns and a civilian, they stop the car, take the IDs, the guy has a list, looks at the IDs, returns everyone's, except mine. He tells me in Russian to get off. I'm innocent, I tell him that he's a Russian, I don't speak Russian. The civilian calls out, come down, you motherfucker. I mean, it's the end of the world. He was a skilled interpreter. You've taken me down, I tell the guys, kids, if I don't show up by tomorrow morning, then go ahead. They went a little further and got off the truck to wait there in Gyor until morning and see what happens. **They took me to the barracks, put me in a small room, put a little Russian soldier in front of me with a machine gun and left me alone. The interpreter left, and I sat there**

zsebemben a Magyar Nemzeti Forradalmi Bizottmany parancsnoki igazolvanyaval, na, mondom, Jezus, ezt megfogjak, kesz, maris megyek a falhoz. Most olyan tortenetek jonnek, amelyek Munchausen bar6 tortenetehez lehetnenek hasonl6k, vagy Hary Janosehoz. Az tortent, hogy nagy nehezen a belso zsebembol kimaceraltam az igazolvanyomat, ami hasonl6 anyagb6l keszult, mint egy nevjegy, papundeklibol. Addig matattam jobbra-balra, mfg bevettem a szamba, mert az ember olvas konyveket, nez filmeket, mit lehet vele tenni, meg kell enni. Pr6baltal te mar nevjegyet enni? Pr6bald meg, a budos eletben nem megy le. En csak ragtam es ragtam, es kerodztem, es nem ment le, es nem ment. Mondom, itt baj lesz. Mondom, tovaris! Azt mondja,

da. Mondom, voda, voda! Adjon vizet. A, haras6. Elment, hozott egy pohar vizet, azzal ittam meg,

vegre lement. Na, mondom, ennyivel konnyebb. Eltelt egy par perc,

negyed6ra, mit tudom en, mennyi. Megjelent valami magasrangu ruszki

tiszt es kezdett nekem meselni es magyarázni, mondja, hogy en puk-puk ruszki szoldat. Mondom, ja nye puk-puk ruszki szoldat, en nem puk-pukolom a ruszki szoldat. A, tu fasiszt! Mondom, ja nye fasiszt, ja rabocsij. Mutatom neki a kezemet, akkor voltam éppen

szerszamkeszfto, j6 fekete kemeny kezem van, mondom, ja rabocsij.

Ahogy mutatom neki, ranez a kezemre, a, puk-puk ruszki szoldat! Mondom, ja nye puk-puk ruszki szoldat.

K: Akkor meg volt gy6z6dve, hogy...

V: Persze. Hogy a masodik vilaghaboru alatt puk-puk szoldat. Mondom ja malenyko klapec, kicsi gyerek voltam akkor meg. Kurz und gut, ahogy a torokok mondjak - roviden es velosen

-, a pasas felallftott, fizikailag seggbe rugott es kivagott. Mondanom sem kell, hogy a laktanya kapujaig, az udvaron keresztul ravertem volna ha.ram kart Nurmira, ugy mentem ki. Kiertem, indfts be a kis utcaba, mondom, vegre kint vagyok. A sracok, a, megjottel? Mondom, meg, ha.la a j6 Istennek. Nahat akkor menjunk tovabb. De Gy6rb6l hogy lehet menni, mar kocsink nines, menjunk vonaton. Felultunk a mosonmagyar6vari vonatra es

megindultunk ki. Level közsegnel egyszer csak nyílt pályán meg. Il a vonat, lesza. 11 a kalauz es elordftja magat, hogy "aki disszidálni akar, itt szálljon ki!" Kiurult a vonat, több mint 300 vagy 350 ember, es mint a zsiszikek, mint az orult, neki a határnak. Mondom a baranykaknak, sracok, ez nem lesz jó, mondom, itt úgy elkapnak bennünket, mindenki látja, fenyés nappal, mint az orultek. Volt ott találó is, meg kukoricas, mondom, itt elöved, oldalved, hatved, orszemet előre kuldeni járerbe

- hat nem lehetett, ott voltak anyak, gyerekek, minden franc. Egyszer csak jön messziről egy lavas, fehér lovon egy lavas. Elkocogott, megfordult, visszament, eltűnt. Nern telt bele 10 perc, egy orosz pancelautó géppuskával a tetején elkezdett korozni bennünket, mint a pulikutya a nyáját. Szepen összehajtotta az egész tarsasagot, mire együtt voltunk mindannyian, már ott voltak a ruszki teherautók, fel a teherautóra, indfts Mosonmagyaróvár.

with the commander's ID of the Hungarian National Revolutionary Committee in my pocket, well, I say, Jesus, they'll catch this, that's it, I'm going to the wall. Now there are stories that could be similar to the story of Baron Munchausen or that of Janos Hary. What happened was that, with great difficulty, I dug out my ID card, which was made of the same material as a business card, papundekli, from my inner pocket. I shook it left and right until I took it in my mouth, because people read books, watch movies, what can be done with it, you have to eat it. Have you ever tried to eat a business card? Try it, it won't go down in stinky life. I just chewed and chewed and chewed and it wouldn't go down and it wouldn't go. I'm telling you, there's going to be trouble here. I say, comrade! He says yes. I say voda, voda! Give me water. Oh, hey. He went, brought a glass of water, I drank it, he finally went downstairs. Well, I say, it's that much easier. A few minutes passed, a quarter of an hour, I don't know how much. A high-ranking Russian officer appeared and started telling me stories and explaining, saying that I was a puk-puk Russian soldier.

I say, well, puk-puk Russian soldier, I don't puk-puk Russian soldier. Ah, you fascist!

I say, he's a fascist, he's a thief. I show him my hand, I was just a toolmaker at the time, I have a good black hard hand, I say, you're a thief. As I show him, he looks at my hand, ah, puk-puk Russian soldier! I say, yes, puk-puk Russian soldier.

Q: Then you were convinced that...

A: Of course. That he was a puk-puk soldier during the Second World War. I say malenyko klapec, I was still a small child then. Kurz und gut, as the Turks say - short and to the point

-, the guy stood up, physically kicked him in the ass and cut him off.

Needless to say, I would have fired three rounds at Nurmi to the gate of the barracks, through the yard, and I went out like that. I've got it, lead me into the little street, I say, I'm finally out. Guys, are you here? I say yes, thank God. Well then, let's move on. But how can we go from Győr, we don't have a car anymore, let's go by train. We boarded the train to Mosonmagyaróvár and set off. At the village of Level, the train suddenly stops on an open track, the conductor gets off and shouts to himself that "those who want to defect, get off here!" The train was empty, more than 300 or 350 people, and like weevils, like crazy, to the border. I tell the little lambs, guys, this won't be good, I tell them, we'll be caught here, everyone can see, in broad daylight, like crazy people. There was also stubble and corn, I say, advance guard, flank guard, rear guard, send a sentry forward to patrol

- well, it couldn't be, there were mothers, children, everything. Suddenly a horseman comes from afar, a rider on a white horse. He jogged away, turned, went back, disappeared. It didn't take 10 minutes, a Russian armored car with a machine gun on top started circling us like a turkey around a flock. He neatly gathered the whole company, by the time we were all together, the Russian trucks were already there, get on the truck, drive to Mosonmagyaróvár.

Mosonmagyaróváron orosz ejtőernyős laktanya, vagy mi a fene volt, mindegy, egy laktanyába. Megerkeztünk a laktanyába, betelnek. Nern kell izgulni, nem lesz itt semmi baj, mindenkit visszavisznek oda, ahonnan jött. Ma.snap reggel vagonfroznak bennünket, aki pesti, pesti, aki szolnoki, szolnoki, mindenkit oda visznek. Mondom a sracoknak, gyerekek, en attólfelek, hogy ez a vonat nem áll meg nekem Pesten. Megegyeztünk abban, hogy valamit csinálni kell, és meg mi segítettünk a ruszoknak a többieket felpakolni a teherautóra, ahogy vittek ki őket egyik teherautó, a másik után, a vasutállomáshoz, úgyhogy az utolsó teherautóra csak mi maradtunk. K: Heten? V: Nyolcan. Heten, mint a gonoszok, plusz egy. Ha.tut volt egy geppisztolyos orosz, elől volt egy geppisztolyos orosz és a sofőr és megerkeztünk mi is a vasutállomáshoz. Ott a tovaris mi a fene, kapitány, vagy mi a fene volt, gyerünk le. Volt készítettünk egy jugoszlaviai srac, aki beszelt oroszul, illetőleg tudott velük kommunikálni, és már az után mi megbeszeltük, hogy összeadjuk az összes személyi igazolványt, az a hülye csak cirilul tud, a latin betűket nem ismeri, és az történt, hogy megmagyaráztuk ennek a hülyének, hogy Budapest annyit jelent, hogy Level község, és mi tevédesből lettünk elhozva Level községből, mi valahogy belekeveredtünk ebbe, semmi közünk hozzá. Haras, haras, megfordult a teherautó két ruszki geppisztolyossal és a sofőrrel, és visszavittek a határra. Azert mondom, hogy ez olyan, mint a Hary János, de eskuszom neked, fgy van. Megerkeztünk a határra, mondom a gyerekeknek, sracok, meg egyszer olyat nem játszunk, mint tegnap. Bevettük magunkat a vasúti orház melletti tehenistállaiba, és ott dekkoltunk. Akkor jöttek a magyar határőrök, akik akkor már volt is, meg nem is, jópofa magyar sracok voltak, mondtuk nekik, gyerekek, mi at akarunk menni, ne hülyeskedjete, most vagy atmegyunk, vagy itt a helyszínen leszurkalunk benneteket. Hat, nem kell izgulni, majd ők hozzájárulnak, hozzásegítenek.

K: Kesetek volt?

V: Persze. A vasúti orházban felfegyvereztük ről magunkat. Mondtak, hogy nem kell izgulni, majd este minden el lesz intézve. Mondtuk nekik, ha

atmegyunk, megkaptok mindenunket, 6rat, gyurut, penzt, mindent amink van, nagykabatot, minden a tietek. Tenyleg meg is jottek estere, sotetedes utan, megkaptak mindent, elvittek a hatarra, es mondtak, 6k most arra mennek, mi most arra menjunk. Es fgy jottunk keresztul a hara.ran Ausztriaba.

Akkor atertunk nyolcan, atleptuk a hatarsavot, megerkeztunk Ausztriaba es ott elkezdtek enekelni a magyar himnusz. Ha nem volt 400 ember, akik csak ugy kinottek a foldbol, mind disszidaltak, es együtt enekeltuk a magyar himnusz. Annyian voltunk kint. Igy tortent a kimenetel.

In Mosonmagyaróvár, there was a Russian paratrooper barracks, or what the hell it was, it didn't matter, a barracks. We arrive at the barracks, they are herded inside. There's no need to worry, there won't be anything wrong here, everyone will be taken back to where they came from. The next morning, we will be taken to wagons, those from Pest, Pest, those from Szolnok, Szolnok, everyone will be taken there. I tell the guys, kids, I'm afraid that this train won't stop for me in Pest. We agreed that something had to be done, and we even helped the Russkies load the others onto the truck as one truck after another took them out to the train station, so that we were the only ones left on the last truck.

Q: Seven?

A: Eight. Seven, like the wicked, plus one. In the back was a Russian with a machine gun, in front was a Russian with a machine gun and the driver, and we also arrived at the train station. There the mate said what the hell, captain, or what the hell, let's go down. There was a guy from Yugoslavia among us who spoke Russian and was able to communicate with them, and already on the way we agreed to add up all the identity cards, that idiot only knows Cyrillic, he doesn't know the Latin letters, and what happened was that we explained to this stupid, that Budapest means Leaf village, and we were brought from Leaf village by mistake, we somehow got involved in it, we have nothing to do with it. **Hurray, hurray, the truck turned around with two Russian machine gunners and the driver, and they took me back to the border.** I say that it is like Janos Hary, but I swear to you, it is. We have reached the limit, I tell the children, guys, we will not play like yesterday again. We went into the cow shed next to the railway guardhouse and camped there. Then the Hungarian border guards came, who were good-looking Hungarian guys, we told them, children, we want to cross, don't be silly, we'll either cross now or we'll stab you on the spot. Well, you don't have to worry, they will contribute and help you.

Q: Were you late?

A: Of course. We immediately armed ourselves in the railway guardhouse. They said that there was no need to worry and that everything would be taken care of in the evening. We told them if we go over, you will get everything we have, watch, ring, money, everything we have, overcoat, everything is yours. They actually came in the evening, after dark, they got everything, took me to the border, and said that they are going there now, we should go there now. And that's how we came across the border to Austria.

Then the eight of us crossed over, crossed the border, arrived in Austria and started singing the Hungarian national anthem there. If there weren't 400 people who just grew out of the ground, they all defected and we sang the Hungarian national anthem together. There were so many of us out there. This is how the outcome happened.

K: Ez tenyleg kalandos volt. Aztan mi lett utana? Melyik taborba kerultetek? V: El6sz6r Nickelsdorfba, Miklosfalva, vagy minek hfvtak, onnan Eisenstadt, onnan Salzburg. Salzburgbol aztan vonattal Bremenhafenbe es onnan hajoval Ausztraliaba. K: Volt munka kozben? V: Semmi. K: Mennyi ido volt ez, amfg Ausztraliaba ertel? Mennyi ideig voltal kint Ausztraliaba, amfg hajora szalltal? V: Vissza kell szamoljak egy kicsit. K: Korulbelul. V: Karacsonykor voltunk Tenerife-ben, 24-en vagy 25-en voltunk a Kanari szigeteken, es kellett kb. 3 nap Bremenhafenbol, tehat mondjuk 22...

K: Bremenhafen Ausztrianban van?

V: Nern, az Nemetországban van. Kukshafen, Bremenhafen.

K: Amit meg nem mondtal, hogy a Szabad Europa.ban is nyilatkoztal.

V: Igen, Salzburgban. El6sz6r a Hellbrunn (?) lagerba kerultunk, onnan a gyanus személyeket kiemelték és átvittek a Kembroderbe (?) kaderezesre, mert egy csomo kem is lett kidobva, Bankuti Geza-fele jankok, de 6 mar csak utolag... Aztan leellenoriztek parancsnokok, meg vezeto beosztasu Nekem felajánlottak, hogy maradjak a nyugatnemet

hadseregben vagy az

amerikai hadseregben, de mondtam, k6sz6n6m szepen, nekem eleg volt a nyugati segftsegb6l, ugy utaltam. Visszaterve Salzburgba, ott volt az az interjum, hogy mit gondolok a nyugati hatalmakrol, hogy nem segftettek meg bennunket. Ez mar a masodik alkalom volt, mikor ezt feltettek, a Szabad Europa.ban...

K: Meg penzt is ajanlottak, ha jól tudom.

V: Az elso meg fizetett is, az elso alkalommal, 100 vagy 150 schillinget. A masodik alkalommal tettek tel ezt a kerdest, es azt mondtam, hogy eletem legboldogabb pillanata lesz az, amikor az orosz katonak megbecstelenftik az amerikai lediket a Feher Haz lepcsoben.

Tobbet nem hfvtak, nem is fizettek arra az interjura. Idaig voltam, nyakig az amerikaiakkal, a nyugatiakkal. Mese, mese matka, sehol semmi segftseg. Kuldték narancsot, meg ilyen hulyeségeket. Ket vagon narancsot toltak be Pestre ajandeknak a forradalmaroknak. Ki a francnak kellett narancs?

Ahelyett, hogy küldtek voltak fegyvereket, mert azt nem lehetett.

Mondom, annyira oda voltam a nyugati hatalmak hadseregeitől, hogy mondtam, késznek, nekem katonaságból pontosan elég volt. Politikából pontosan elég volt, nekem nem kell.

K: A baranykák meg akkor ott voltak?

Q: That was really adventurous. Then what happened after that? Which camp did you fall into?

A: First to Nickelsdorf, Miklósfalva, or whatever it's called, from there to Eisenstadt, from there to Salzburg. From Salzburg then by train to Bremerhafen and from there by ship to Australia.

Q: Was it while working?

A: Nothing. Q: How long did it take you to get to Australia? How long were you out in Austria before you boarded the ship?

A: I have to count back a bit.

Q: Approximately.

A: We were in Tenerife at Christmas, we were in the Canary Islands on the 24th or 25th, and it took approx. 3 days from Bremerhafen, so say 22...

Q: Is Bremerhafen in Austria?

A: No, it is in Germany. Bremerhafen, Bremerhafen.

Q: What you haven't said yet is that you also made a statement in Free Europe.

A: Yes, in Salzburg. First we were sent to the Hellbrunn (?) camp, from there the suspicious persons were taken out and transferred to the Kemberger (?) for cadre, because a lot of spies were thrown out, Geza Bankuti's Jankos, but he was only an afterthought... Then they were checked by commanders, and senior **I was offered to stay in the West German army or the American army, but I said, thank you very much, I had enough of the Western help, I hated it so much.** Back in Salzburg, I had the interview about what I think about the Western powers, that they didn't help us. This was the second time this was asked, in Free Europe...

Q: They even offered money, I understand.

A: The first one even paid, the first time, 100 or 150 schillings. This was the second time they asked me this question, **and I said that the happiest moment of my life would be when the Russian soldiers honor the American ladies on the steps of the White House.**

They didn't call me anymore, they didn't even pay me for that interview. I was up to this point, up

to my neck with the Americans and the Westerners. It's a story, a story, no help anywhere. They sent oranges and such nonsense. Two wagons of oranges

were pushed into Pest as a gift to the revolutionaries. Who the hell needed an orange? Instead of sending weapons, because they were not available.

I mean, I was so fed up with the armies of the Western powers that I said, thank you, the military was just enough for me. It was exactly enough of politics, I don't need it.

Q: Were the lambs still there?

V: Ausztriában meg szetspricceltünk. Salzburgban meg ott voltunk, bejelentettük, hogy megerkezték a hetek, mint a gonoszok. Aztan volt, aki ide ment, aki oda ment, lehetett menni Svédországba, Svájcba, 6ssze-vissza. K: Egyebkent nagy volt az egyetertes, vagy azért voltak viták? V: Nern volt miért vitazni. K: Tehat te akkor döntöttél úgy, hogy Ausztraliába mész. Mi elozte meg ezt a döntést, azon kívül, hogy a nyugati hatalmakkal szemben ellenérzéseid voltak? V: Egy gróf Andrássy Gyula nevű fiatal buzi, nem viccelek... K: Homoszexuális. V: ... fiatal buzi bejött a lakásba, nekem akkor már megvolt az amerikai vízumom, ma.snap reggel indultunk volna, és kérdezte, hogy hova megyünk? Mondom, Amerikába. Miért? Hat mondom, miért ne. Kérdezte, hogy mihez értek? Mondom, állattenyésztés, amihez értek, tenyleg tudok...

K: Muszaki ismeretek.

V: Az nem volt annyira érdekes, én nem hajlottam arra tulságosan, muszaki rajz, ilyesmi, nem szerettem bent lenni egy szobában. Azt mondja, ne menj oda, menj Ausztraliába, mert Ausztrália nagy, lakossága kicsi, a lehetosegek hazája, új ország, mit tudom én, micsoda. Mondom, jó, de ha kimegyek, akkor mi van? Azt mondja, akkora területet kaphatsz a Korona tulajdonában, amekkorát meg tudsz művelni. Mondom, ez mind nagyon szép, aztan megmondana, hogy mivel művelnem azt meg, mert jó, adnak egy területet, és? Azt mondja, tízezer font sterling, ami kétszer annyi volt ausztrál pénzben, huszerzer ausztrál font, - font volt akkor meg, - hozzá kell fűzzem, hogy egy heti fizetés volt 10 font. Szóval irtózatoss penz volt.

K: Annyit adnak fejenként?

V: Annyit adtak volna kezdesre kamatmentes kölcsönként, amit majd 10 vagy 20 éven belül fizetek vissza, de kamatmentesen az állampénztárba. Csodás. Mentem az amerikaiakhoz, mondtam nekik, készen vagyok, én nem megyek Amerikába, itt a vízumuk, én megyek Ausztraliába. Azt mondja, szomorú lesz maga, meg fogja banni. Mondom, én ugyan nem.

K: Miért?

V: Total magabiztos voltam. Én megbanni? Olyan helyre megyek, ahol akkora területet

kapok, amekkorat meg tudok muvelni es kapok huszezer ausztral fontot,
amivel en beindulok egy allattenyesztesbe, az a paradicsom kellos kozepe.
Haj6, 5 het haj6ut korbe Afrikan, mert akkor Szuez le volt zarva.
MegerkezUnk el6sz6r Freementonba, ez Pearth kik6t6varosa,

A: We were still scattered in Austria. We were still there in Salzburg, we announced that the weeks had arrived like the evil ones. Then there were those who went here, those who went there, you could go to Sweden, Switzerland, back and forth.

Q: By the way, was there a lot of agreement, or were there arguments?

A: There was no reason to argue.

Q: So that's when you decided to go to Australia. What preceded this decision, apart from your antipathy towards the Western powers?

A: A young gay named Count Gyula Andrassy, I'm not kidding...

Q: Homosexual.

A: ... a young gay came into the camp, I already had my American visa then, we were supposed to leave the next morning, and he asked where we were going? I say, to America. Why? I say why not. Did you ask what I mean? I mean, animal husbandry, which I know, I really can...

Q: Technical knowledge.

A: It wasn't that interesting, I wasn't too inclined to it, technical drawing, stuff like that, I didn't like being in a room. He says don't go there, go to Australia, because Australia is big, its population is small, it's a land of opportunities, a new country, what do I know, what kind.

I say fine, but what if I go out? He says you can get as much land from the Crown as you can cultivate. I say, it's all very nice, and then

you would tell me how I would cultivate it, because it's good, they give me an area, right? He says ten thousand pounds sterling, which was twice as much in Australian money, twenty thousand Australian pounds, - it was still pounds then -

I should add that a week's salary was 10 pounds. So it was a hideous amount of money.

Q: How much do they give per person?

A: They would have given me an interest-free loan to begin with, which I will pay back within 10 or 20 years, but interest-free to the state treasury. Wonderful. I went to the Americans, I told them, thank you very much,

I'm not going to America, here's their visa, I'm going to Australia. He says you will be sad, you will regret it. I say, I don't.

Q: Why?

A: I was totally confident. Do I regret it? I go to a place where I get as much land as I can cultivate and I get 20,000 Australian pounds, which I use to start a livestock farm, that's right in the middle of paradise. Ship, 5 week cruise around Africa, because Suez was closed then. We first arrive at Freementon, this is the port town of Pearth,

vegigneztem, az epuletek a kikotoben csupa hullamlemez, horganyzott vas hullamlemez. Mondom az asszonynak, hu de nagyon nem tetszik ez. K: Hal volt az asszony? V: Kozben Level kozsegben talalkoztam a jelenlegi felesegemmel. K: Ott akkor? V: En mar el6z6leg ismertem at, de 6 h6napon keresztul nem lattam, es csodalkozva allapftottuk meg, hogy ismerjuk egymast. K: Ott, amikor 6sszej6ttek Levelben? V: Igen. Es azt meg hozza kell fuznom, hogy en akkor kikuldttem orszemeket Levelben, hogy akarki mozog, azt hozzatok be. Mondom, nekem nem lesz az, hogy itt csamborognak emberek, es lebukunk.

K: Hal tanyasztatok akkor?

V: Meg akkor az ista.116ban az orhaznal. Es akkor behoztak, azt hiszem, negyet, es kozte volt ez a no is. Igazoltattam oket, es mondom, erdekes, en ismerek egy not, aki szinten a Mavagnal dolgozik es kezdem meselni, hogy hol ismertem meg, erre 6 atveszi a vezenyisz6t es tovabb meseli a tortenetet. En pr6baltam legyeskedni akkoriban meg, 6 h6nappal elotte, es ugy kiadta az utamat, hogy azt 6r6m volt nezni. Akkor felfedeztuk ujra egymast es miutan atmentunk, utana a Jutka lekopott legenyekkel. Utana en kaptam egy mellhartya- es tudogyulladast es akkor a jelenlegi felesegem volt, aki mellettem volt, orvost hfvott, antibiotikumot kaptam, penicillint meg miegyebet. Ugyhogy ugy kerult 6 ide. Eleg az hozza, hogy megerkeztunk, Freementonb61 atjottunk Melbourne-be, Melbourne-bol kivittek bennunket Bonegilla nevezetu volt amerikai taborba, amelyik Ausztralianak elegge a kozepe fele van, meg nem teljesen sivatag, de dog meleg, mondanom sem kell, hogy poszt6ban erkeztunk meg, telir6l indultunk el, megerkeztunk 40-42 fok, 44 fok... Ebben a taborban ugyancsak hullamlemezbol keszult barakkok voltak, de az elvalaszt6 falak is hullamlemezbol voltak, ugyhogy ha az

egyik vegen kefeltek, a masik vegen lehetett hallani. Es azon kfvul kiva.16 elkepzelest nyujtott, hogy a kacska hogy erzi magat a sutoben. Az a hullamlemez, se szigeteles, semmi, a teto hullamlemez, a fal hullamlemez es

tuzo nap, 40-44 fok.

K: Akkor meg melegebb volt ott bent.

V: Gondolhatod. Aludni nem lehetett, csak

lihegni. K: Meg kint is jobban lehetett

volna aludni.

V: Persze, de hat nem lehetett, mert a szunyogok megzabaltak volna.

Ma.snap megyunk a munkaugyi hivatalba...

I looked around, the buildings in the harbor are all corrugated iron, galvanized iron corrugated iron. I tell the woman, well, I really don't like this.

Q: Where was the woman?

A: In the meantime, I met my current wife in Level village.

Q: There then?

A: I knew him before, but I didn't see him for 6 months, and we were surprised to find out that we knew each other.

Q: There, when you got together in Level?

A: Yes. And I have to add that I sent out sentries in Leve at that time to bring in anyone who moves. I'm telling you, I won't have people loiterin here and we'll fall down.

Q: Where did you farm then?

A: Back then in the barn at the guard house. And then they brought in, I think four, and this woman was among them. I verified them, and I said, it's interesting, I know a woman who also works at Mavag, and I start to tell her where I met her, and she takes over and continues to tell the story. I was trying to fly back then, 6 months before, and he made my way in such a way that it was a joy to watch. That's when we discovered each other again and after we passed, then Jutka with the worn-out lads. After that, I got pleurisy and pneumonia, and then my current wife, who was by my side, called a doctor, I was given antibiotics, penicillin and other things. So that's how he got here. Suffice it to say that we arrived, we came over to Melbourne from Freementon, from Melbourne they took us to a former American camp called Bonegilla, which is quite in the middle of Australia, not quite a desert yet, but very hot, needless to say, we arrived in a post office.

we started in winter, arrived at 40-42 degrees, 44 degrees... In this camp, there were also barracks made of corrugated iron, but the separating walls were also made of corrugated iron, so if they brushed at one end, you could hear it at the other end. And besides, it provided an excellent idea of how the duck feels in the oven. That corrugated board, no insulation, nothing, the roof corrugated board, the wall corrugated board and hot sun, 40-44 degrees.

Q: It was even hotter in there then.

A: You can think. It was impossible to sleep, only panting.

K: It would have been better to sleep outside.

A: Of course, but it couldn't be because the mosquitoes would have eaten me. The next day we go to the labor office...

4. kazetta

V: Elmentünk a munkaügyi hivatalba és én ott eladtam, hogy milyen feltételeket kaptam, miért jöttem ide. Ott a helyszínen hugyoztak össze magukat a ruháigazgatók. Nem tudtak, hogy én vagyok a hűlye, vagy én a hűlyék. Borzolt hűlyeség volt. Úgy adták, hogy...

K: De miért volt érdeke az illetőknek ez?

V: Mert kellett ember Ausztráliába menni. Toborzott. Én kaptam minden fej után fejpenzt. Akit bedumált, elhozta, azért én kaptam dohanyt. Kerlek szépen, munka nincs.

K: Akkor miért kerestek embert, ha nincs munka?

V: Először is két heten keresztül esikket kellett szedni, mert nem volt még annyi pénzünk sem, hogy elgáttat vegyünk.

K: Kenyerre sem volt?

V: Kaját azt adtak, birkafaggyuban suit birkahúst és ugyanabban a faggyuban suit paradicsomot.

K: Borzalmasan rossz volt?

V: Készenm, elegge. Én megettem, mert jó katona mindent megeszik, mert akkor nem hal éhen, annak mindegy, hogy milyen. A többiek oklendeztek, meg rákaptak tőle. Eleg az hozza, pár nap múlva közlik velünk, hogy van ám munka, hogy én menjek Vietnámba, dél felé, gyümölcsöt szedni, és - akkor még nem volt a feleségem, - én menjek északra Queenslandba, kb. 3000 kilométerre birkapásztoroknak főzni. Mondtam neki, most nem tudom, melyikünk a hülyebb, alljon meg a menet egy pillanatra. Én, hát ez csak ideiglenes. Semmi ideiglenes, felejtsük el, nem fogadtuk el. Akkor kerem, varni kell. Vártunk. Végül is protekcióval betettek egy brigádba, ahol vezértartó medeneet..., elzartak egy egész völgyet, felduzzasztottak, elöntöttek az egész völgyet vízzel, oda kellett gátat építeni. Akkor a kávéssal, hogy egy billenő teherautó egy kö. Nyolean vasrudakkal kellett helyrebillgetni, lebortottak és nyolean nyomtuk helyre.

K: Pajszerekkel.

V: J6 magyar pajszer kifejezessel. En affele vagany gyerek, marha meleg, le az inget, nyomas. Masodik napra ugy leegtem es olyan napszurast kaptam, k6rhazba kerultem. Vegre kijottem a k6rhazb61, a b6r6mb61 nem maradt semmi, mind lehamlott, mondom a nejemnek, innen el kell menni. De nem lehet elmenni kerem, esak ugy, ha lakas es munka garaneia van. Nekunk az nem volt. Mondom, edes lyanyom, mi innen elmegyunk. Nern lehet. Mondom, nezd, az oroszokt61 sem lehetett eljonni, megis eljottunk. Innen is elmegyunk. Ma.snap hajnalban kialltunk az utra, aut6stop, indfts Melbourne-be. Kozben jottek latogat6k Melbourne-be es

Cassette 4

A: We went to the labor office and I explained the promises I had received and why I came here. They collapsed laughing on the spot. They didn't know if I was the stupid one or if they were the stupid ones. It was pure stupidity.

They threw me in such a way that...

Q: But why was the person interested in this?

A: Because one had to travel to Australia. Recruited. He received a bounty for every head. He brought the one he bullied, so he got tobacco. Please, there is no work.

Q: Then why are you looking for people if there is no work?

A: First of all, we had to smoke the butt of cigarettes for two weeks, because we didn't even have enough money to buy cigarettes.

Q: Was there no bread?

A: They gave me food, mutton fried in mutton fat and tomatoes fried in the same fat.

Q: Was it terribly bad?

A: Thank you, quite a lot. I ate it, because a good soldier eats everything, because then he won't die of hunger, it doesn't matter what kind it is. The others gagged and were shocked by it. Suffice it to say, after a few days they inform us that there is work for me to go south to Victoria to pick fruit, and - I didn't have a wife then - she should go north to Queensland, approx. 3,000 kilometers away to cook for shepherds. I told him, now I don't know which of us is more stupid, stop the march for a moment. Oh well, it's only temporary. Nothing temporary, forget it, we didn't accept it. Then please, you

have to wait. We waited. After all, they put me in a brigade with protection, where there was a water storage pool..., they closed off an entire valley, it was swollen, the entire valley was flooded with water, and a dam had to be built there. With pebbles so big that a dump truck is a stone. Eight people had to swing

it into place with iron bars, they covered it and eight of us pushed it back into place.

Q: With shields.

A: A good Hungarian shield expression. I'm a cool kid, I'm hot, take my shirt off, pressure.

By the second day, I was so burnt and had such a sunburn that I ended up in the hospital. I finally came out of the hospital, there was nothing left of my skin, it all peeled off, I tell my wife, I have to leave here. But you can't leave, please, only if you have a guarantee of housing and work. We didn't have that. I say, my sweet girl, we're leaving here. It can't be. I say, look, the Russians couldn't come either, but we came anyway. We'll leave here too. The next morning we hit the road, hitchhiking, driving to Melbourne. Meanwhile, visitors came to Melbourne and

megismerkedtünk valakivel, és egyszerre betoppantunk hozzájuk, köszöntünk, mi most itt vagyunk. Voltunk négyen. A földön aludtunk, egy éjszaka, majd elmentünk, hogy szerezzünk valami munkát. Mire visszaértünk, addigra már ki volt téve a tábla a ház elé, menjünk oda, ahova akarunk. Cselesen kiraktak minket. Ott álltunk semmivel. Vegül azután egy volt katonatiszt, horthysta katonatiszt, aki egy ausztrál not vett feleséget, és ő már nem is nevezte magát magyarnak, ő befogadott minket. Azt eszálta, hogy hazakötött, feljavította, kifestette, kipofozta és eladta. És azokban a szobákban, amiket még nem festett ki, azokban alhattunk, két vagy három napig. Utána ő összehozott egy délvidéki magyarral, aki szerzett egy munkát, akkor annál kivettünk egy alberletit szobát és így kezdődött az egész. Aztán volt minden a világon, amit akarsz, utána. K: Utána 56-osokkal találkoztál ott kint?

V: Ja, hát akkor most jönnek az 56-osok. Persze, hogy találkoztunk. Velem volt, meg a táborból is velünk jött két srác és ahhoz csatlakozott egy harmadik is, és Melbourne-ben megalapítottuk a Szabadságárvák Szövetségét. Kb. egy fél év múlva, mert először az volt, hogy ennivalóra. Az embernek nem volt se ideje, se kedve, se pénze ilyesmire. Aztán egy fél évre rá, 58 elején én felmentem Sydneybe, mert nem volt Melbourne-ben állatorvosi egyetem, és én akartam folytatni a tanulmányaimat. Az összes tanulmányaimból elfogadtak egy évet, másodévre beiratkoztam, de nem volt Melbourne-ben állatorvosi, fel kellett jönni Sydneybe. Itt is megalapítottam a Szabadságárvák Szövetségét, és aztán sok cirkusz volt, személyeskedés, furka-fiszka, miegyéb, és otthagytam az egészet.

K: Mind a két helyütt?

V: Melbourne-ből elköltöztem.

K: Egy dologra vissza fogunk most térni, a Köztársaság téri partház ostromára, hogy emlékszel?

V: Fogalmam sincs. Én már csak akkor vettem rá a tudomást, mikor már javában ment a

parade, és akkor mentem le a baranyakkal. Mi nem vettünk részt semmiben.

Akkor jött egy tank, arra emlékszem...

K: Milyen,
magyar?

V: Fene tudja...

K: Nern úgy értem, hogy magyar, hanem hogy felkelő, vagy honvedsegi tank
volt? Nern emlékszel rá?

V: Nern felkelői tank volt. Lehet, hogy a honvedsege, aki hozzánk a.lit, nem
tudom. de aztán mi onnan eljöttünk, mert láttuk, hogy ott már nem
tudunk mit csinálni, ott már nincs mit

we met someone and simply walked up to them, said hello, we're here now. There were four of us. We slept on the floor, one night, the next day we left to get some work. By the time we got back, our stuff was already exposed in front of the house, let's go wherever we want. They put us out on the sly. We stood there with nothing. Finally, a former military officer, a Horthyst military officer, who married an Australian woman, and who no longer called himself Hungarian, took us in. What he did was buy houses, fix them up, paint them, slap them up and sell them. And we could sleep in the rooms that he hadn't painted yet, for two or three days. After that, he put me together with a Hungarian from the southern region, who got a job, then we rented a room from him and that's how it all started. Then you had everything you want in the world after that.

Q: Did you meet any 56ers out there afterwards?

A: Yes, then the 56s are coming now. Of course we met. He was with me, two guys even came

with us from the camp and a third one joined him, and **we founded the Freedom Fighters Association in Melbourne.** About half a year later, because the first thing was to eat. The man had neither the time nor the desire nor the money for such a thing. **Then half a year later, at the beginning of 1958, I went to Sydney, because there was no veterinary university in Melbourne, and I wanted to continue my studies. One year of all my studies was accepted, I enrolled for the second year, but there was no veterinary medicine in Melbourne, I had to come up to Sydney.**

Here, too, I founded the Freedom Fighters Association, and then there was a lot of circus, personalization, weirdness, etc., and I left it all behind.

Q: Both locations?

A: I moved from Melbourne.

Q: We will come back to one thing now, how do you remember the siege of the party house on Koztarsaska ter?

A: I have no idea. I only became aware of it when the parade was in full swing, and then I went down with the lambs. We didn't participate in anything. Then a tank came, I remember that...

Q: How is it,

Hungarian?

A: Heck you know...

Q: I don't mean that he was Hungarian, but that he was an insurgent or an army tank? Don't you remember it?

A: It was not an insurgent tank. Maybe it belonged to the National Guard, who stood by us, I don't know. but then we came from there because we saw that there was nothing we could do there, there was nothing there

csinalni. Ott mar matattak, hogy itt hallunk hangokat, meg itt kellene asni. Mondtam, ezek csak játszanak itt maguknak, es mi visszamentunk es csinaltuk tovaabb a dolgunkat. K: Akkor visszaterve megint Ausztraliara. Lesz meg ilyen, ami eszunkbe jut, akkor azt meg elovesszuk. Akkor mi lett azutan, 56-os sz6vetsegb61 kileptel, ott voltal Sydneyben, befejezted akkor... V: A Banyay-fele garda... K: Banyay Laszlo, aki a Molnar Karoly-per harmadrendu vadlottja volt. V: Vitez Banyay Laszlo, ez az a Banyay Laszlo, ez az6ta is csorgeti a la.neat, ez minden szarban kanal. Ez tagja az MHBK-nak, tudod, mi az, Magyar Harcosok Bajtarsi Kozossege, a Csendor Szovetsegnek, soha eleteben nem volt koze a csend6r6kh6z, a Vitezi Rendnek, aminek ugy lett tagja, hogy allft6lag orvul lelott egy baratsagos orosz tank tetejerol egy orosz katonat, aki beszélgetett az emberekkel, ugyanugy, mint amikor en megvettem a tankot. Akkor tagja a Magyar Kaszin6nak, igazgat6ja a Magyar Haznak, a Szent Laszlo Lovagrendnek a tagja...

K: Sz6val nyomul

rendesen. V: Hu!

K: 6 atvette akkor a Szabadsagharcos Szovetseget Sydneyben.

V: En akkor atadtam neki, hogy itt van, ... meg, csinalj vele, amit akarsz, en nem vitatkozom veled.

K: Kik vannak egyebkent meg Ausztraliaban az 56-osok kozul? Tudod esetleg?

V: En csak a Bene Ferit ismertem, mert 6 volt, aki hozzam csatlakozott, rogtan miutan mi felmentunk Sydneybe. Velem volt akkor ha.ram srac, a felesegem, es a Feri.

K: Ki volt a Bene Feri?

V: Bene Feri egy Szena teri volt, egy beleval6 kolyok. Az egyetlenegy baja neki ma az, hogy

6 pontosan ugy viselkedik most mar, befekudt a Banyay fele agyba.

Tortet, kitunteteseket halmoz, mindenkinek a segget nyalja, ahol csak valamit el lehet erni. Mint ember szuper rendes valaki, de mint politikus - nem politikus, rossz a kifejezes ra...

K: Kozeleti tevenysege nem...

V: Igen, politikai vagy kozeleti tevenysege teljesen egy karrierista, moh6, t6rtet6, mindenkin keresztulgazol6, ilyen vonatkozásban akkor is hazudik, amikor kerdez, sz6val egy ilyen valaki.

K: Meg ki van? Apr6 J6zsefet ismered?

V: Apr6 J6zsi a Bocskay J6zsieknek az ausztraliai megbfzottja, ugynevezett Ogyvezeto elnok...

to do They already told us that we hear voices here, and we should dig here. I said, they're just playing for themselves here, and we went back and did our thing.

Q: Then back to Australia again. If there's anything else that comes to mind, we'll pick it up. Then what happened after that, you left the 56 alliance, you were there in Sydney, you ended it then...

A: The Banyay-type guard...

Q: Laszlo Banyay, who was the third defendant in the Karoly Molnar trial.

A: Laszlo Banyay Vitez, this is Laszlo Banyay, he has been rattling the chain ever since, he is a spoon in all shit. This is a member of the MHBK, you know what it is, the Comrades Community of Hungarian Fighters, the Gendarmerie Association, he never had anything to do with the gendarmes in his life, the Order of Valor, which he became a member of when he allegedly shot a Russian soldier from the top of a friendly Russian tank. , who was talking to people, just like when I bought the tank.

He was then a member of the Hungarian Casino, a director of the Hungarian House, a member of the Order of Szent Laszlo...

Q: So it's pushing
fine.

V: Huh!

Q: He then took over the Freedom Fighters Association in Sydney.

A: I told him then that he is here, ... and do what you want with him, I won't argue with you.

Q: Who else from the 56ers is still in Australia? Do you know?

A: I only knew Bene Feri because he was the one who joined me right after we went up to Sydney. I had three guys with me at the time, my wife and Feri.

Q: Who was Bene Feri?

A: Bene Feri was a Szena ter, an inside kid. The only problem with him today is that he is behaving exactly like that now, he has slept in Banyay's bed. He breaks down, collects awards, and licks everyone's ass, wherever

something can be achieved. As a person, he is a super decent person, but as a politician - he is not a politician, the term for him is wrong...

Q: Your public activities are not...

A: Yes, his political or public activities are completely careerist, greedy, disruptive, trampling over everyone, in this regard he lies even when asked, so he is such a person.

Q: Who else is there? Do you know Apro Jozsef?

A: Jozsi Apro is Jozsi Bocskay's representative in Australia, the so-called executive president...

K: Bocskay J6zsi milyen szervezet? V: Bocskay J6zsi eredetileg Amerikában volt, visszajött, és megalapította az Igazolt Magyar Szabadságharcos Szövetséget. Ennek az ügyvezető elnöke az Apr6 J6zsi, akinek én vagyok a társelnöke Sydneyben, amin én rettenetesen r6h6g6k mindig, mert én egy elnök vagyok társelnök tag nélkül. Ez egy olyan hadvezér katonaság nélkül. K: Harman vagytok? V: Nern, vagyunk ott meg többen. Ok Melbourne-ben vannak, de 6k is most már különváltak a Dr. Fekete Peter is velük volt, és nem bírta már a J6c6nak a nem tudom én miyet, nem tudom, én nem voltam vele együtt, nem dolgoztam és nem éltem vele együtt. Valamilyen oknál fogva... A J6c6 szerintem rettenetesen érzekény valaki, érosen beteges, szuper érzekény, olyan könnyen megsértődik. Ha hangosabbat fingsz a baloldalon, akkor a jobb füle megsértődik.

K: Ez az Apr6 J6zsi.

V: Ez a J6zsi. J6zsinak ha valamit mondasz, ami a legkisebb mértékben neki nem tetszik, azért 6 követeli, hogy bocsánatot kérjél tőle. Egy ilyen valaki, aki egy bubajos, rem rendes, egy vallásos valaki, de minden, csak nem egy vezető egyéniség. És 6 ott a nagyf6n6k.

K: R6la a forradalomban mit lehet tudni?

V: Ott butykolt Kíspeszt, Lorine, azon a környéken. 6 többet tud a Banyayr61 is, meg adott egy pár személynek a cfmet is...

K: Ezen kívül ismersz-e meg..?

V: A Szmolnik Lajos, akirol tudok, hogy letezik. K: 6 mi volt a forradalomban?

V: Ne kérdezd, mert én nem tudom, de volt. 6 most a helyettese vagy mi az 6rd6g.

K: Egyáltalán az ausztraliai magyarokkal mennyire tartod a kapcsolatot?

V: Semennyire, k6sz6n6m szépen. Ne mondjak neked egyebet, a New South Walesi magyar közösség pl. március 15-en nem helyez el koszorút a Hasak keresztjénél. Ott csak a Kovacs Bandies a Jeney Gábor mentek el és mennek minden évben.

K: Jeney Gábor ki?

V: Jeney Gabi az egyetlenegy igaz ember Ausztráliában, ez egy gr6f

Nagyeniedi de Jeney Peter Gabor, egy olyan valaki, akinek a laba a földön van, nem egy "gh6f kehlek alasan", az ausztral hadseregben 35 evet huzott le, volt Borne6ban, volt Del-Afrikaban, volt Vietnamban, az Agent Orange-t61 (?) beteg, - mondhatnam, es val6szfnuleg rakos, a beleivel alland6an problema van...

K: Agent Orange?

Q: What kind of organization is J6zsi Bocskay?

A: J6zsi Bocskay was originally in America, came back and founded the Certified Hungarian Freedom Fighters Association. Its executive chairman is J6zsi Apr6, whose co-chairman I am in Sydney, which always makes me laugh terribly, because I am a chairman without a co-chairman member. This is such a warlord without a military.

Q: There are three of you?

A: No, there are more of us. They are in Melbourne, but they have now separated, Dr. Peter Fekete was also with them, and Jaco couldn't stand the I don't know what, I don't know, I wasn't with him, I didn't work and I didn't live with him. For some reason... I think Joc6 is a terribly sensitive person, very sick, super sensitive, so easily offended. If you fart louder on your left side, your right ear will be hurt.

Q: This is Little J6zsi.

A: This is J6zsi. If you say something to J6zsi that he doesn't like in the slightest, he demands that you apologize to him. Such a person who is charming, very decent, a religious person, but anything but a leading personality. And he's the boss there.

Q: What can be known about him in the revolution?

A: He tinkered there in Kispest, Lorine, in that area. He also knows more about Banyay, he also gave the addresses of a couple of people...

Q: Besides that, do you know...?

A: The Lajos Szmolnik that I know exists.

Q: What was he in the revolution?

A: Don't ask, because I don't know, but there was. Is he now his deputy or what the hell.

Q: To what extent do you keep in touch with the Hungarians in Australia?

A: Not at all, thank you very much. I won't tell you anything else, the Hungarian community in New South Wales e.g. on March 15, he does not place a wreath at the Heroes' Cross. Only Kovacs Bandi and Gabor Jeney went there and go every year.

Q: Who is Gabor Jeney?

A: Gabi Jeney is the only true person in Australia, this is count Peter Gabor Nagyneyedi, but Jeney is someone who has his feet on the ground, not a "goof under the hood", he spent 35 years in the Australian army, he was in Borneo, he was In South Africa, he was in Vietnam, sick from Agent Orange (?), - I could say, and he probably has cancer, he has problems with his intestines all the time...

K: Agent Orange?

V: Igen. Amivel bepermeteztek a dzsungleket... K: Vietnamban, igen. V: Annak a hatására. Egy bubajos valaki, az egyetlenegy végtelenül rendes ember, a hűlyeségig jó. Egy olyan valaki, akinek a hátán fat lehet vagni és megkoszoni. Az egyetlen barátom, akivel egyáltalán tartom a szoros kapcsolatot. Jó, a többinek is azt mondom, hogy szévasz, hogy vagy, szépen süti a nap, nem azt mondom, hogy nem allok veled szóba. Van olyan is, akivel nem allok szóba, vagy nem is köszönök neki, de azért mindenkivel szervusz. De csak teljesen felületesen, különben senki mással. K: Amellett sokan vannak, akik még korábbi időkben emigráltak. V: Van egy csoport, aki a második világháború után. Ezt hívják úgy, hogy "regi magyarok". K: Nekik milyen viszonyuk van az 56-osokkal?

V: Ha az 56-osok nyálnak nekik, akkor jó, mint ahogy a Banyay az úgy tud nyalni, mint egy

kisborjú, most nem akarok hasonlatokat tenni, tekintve, hogy ez rágcsálja a szalagot. 6 nagyon jóban van velük, mint ahogy mondtam, mert 6 mindenütt ott van. És ezek a szervezetek

kivétel nélkül, kivéve az úgynevezett Független Magyar Szabadságharcos Szövetséget, aminek 6 most a vezetője, ezt kivéve mind régi magyaroknak a szervezete. Mi Rakosi emlekeztünk meg fel...

K: Egyfajta felsőbbrendűségű ereszük van a régi magyaroknak?

V: Egy bizonyos létezés, levezén hogy mi "cuculisták" vagyunk már, van egy beoltásunk, "cuculizmus", amiben van is valami igazuk, tudod? Nern olyan értelemben a "cuculizmus", de ilyen figurák pl, hogy a francnak kellenek a grófok, a bárók, a hercegek, egy Habsburg, kinek hiányzik egy Karoly király, hagyjuk ezeket már végre beken.

K: Oké meg ennek a hívei?

V: Hogyne. Akkor van a Szent Korona tana, most azon horognek, hogy tulajdonképpen az ország és minden a Szent Koronae, az edesanyjuk izeje a Szent Koronae, mi vagyunk a háza, nem a Szent Korona a háza. Jó, az egy nagyon szép szimbólum, történelmi csodálatos valami, nevezzük szentnek, úgy is jó, - hogy mitől lett szent, a Jóisten tudja csak, mert hogy Szent István jobbkeze miatt, mert az megmaradt, 6 szent lett, rendben van. De

hogya a koronab61 miatt lett Szent Korona, abb61mi csináltunk szentet.

K: Hányan vannak az ausztraliai magyarok, nem tudod véletlenül?

V: Nern tudom neked megmondani. Nern lehet összeszámolni oket, mert rengeteg intellektuel teljesen kimaradt ezekben, úgyhogy nem lehet számoltartani oket. Egyszeruen nem mennek el, mint ahogy én nem megyek el. Idonként van egy barbeque, minek hfvlak, ilyen flekkensuto, sutnek ott langost meg csinálnak bogracs porkoltet, meg ilyen bulit.

A: Yes. What they sprayed the jungles with...

Q: In Vietnam, yes.

A: Because of that. A charming someone, the only infinitely decent person, good to the point of stupidity. Someone on whose back you can chop wood and thank you. The only friend I keep in close contact with at all. Good, I'll tell the others that you're welcome, how are you, the sun is shining beautifully, I'm not saying that I don't talk to you. There are also people I don't talk to or say thank you to, but you still serve everyone. But only superficially, otherwise with no one else.

Q: In addition, there are many people who emigrated even earlier.

A: There are a bunch who are after World War II. This is what they call "old Hungarians".

Q: What is their relationship with the 56ers?

A: If the 56s lick them, then it's good, just like the Banyay can lick like a calf, I don't want to make comparisons now, considering that it goes to the tape. He is very good with them, as I said, because he is everywhere. And these organizations without exception, with the exception of the so-called Independent Hungarian Freedom Fighters Association, of which he is now the leader, are all organizations of old Hungarians. We grew up on Rakosi's breasts...

Q: Do the old Hungarians have a sense of superiority?

A: A certain disdain, since we are already "cuculists", we have an inoculation, "cuculism", in which they have some truth, you know? "Cuculism" is not in that sense, but such figures, for example, that the French need the counts, the barons, the dukes, a Habsburg, who lacks a King Charles, let's finally leave them alone.

Q: Are they in favor of this?

A: I would. Then there is the doctrine of the Holy Crown, now they shout that actually the country and everything belongs to the Holy Crown, their mother's voice belongs to the Holy Crown, we are the homeland, not the Holy Crown is the homeland. Good, it's a very beautiful symbol, a historical and wonderful thing, let's call it a saint, it's also good - God only knows why he became a saint, because it was because of Saint Stephen's right hand, because

it remained, he became a saint, that's fine. But why the crown became the Holy Crown, we made a saint out of it.

Q: How many Hungarians are there in Australia, do you happen to know?

A: I can't tell you. You can't count them, because a lot of intellectuals were completely left out of them, so you can't count them. They just won't go away like I won't go away. From time to time there is a barbeque, what is it called, this kind of barbecue, they cook over a flame and make pot roast, and this kind of party.

K: Hagyományok vannak? Hagyományok szervezetek, vagy ehhez hasonló? V: Nincsenek. Vannak, ami nagyon tiszteletre méltó, vannak neptanc csoportok, vannak nepdalénes csoportok, az MHBK, akik régi tisztekből, vagy régi katonákból származnak, én nem tartottam soha tulságosnak nagyok, engem sem vettek pl. be, annak ellenére, hogy vitéz vagyok, annak ellenére, hogy ki vagyok tüntetve jobbról-balról, úgy nezek ki lassan, mint Brezsnyev vagy Tito marsall, de engem nem vettek be, mert nekem nagy a pofam, tudod. K: Attalában az ausztraliakkal milyen viszonyban voltak a magyarok? Igyekeztek asszimilálni? V: Ja. Persze van egy szimpla retteg, most mondjam azt, hogy lelki szegények, vagy szellemi proletariatus, akik részben meg nyelvet sem tanultak meg 50 év alatt. Keptelenek megtanulni, csak összejárnak mindig magyarok közé, egymás között, meg Magyar Hazban mindig. Hogy se itt, se ott nincsenek. Oda nem tudnak beilleszkedni, de itt már ezeket nem értik. Nern is lehet érteni, ha csak ide nem jön valaki és nem tartja nyitva a szemet. Én idejöttem és nyitott szemmel járok. Haram évvel ezelőtt haram hónapot eltöltöttem itt és most megint haram hónapot, tehát én érzem most már Magyarországot. De mikor én először idejöttem, én idegen voltam. Itthon éreztem magam, de... Az emberek masként gondolkodnak, más a mentalitás, minden más. A forgalom az utcán más, minden más. Ezt ha valaki nem tapasztalja és nem érzi át, akkor nem is tud lepest tartani, akkor elmarad, mint ezek, és megkövesedett szarra valnak, ami történik. Ha nem szokják állandóan az anyaországból az elteto nedut, akkor kiszaradnak, semmivé valnak.

K: De ugyanakkor amint mondod, nem tudnak jól asszimilálni az ausztrali társadalomba sem.

V: Nern. Seide, se oda. Visszaterve az előzőre, az MHBK, mondtam, hogy nem tartom őket semmire sem, csupa vén hi. Hye, de van nekik pl. egy ragyogó neptanc csoportjuk. Van egy pár ragyogó neptanc csoport, ez tiszteletre méltó a részükrol. Akkor van a Turul neptanc csoport, szóval a

neptanc csoportok vannak. Akkor van magyar iskola, van egy rappant agilis magyar nő, aki az iskolának az igazgatója, igaz, hogy az ő képesítése főként, de imádja a gyerekeket és tanítja a kicsi babákat, ott születnek már, mint unokák, és magyar verseket mondogatnak: Kicsi vagyok, székre állok, onnan egy jó nagyot kialszok, boldog születésnapot kívánok! Ilyen kis versikeket, ami rappant tiszteletre méltó. Ugyancsak vannak magyar gimnáziumok, magyar nyelvű és el van ismervé, az érettségiben is lehet magyart választani többek között, mint érettségi tárgyat. Valami van, de mondja, annyit ér az egész, mint legyszár a plafonon. Az egész história, ami ott megy.

K: Ez a bajtársi szövetség?

Q: Are there any traditional societies? Traditional organizations or similar? A: There are none. There are some that are very respectable, there are folk dance groups, there are folk song groups, the MHBK, who come from old officers or old soldiers, I never considered them too big, they didn't take me either, for example. in, despite the fact that I'm brave, despite the fact that I'm decorated left and right, I look slow like Brezhnev or Marshal Tito, but they didn't take me in because I have a big face, you know.

Q: In general, what was the relationship between the Hungarians and the Australians? Did they try to assimilate?

A: Yes. Of course, there is a simple layer, let me say that they are spiritually poor, or intellectual proletariat, some of whom have not even learned the language in 50 years. They are unable to learn, they just hang out among Hungarians, among themselves, and always in the Hungarian House. That they are neither here nor there. They can't fit in there, but they don't understand these things here. It is impossible to understand unless someone comes here and keeps their eyes open. I come here with my eyes open. Three years ago I spent three months here and now three months again, so I can feel Hungary now. But when I first came here, I was a stranger. I felt at home, but... People think differently, the mentality is different, everything is different. The traffic on the street is different, everything is different. If someone doesn't experience this and doesn't feel it, then they can't even keep up, then they fall behind, like these, and what happens becomes petrified shit. If they don't get used to the life-giving sap from the motherland all the time, they dry up and become nothing.

Q: But at the same time, as you say, they cannot assimilate well into Australian society either.

A: No. Neither here nor there. Returning to the previous one, the

MHBK, I said that I do not consider them to be anything, they are all old fools, but they have e.g. they are a brilliant folk dance group. There are a couple of brilliant folk dance groups, which is respectable on their part. Then there is the Turul folk dance group, so there are folk dance groups. Then there is a Hungarian school, there is a very agile Hungarian woman who is the director of the school, it is true that she is qualified as a kindergarten teacher, but she adores children and teaches the little babies, they are born there like grandchildren, and they recite Hungarian poems: (side note from PÁ – i remember her and she was so so nice.)

I'm small, I stand on a chair, I shout a big one from there, I wish you a happy birthday! Such

little verses, which are very respectable. There are also Hungarian high schools, Hungarian- language and recognized, and you can also choose Hungarian as a subject at the final exam. There is something, but he says it's all worth as much as fly shit on the ceiling. The whole story that goes on there.

Q: Is this the alliance?

V: Minden. Az egész magyar élet annyira van hatással, jó vagy bármilyen befolyással az igazi magyar életre, mint a legyszár a plafonon. K: Rosszabb vagy jobb, szerinted, mint az amerikai magyarokkal? V: Fogalmam nincs. K: Tehát nem tudod. Nem tartod velük a kontaktust? V: Nem. Amerikaiakkal sem. K: Utólag azért megbántad, hogy Ausztráliába kerültél, most is megbántad? V: Ha nekem nem kellett volna kimenni és nem lettem volna ilyen szituációban, hogy el kell hagynom, nem mentem volna el, egy. Kétszó, a világ legnagyobb hibáját csináltam, amikor azt mondtam, hogy olyan messzire megyek az országokba, amilyen messzire csak lehet. Ha ennél messzebb megyek, akkor már visszafelé jövök. Ugyanolyan rettenetesen megbántam még utólag. En már egy császár lennék, ha itt maradok Németországban, vagy Ausztriában, vagy Franciaországban, vagy Svájcban, bárhol.

K: Mi lett volna akkor?

V: Először is a nyelvet tökéletesen beszéltem. Franciát és németet is. Felvettem Franciában és visszajött volna minden. Németül is, nem tudtam egy bűdös szót sem, mikor kimentem és három nap múlva úgy visszajött, olyan mértékben a régi nyelvismeret, hogy három nap múlva tolmács voltam.

K: Az angolt meg utóbb kellett kezdeni teljesen.

V: Angolt egy kicsit én tanultam, amerikaiakat a Magyar-amerikai Társaságban, amíg ki nem rugtak őket, 6 hónap vagy 8 hónap alatt, valamennyit tanultam az iskolában is, ameddig lehetett. Tudva latinul, beszéltem németül, franciául, tanultam klasszikus görögöt, természetesen magyarul is, könnyű volt felszedni még egy nyelvet.

K: De végül is mi az, ami miatt lényegesen határozottabban kerültél Ausztráliába, mintha itt Európában maradtál volna?

V: A kulturális barbarizmus, ami ott van. K: Ezt hogy kell érteni?

V: Semmi kultúra. Ami kicsi kultúra van, az olyan drága, hogy elmondani nem tudom. K: Könyvre gondolsz?

V: Minden, színház, mozi, - az is drága egyébként, - de színház, opera, ez mind pokolian drága. Pici színházacskák vannak, nem egy komoly színház.

K: Így aztan keves lehetoseg van a kultura.16dasra?

V: Ugyisz6lvan semmi. Arr61nem beszelve, hogy az egesz kultura egy angolszasz kultura, ami megemeszthetetlen a mi gyomrunknak.

A: Everything. The whole of Hungarian life has as much influence, good or any influence, on real Hungarian life as fly scum on the ceiling. (funny)

Q: Do you think it is worse or better than the American Hungarians?

A: I have no idea.

Q: So you don't know. Don't you keep in touch with them?

A: No. Especially with Americans.

Q: Did you regret coming to Australia afterwards, do you still regret it now?

A: If I hadn't had to go out and I hadn't been in such a situation that I had to leave, I wouldn't have left, one. Two, I did the stupidest thing in the world when I said I was going as far away from the Russians as possible. If I go further than that, I'm already coming back. So I regretted it terribly afterwards. I would be an emperor if I stayed here in Germany, or Austria, or France, or Switzerland, anywhere.

Q: What would have happened then?

A: First of all, I spoke the language perfectly. French and German too. Half a year of training in France and everything would have returned. Even in German, I didn't know a single stinking word when we went out and he came back three days later, knowing the old language to such an extent that I was an interpreter after three days.

Q: English had to be started all over again.

A: I learned a little English, American at the Hungarian-American Society, until they were kicked out, in 6 or 8 months, I also learned some at school as long as possible. Knowing Latin, I spoke Romanian, German, French, studied classical Greek, and of course Hungarian, it was easy to pick up another language.

Q: But in the end, what is it that made you miss so much further back that you ended up in Australia than if you had stayed here in Europe?

A: The cultural barbarism that is here in Australia.

Q: How is this to be understood?

A: No culture. What little culture there is, it's so expensive that I can't tell.

Q: Do you mean a book?

A: Everything, theatre, cinema - it's also expensive anyway - but theatre, opera, it's all hellishly expensive. There are little theaters, not a serious theater.

Q: So there are few opportunities for cultural exchange?

A: Literally nothing. Not to mention that the whole culture is an Anglo-Saxon culture, which is indigestible to our stomachs.

K: Az mas, hogy azt mondod, hogy megemeszthetetlen, ta.vol all tolunk, vagy hogy egyáltalán nines. V: 6ri.ilt ta.vol all, olyan ta.vol all tolunk, hogy azt elmondani nem lehet. Ugyanugy, mint a nok. Most minden hulyeskedestol eltekintve, analizaltam, nem tudtam napokon keresztul rajonni, hogy miért olyan esabosak a magyar nok. Es radobbentem tegnap, vagy tegnapelott. Ausztraliaban egy no, ezek az angolszasz nok ugy neznek ki, mint akiket aesszekereével faragtak ki. Se esoese, se fara, se dereka, semmi. Egyenes el6lr6l is, oldalr6l is, ahonnan akarod. Itt a noknek, mindegyiknek van egy dereka, aztan a keblei vagy nagyobbak, vagy kisebbek, de kiallnak a hasa ele. Ott nem, ott egyben van. A fara itt a noknek, van egy popsija, ott egyenes. K: Ezt fgy teljesseggel el lehet mondani, ezt a kulonbseget?

V: Miért ne?

K: Ugy ertem, hogy ennyire jellemzo?

V: Ennyire jellemzo. Itt kimegy az uteara, es ilyen klassz dudakat latsz az utean, ott edesapam, meg ha kitomik sines ekkora. Ott a nok 70-80 szazalekanak a melltart6ja ki van tomve, hogy megis valamit mutasson. Ott mindegyik le akar fogyni meg jobban, ez az orulet divat, mindegyik olyan akar lenni, mint a kisujjam, mint a gereblyenyel. Itt vegigmesz az utean, miniszoknyaban, meglatod, olyan labuk van itt lanyoknak, hogy az embernek a szemei koesanyon l6gnak ki, es kotohartya gyullandast kapsz alland6an, ahogy megy vegig az utean. Gyonyoruek, esabosak, egeszsegesek. A borukre ranezel, es la.tad, hogy az bar el, arr6l nem is beszelve, ha van szerenese, es nem vagnak szajon, es meg ra is tudod tenni a kezedet. El. Az ott tiszta pergament. Irt6zatos differencia.

K: Azt is frtad nekem, hogy nines olyan igeny a kultura.l6dasra. Azert az angolszasz kultura mennyi1're..?.

V: Olyan nines, hogy angolszasz kultura. Ausztral kultura van, ami nines. Piei kis k-val, hogy

kultura. Mert ott mi van? Erdeklodesi korok: l6verseny, kutyaverseny, krikett, rogbi, sor, meg a nok sem...

K: Golf?

V: Ja, es golf, boesanat, az kimaradt. Meg a nok sem erdekesek. Nines az,

hogy hu, de klassz no, futtyentesz utana, semmi. Rase rittyentenek.
Elmennek a koesmaba, beszfvnak, hazaviszi a not, megvagja, el van
intezve. Nines romantika, nines szepseg, nines szerelem, nines itt
semmi. En ugy megbantam, mint a kutya, amelyik 99-et kolykezett, nem 9-
et, hanem 99-et.

K: Nern pr6baltad utana, mikor utana, hogy egy kiesit mas..?

Q: It is different if you say that it is indigestible, far from us, or that it does not exist at all.

A: It is crazy far away, so far from us that it is impossible to tell. Just like women. Now aside from all the silliness, I analyzed it, I couldn't figure out for days why Hungarian women are so seductive. And I realized it yesterday, or the day before yesterday. A woman in Australia, these Anglo-Saxon women look like they were carved with a carpenter's wheel. No tits, no bottom, no waist, nothing. Straight from the front and from the side, wherever you want. Here the women, they all have a waist, then their breasts are either bigger or smaller, but they stick out in front of their stomachs. It's not there, it's there together. Butts here for women, they have a butt, there they are straight.

Q: Is it possible to say this completely, this difference?

A: Why not?

Q: I mean is that typical?

A: That's typical. Here you go out into the street, and you see such cool bagpipes on the street, there, my father, even if the fillings are not that big. There, 70-80 percent of women have their bras stuffed to show something. Everyone there wants to lose more weight, it's crazy fashion, everyone wants to be like my little finger, like the rake handle. Here, you walk down the street in a miniskirt, you see, the girls here have such legs that your eyes hang out on their stalks, and you constantly get conjunctivitis as you walk down the street.

They are beautiful, seductive and healthy. You look at their skin and you see that the skin is alive, not to mention if you're lucky and they don't cut their mouths and you can even put your hands on them. Live. That's pure parchment over there. Horrible difference.

Q: You also wrote to me that there is no need for acculturation. How is the Anglo-Saxon culture...?

A: There is no such thing as Anglo-Saxon culture. There is Australian culture, which there is not. Culture with a small capital. Because what is there?

Interests: horse racing, dog racing, cricket, rugby, beer, not even women...

K: Golf?

A: Oh, and golf, sorry, that was left out. Even women are not interesting. There is no such thing as faithful, but a cool woman, you whistle after her, nothing. They don't give a damn. They go to the pub, smoke, he takes the woman home, cuts her, it's done. No romance, no beauty, no love, nothing here. I regretted it like the dog that gave 99 puppies, not 9, but 99.

Q: Didn't you try after that when after that it's a little different..?

V: En az első évben el akartam onnan menekülni, csak nem volt penzem. Az első lépés az volt, mikor megérkeztünk végre Melbourne-be, azt mondtam az asszonynak, hogy mi innen nem megyünk tovább, mi visszamegyünk. Beszeltem a kapitánnyal. Már akkor beszéltem egy kicsit angolul, nemetül, mondom neki, hogy szeretnék visszamenni Európába, én nem akarok leszállni. Azt mondja, nem teheti meg, mert a listán rajta vagyok, át kell adnom az ausztrál hatóságoknak, mint bevándorlót és kész, nem mehet. Mondom, végigdolgozom az utat, ha nincs penzem, mert én kifelé társadalmi munkában tolmacskodtam. Mondom, visszafele tolmacskodok, dolgozom, mindent, amit akar, csak vigyenek vissza. Nern lehet. Mikor aztán mondtam, hogy lehet innen elmenni? Azt mondta, venni kell egy hajójegyet. Mondom, miből? K: Ez az évre volt?

V: Ragtan, mikor megérkeztünk. Akkor az évig állandóan szerettem volna elmenekülni, de

nem volt elég penzünk. Aztán megjött a fiam, kezdett az ember belezatykalodni a karulmenyekbe.

K: Milyenek voltak a karulmenyek utána? Melbourne, vagy Sydney volt legutóljára...

V: Akkor megszületett a fiam Sydneyben, abba kellett hagyni az egyetememet... Kezdjük el, mi minden voltam: kerekrol a gumit szereltem le meg vissza, feszítővasakkal, legyen az kis kerek, vagy legyen az foldmozgató hatalmas, három méter széles kerekek, akkor voltam gumicsiszoló, lecsiszolni a felületet, hogy újrafutózzak, akkor voltam a gumigyárban, ahol

a keverőben voltam, ahol beleszórnak minden frinc-francot, kent, meg amiből a gumit csinaljak. Akkor voltam femcsiszoló, voltam pincer egy óráat....

K: Sok mindent kipróbáltál.

V: Muszaj volt. Voltam ingatlanforgalmi eladó, voltam

kétszer is. K: Állattenyésztéssel nem lehetett

megpróbálkozni?

V: Nern.

K: Pedig azt szeretted

volna. V: Persze, azzal

mentem oda.

K: Es azutan mi tartent? A gyerek hany eves volt, meddig vegezted az

ilyen munkakat? V: Egeszen addig, mfg ra nem Ultem vegUl is

taxisofornek.

K: Utana lettel

taxisofor.

V: Igen.

K: Egy fiad volt?

V: Egy fiam. Akkor vettem egy taxit es 10 evig tartott, amfg kifizettem,
akkor a hazamat is, kb. egy idoben fizettem ki a kettot, 72-ben vagy 74-
ben, es kimentem 57-ben. Addig tartott,

A: I wanted to run away from there in the first five years, but I didn't have any money. The first step was when we finally arrived in Melbourne, I told the woman that we are not going any further, we are going back. I spoke to the captain. Even then I spoke a little English and German, I told him that I wanted to go back to Europe, I didn't want to land. He says he can't do it because I'm on the list, he has to hand me over to the Australian authorities as an immigrant and that's it, he can't go. I tell you, I work all the way if I don't have money, because I interpreted abroad in social work. I say, I interpret backwards, I work, everything you want, just bring it back. It can't be. When did I say how can you leave here? He said you need to buy a boat ticket. I say from what?

Q: Was that for five years?

A: Immediately when we arrived. Then for five years I wanted to run away all the time, but we

didn't have enough money. Then my son came (me in 1959), you started to get stuck in the circumstances.

Q: What were the conditions like afterwards? The last time it was Melbourne or Sydney...

A: Then my son was born in Sydney, I had to stop university... Let's start with what I was: I removed the tire from the wheel, using tensioning irons, be it the small wheel or the huge, three-meter-wide wheels of the earth mover, then I was a rubber sander, to sand the surface for retreading, then I was in the ... rubber factory, where I was in the mixer, where they sprinkle all the frits, sulfur, and other materials used to make the rubber. Then I was a metal grinder, I was a waiter for an hour...

Q: You've tried a lot of things.

A: I had to. I was a real estate salesperson, twice.

Q: Couldn't you try animal breeding?

A: No.

Q: That's what you wanted.

A: Of course, I went there with that.

Q: And then what happened? How old was the child, how long did you do

this kind of work? A: Until I finally became a taxi driver.

Q: Then you became a taxi driver.

A: Yes.

Q: Did you have a son?

A: A son. Then I bought a taxi and it took 10 years to pay off, then also my house, approx. i paid both off at the same time in 72 or 74 and got out in 57. It lasted until

hogy anyagilag úgy helyrehozottam. Közben nyitottam egy javítógarazst, abban tonkrementem, ráment 40 ezer dollárom. Újra próbál az ember ezt is, azt is. Akkor kitanultam a draga szakértőseget, becsülőseget... Ott tanítottam esténként 12 évig, akkor 3-4 éven keresztül voltam a levelező tagozatnak a főnöke, ami azt jelentette, hogy a világon mindenhol, kezdve, Thaiföldön és az Egyesült Államokon keresztül, Németországon, mindenütt küldtek nekem a feladatokat és én küldtem ki a feladatokat nekik, készíteni elő őket, hogy ők is kitanulják a szakmat. K: Ezt most is csinálod? V: En most már nem csinállok semmit. K: Nyugdíjas vagy? V: Olyasmi. Ezt meg úgy csinálom.

K: Állattenyésztés nem volt akkor?

V: Semmi állattenyésztés.

K: Aha! Most laksz, az milyen hely?

V: Az hasonló... Ez a Picnic ez Sydneynek egy külvárosa, egy kertváros fele... K: Budaors?

V: Nincs olyan messze, kb. valami ilyen. Kertváros. Kertes házak vannak, nagyon szépen rendezett kertváros, nem egy proli negyed, nem is egy szuper negyed, egy kertváros. Nem Rózsadomb, hanem Farkasret, vagy ilyesmi.

K: Azóta sem volt állattenyésztés.

V: Nem volt semmi sem. Akkor végre találkoztam ezzel a draga figurával, és vagy 8 évvel ezelőtt kiraboltak, elvittek mindenemet. És akkor kezdtek elírni, ahogy a nő mondta: most kezdj elírni, most kezdj elírni... Szóval ez van.

K: Te a politikával foglalkozol, vagy nem nagyon ott kint?

V: Ezt meg nekem is mondd? Nem. Számomra az egész magyar úgy a következőkben fejeződik ki: október 23, koszorúzás. Vitezi ebéd novemberben, oda főfővagyra el kell menni. Március 15-e, koszorúzás, de akkor csak mi. Akkor van a Haza Napja, amikor koszorúzás mindenki, és augusztus 20. És ezzel kész.

K: Milyen kitüntéseket kaptál te ott és itt, össze-vissza.

V: Ez a Tuzkereszt a sebesUlesi savval, amit 1945-ben kaptam, mikor megsebesUltem. Ez az 56-os emlekerem.

K: Ezt hol kaptad, mikor?

V: A Magyar K6ztarsasagt61, 56-os emlekerem. K: Mikor? 90-ben?

that I recovered financially. In the meantime, I opened a repair garage, I went broke, it cost me \$40,000 dollars (PÁ : This was in Padstow, where my dad thought this was a good opportunity where he can apply his panel beating & paint spraying skills). You try this and that again. That's when I learned gem expertise and preciousness... I taught there in the evenings for 12 years, then I was the head of the correspondence department for 3-4 years, which meant that everywhere in the world, starting from China, through Thailand and the United States, Germany, they sent me the tasks everywhere and I sent them the tasks, to prepare them so that they could also learn the profession.

Q: Are you still doing this?

A: I'm not doing anything now.

Q: Are you retired?

A: Something. I'm still doing this.

Q: There was no animal breeding then?

A: No animal husbandry.

Q: What is the place where you live now?

A: It's similar... This is Picnic it's a suburb of Sydney, a kind of garden town...

Q: Budaors?

A: It's not that far, approx. something like that. Garden City. There are houses with gardens, a very nicely arranged garden city, not a pro district, not even a super district, a garden city. Not R6zsadomb, but Farkasret, or something like that.

Q: There has been no livestock farming since then either.

A: There was nothing. Then I finally got back on my feet with this gem figure, and about 8 years ago they robbed me and took everything. (PÁ : This was traumatic to see my dad bruised from being pistol whipped and to find out my mum was tied up) And then we started all over again, as the note says: now we're starting over, now we're starting over... So that's it.

Q: Are you involved in politics or not out there much?

A: Are you even telling me that? Not. For me, the whole Hungarian case is expressed as follows: October 23, wreath-laying. Vitez lunch in November, you have to go there for a visit.

March 15th, wreath laying, but then that's all. Then there is Heroes' Day, when everyone lays wreaths, and August 20. And that's it.

Q: What awards have you received there and here, back and forth.

A: This is the Fire Cross with the wound stripe that I received in 1945 when I was wounded. This is it

56 commemorative medal.

Q: Where did you get this, when?

A: From the Republic of Hungary, commemorative medal No. 56.

Q: When? in the 90s?

V: Valahogy fgy, 91? Aztan kaptam a Pofosz Husegkeresztet. K: Ezt mikor kaptad? V: Haram eve. Akkor ez a masodik vilaghaborus emlekerem, ezt most kaptam egy eve, akkor ez a tartalekos katonak egyesületének a kituntetese. K: Ezt mikor kaptad? V: Fel evvel ezelott. Akkor ez a Nemzetorseg Aranyerme, ez ugyancsak a Nemzetorseg Szolgalmati Erem arany fokozata, ez a Huseg a Hazaert Erdemkereszt a Szabadsagharcos Sz6vetsegt61, ez a Vitezi Rend es kesz. K: Ezeket is az ut6bbi evekben kaptad? Az ut6bbi harmat is akkor kaptad? V: Igen. K: Es ezek a hozza val6 dfszftesek?

V: Ja, hat ez a Nemzetorseg jelvenye, az 56-ose.

K: Ezt milyen jelvenynek hfvlak?

V: Semmi, csak a Nemzetorsege, Hazadnak rendületlenül legy hfve, 6h magyar. Itt a dandartabornoki csfkos bugyog6.

K: Azt mikor kaptad? Mostanaban kaptad, emlékszem is ra, hogy frtad. V: Mostanaban.

K: Vegul meg azt kerdezne meg, hogy most hogy jatsz Magyararszagra, altalaban mik a

benyomasaid altalaban a magyar helyzetrol es a politikai helyzetrol?

V: Politikai helyzet, gazdasagi helyzet. Talan kezdjuk el azzal, hogy a politikai helyzetet en felettebb sotetnek lattam ha.ram evvel ezelott. Most ugy la.tom, hogy az orszag hasonlft egy 6szi vetes utan, miutan leesett a h6... Valahol lent, a h6 alatt van egy jele az életnek, ami a h6 elolvadása után ki fog noni es j6 lesz. Ez vonatkozik elsosorban a gazdasagi életre. A politikai életre, mit tudom en, mert a regi rendszerben mindenki lopott es telelopta magát. Amikor uj emberek jönnek be, azoknak Ores a zsebe, feltetelezem, hogy el6sz6r 6k is tele akarjak rakni, mielőtt az orszagnak az Ogyeit akarnak eloterbe helyezni. Sz6val nem vagyok meglepve ilyen apr6sagokon, hogy a Torgyan menesztett valakit, hogy a rakonat oda betegye, valami not, eseteket nem tudok emlfteni, mert nem tudom pontosan, csak tudom, hogy ilyenek leteznek, hogy korrupci6, hogy nem az a lenyeges, hogy mit tudunk, hanem hogy kit ismerunk. Sajnos ez vonatkozik

mostanra is. Az igazságszolgáltatással nagyon nem vagyok megelegedve, a bírósági székben még mindig a régi rendszernek a bírái vannak, ott vagy elkenődik, lásd egy

Tócsik-ügy, abból sem lett semmi, még csak a kis kezere sem utottak rá, hogy ilyet nem szabad csinálni, kiderítették, hogy ez teljesen jogos, hogy valaki 8 milliárd, vagy 8 milliárd, vagy mennyi pénzt vagyon zsebre, amikor a kis nyugdíjas kap 24 ezer forintot. Vannak ilyen

A: Kind of like that, 91? Then I received the **Pofosz Loyalty Cross.**

Q: When did you get this? A: Three years ago. Then this is the World War II commemorative medal, I just received this a year ago, then it is the award of the association of reserve soldiers.

Q: When did you get this?

A: Half a year ago. Then this is the Gold Medal of the National Guard, this is also the gold grade of the National Guard Service Medal, this is the Cross of Merit for Loyalty to the Country from the Freedom Fighters Association, this is the Order of Valor and that's it.

Q: Have you also received these in recent years? Did you get the last three then?

A: Yes. Q: And those decorations to go with it?

A: Yes, this is the badge of the National Guard, the 56th.

Q: What badge is this called?

A: Nothing, only the National Guard, be steadfastly loyal to your country, O Hungarian. Here is **the brigadier general's striped bubbler.**

Q: When did you get that? You got it recently, I remember you writing it.

A: Recently.

Q: Finally, I would like to ask how you are visiting Hungary now, what are your general impressions of the Hungarian situation and the political situation in general?

A: Political situation, economic situation. Perhaps we should start by saying that I saw the political situation as extremely dark three years ago. Now I see that the country looks like an autumn crop after the snow has fallen... Somewhere down under the snow there is a sign of life that will grow and be good after the snow melts. This applies primarily to economic life. What do I know about political life, because in the old system everyone stole and stole. When new people come in, their pockets are empty, I assume they want

to fill them first before they want to put the affairs of the country first. So I'm not surprised by such little things, that he fired someone at Torgya, that he made his relative sick there, some woman, I can't mention cases because I don't know exactly, I just know that such things exist, that it's corruption, that it's not important what we know, but who we know. Unfortunately, this also applies now. I'm not satisfied with the justice system, there are still judges from the old system in the judges' seats, it gets smeared there, see the Tocsik case, nothing came of it, they didn't even hit him on the little hand that this shouldn't be done, it was found out, that it is completely legitimate for someone to pocket 8 million, or 8 billion, or whatever amount of money, when the small pensioner receives HUF 24,000. There are those

irtóztos szélsőségek, amelyeket meg egy piacgazdaságban is vissza kellene metszeni, mert ez már a dolgoknak a non plus **ultra**ja, en fgy látom. K: A magyar 56-os szervezeteket hogy látod? Működésüket, mennyire értesz velük egyet, törekvéseikkel? V: Az utóbbi időben észlelek némi javulást. A széthúzás nem olyan nagy mértékű, mint volt ezelőtt három évvel, hogy aztán ez csak egy időszakos fuzionálás vagy egyetértés, azt nem tudom megmondani, de elképzelhető, hogy végre eszhez térnek és mint ahogy az előbb is említettem, privát beszélgetésben, hogy nem azt nézik, hogy mi az, ami széthúz, hanem mi az a közös valami, ami összetart embereket is és egyesületeket. K: Köszönöm.

abhorrent extremes that should be cut back even in a market economy, because this is the non plus ultra of things, that's how I see it.

Q: How do you see the Hungarian 56 organizations? Their operation, how much do you agree with them, their aspirations?

A: I have noticed some improvement lately. The divergence is not as great as it was three years ago, so it is just a temporary merger or agreement, I cannot say, but it is possible that they will finally come to their senses and, as I mentioned before, in a private conversation, that they are not looking at , what is it that pulls them apart, but what is the common thing that holds people and associations together.

Q: Thank you. (DONE)